

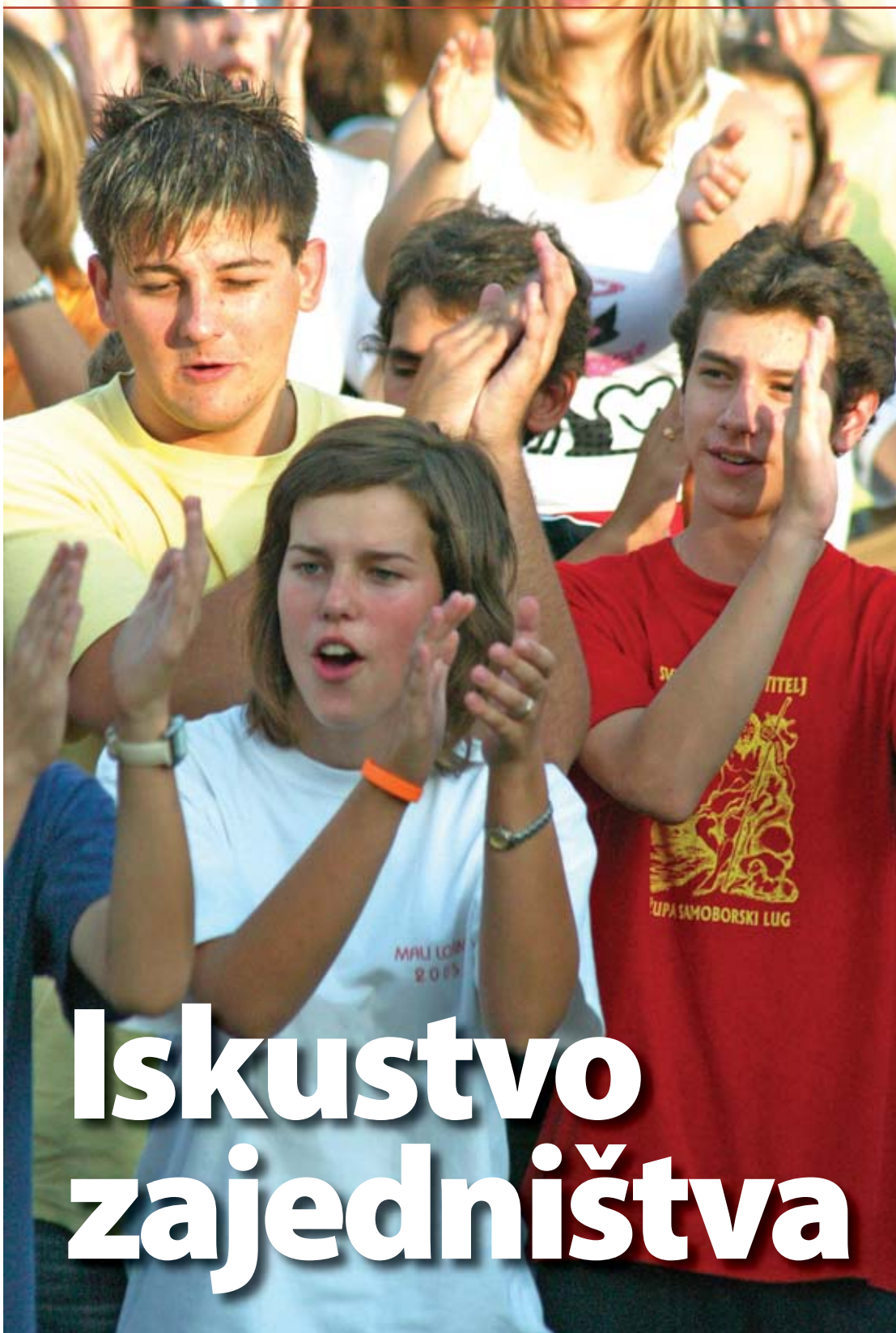

Hodimo u novosti života

Besplatni
obiteljski primjerak

Sinoda

GLASNIK DRUGE SINODE ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE – ZAGREB – DUHOVI 2007. – Godina III. Broj 3

**Draga braća
i sestre,**

Zajednički hod naše Nadbiskupije u pripremi Sinode doživio je u protekloj 2006. godini veliku novost po predsinodskim susretima koji su se odvijali u brojnim župama i drugim vjerničkim zajednicama. Vjernici su se susretali, u otvorenom ozračju razmjenjivali mišljenja i stavove oko mnogih pitanja naše Crkve te na taj način gradili zajedništvo koje ostaje залог budućih susretanja i nove komunikacije, koju učimo u našim župama i u cijeloj Nadbiskupiji.

Osjećamo kako nas u tim nastojanjima sve nadahnjuje i prati Duh Sveti, čiji silazak slavimo u svetkovini Duhova. Duh Sveti nas vodi prema zrejoj vjeri, u kojoj je svatko spreman preuzeti svoj dio odgovornosti u Crkvi, obitelji i društvu. Duh Sveti u nama budi želju za solidarnošću, kako bi Sinoda bila djelatan odgovor na očekivanja ljudi.

Stoga Vam, dragi vjernici, u ruke rado predajem ovaj primjerak trećeg broja Glasnika Sinode, u kojem smo pokušali sabrati iskustva protekle godine pripreme Sinode, kao i otvoriti pogled za buduće korake. Sinoda je već sasvim blizu.

Od srca Vas pozdravljajući, pozivam Vas da molitvom pratite završne korake pripreme naše Sinode. Na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova, zaštitu Blažene Djevice Marije, Majke Crkve, te zagovor blaženog Alojzija Stepinca i blaženog Ivana Merza!

+ *Jonj kard. Brnčić*

Iskustvo zajedništva

Dragi čitatelji Glasnika Sinode!

Želio bih izraziti zahvalnost svećenicima, osobito župnicima i župnim vikarima, koji su predsjedali tim predsinsodskim susretima. Također velika hvala i našim župnim sinsodskim animatorima, kao i zapisničarima koji su sastavili i poslali zapisnike u kojima su izvijestili o sadržaju i načinu odvijanja predsinsodskih rasprava. Posebno su važni prijedlozi koji su svojevrsni zaključci tih »malih župnih sinoda«.

Protekla godina 2006. bila je posvećena predsinsodskim raspravama u župama i drugim zajednicama vjernika naše Nadbiskupije. Koji se plodovi vide, kakve se perspektive nude za budućnost?

Rekao bih da je najvažniji plod upravo činjenica da su se po župama okupljali naši vjernici i raspravljali o važnim temama našeg crkvenog života. Želio bih izraziti zahvalnost svećenicima, osobito župnicima i župnim vikarima, koji su predsjedali tim predsinsodskim susretima. Također velika hvala i našim župnim sinsodskim animatorima, kao i zapisničarima koji su sastavili i poslali zapisnike u kojima su izvijestili o sadržaju i načinu odvijanja predsinsodskih rasprava. Posebno su važni prijedlozi koji su svojevrsni zaključci tih »malih župnih sinoda«. Zanimljivo je da je u gotovo dvije i pol tisuće zapisnika pristiglih u Tajništvo Sinode, najprisutnija tema bila pastoral braka i obitelji. Drugo je mjesto pripalo pastoralu odraslih vjernika, treće nedjelji, Danu Gospodnjem, a četvrto sakramentu svete Potvrde. Sve su to izrazito naše, crkvene teme. Na istom, četvrtom mjestu po broju pristiglih zapisnika, ipak je jedna tema, koja otvara Crkvu prema svijetu, a to je: odnos Crkve prema medijima i odnos medija prema Crkvi.

Čini mi se da je već samim tim izborom za naše vjernike najvažnijih tema umnogome određen daljnji naš zajednički sinsodski put. Mislim da su to doista goruća pitanja, da svako od spomenutih zavrjeđuje punu pozornost i naš zajednički rad.

Rekao bih još nešto. U povijesti Crkve postojala su dva suprotstavljena shvaćanja crkvenosti, mogli bismo ih uvjetno nazvati »hijerarhijski« i »sinsodski«. U prvom slučaju rješenje svih problema očekivalo se od hijerarhije, od crkvenih službenika, rekli bismo: odozgor. U drugom pak slučaju radilo se o prijedlozima koje su iznosili vjernici, koji su željeli biti nositelji odgovornosti za Crkvu i, u ekstremnim slučajevima tražili da oni jedini odlučuju i donose rješenja kao odgovor na postojeće probleme crkvenog života. Sjetimo se samo tzv. konciliarizma, a onda i nastanka reformacije, koja je željela praktički srušiti hijerarhijski princip u Crkvi. Katolička je Crkva, međutim, uvijek radije slijedila princip »i - i«, negoli »ili - ili«. U tom je smislu posebni zamah uvažavanju laika u Crkvi te njihova suodlučivanja dao Drugi vatikanski sabor. Tako je postalo jasno da sinsodski princip nije nipošto protiv hijerarhijskog, nego da se oni uzajamno nadopunjuju te jedan i drugi imaju važno mjesto u životu Crkve kao živog Tijela Kristovog, u kojem su - kako je već sv. Pavao učio - svi udovi, premda nisu jednaki, jednako važni i svi pridonose životu i ukupnoj izgradnji Tijela, tj. Crkve. Mislim da je toga sve više svjesna i naša Zagrebačka Crkva, tako da u zajedništvu i pod vodstvom pastira svi vjernici sve više postaju svjesni suodgovornosti za Crkvu, čiji su oni dragocjeni i nezamjenjivi članovi.

Ovaj broj Glasnika donosi bogat sadržaj te vam ga svima, dragi čitatelji, rado preporučujem, u nadi da i na ovaj način rastemo u zajedničkom hodu Sinode, da nas ona obogati novim iskustvom crkvenog zajedništva, u kojoj smo svi pozvani dati svoj doprinos.

† **Vlado Košić**, pomoćni biskup zagrebački

IZVJEŠTAJ IZ TAJNIŠTVA

Tajništvo za pripremu Sinode:

Tomislav Markić, Verica Kraš Villa

Iza nas je još jedna godina u pripremi naše nadbiskupijske Sinode. Godina koja je po mnogočemu bila posebna, različita od svih prethodnih, godina u kojoj su svi članovi naše mjesne Crkve bili pozvani položiti svojevrsni ispit suodgovornosti i brige za život i rast u vjeri, kako osobni, tako i zajednički. Na konkretnan način imali su mogućnost raspravljati o pitanjima važnima za naše zajednice, za naše župe, za našu Nadbiskupiju i na taj način dati doprinos ne samo pripremi Sinode, nego u prvom redu imati pred očima ostvarenje ciljeva zbog kojih se ova naša Sinoda i priprema: pojačati i osnažiti vjernost Isusu Kristu i Njegovom Evanđelju, savjetom pomoći nadbiskupu u vođenju mjesne Crkve, posvijestiti poslanje kršćana u društvu i ojačati prisutnost u svijetu, potaknuti novi dinamizam, jačati i razvijati komunikaciju i zajedništvo u biskupijskoj zajednici.

Mnogi su vjernici posvjedočili da je protekla godina doista bila godina milosti za sve. Po prvi puta u povijesti sav Božji narod u našoj Nadbiskupiji, svaki pojedinac i svaka zajednica, baš svi su mogli iskreno i otvoreno raspravljati o raznim pitanjima našeg crkvenog i društvenog života, mogli su komentirati, iznositi mišljenja i davati prijedloge znajući da će to netko čuti, da će o tome netko povesti računa i da će se o tome na kraju raspravljati u našoj Nadbiskupiji, te donijeti određeni zaključci koji će se provoditi u djelo. Kroz predsinsodske su rasprave svi bili pozvani sagledati stanje u našim župama i drugim zajednicama, i ne čekajući odredbe Sinode, početi stvari mijenjati na bolje. Pozvani su bili razmotriti situaciju i u svojim obiteljima, kao i svoj osobni odnos prema Bogu, te se još više truditi hoditi u novosti života.

Novost predsinsodskih rasprava

Predsinsodske su rasprave u našoj Nadbiskupiji okupile mnoge vjernike, njih preko 40000, otkrivene su i pokrenute nove snage, a nove su inicijative počele živjeti u mnogim župama. Na mnogim se mjestima osjetilo da Nadbiskupija doista živi zajedno, da idemo istim putem i da

SINODE O PREDINODSKIM RASPRAVAMA U PROTEKLOJ GODINI

Godina zajedništva, rasta i suodgovornosti

Red. broj	Župa	Broj zapisnika
1.	Župa sv. Martina biskupa, Martinska Ves	41
2.	Župa sv. Josipa Radnika, Sisak – Galdovo	36
3.	Župa Srca Isusova, Karlovac	34
4.	Župa sv. Antuna Padovanskog, Zagreb – Sveti Duh	28
5.	Župa sv. Antuna Padovanskog, Sesvetska Sela Župa sv. Pavla, Zagreb – Retkovec Župa BDM Žalosne, Zagreb – Špansko	24
6.	Župa Bezgrešnog Srca Marijina, Zagreb – Jordanovac	22
7.	Župa Uzvišenja sv. Križa, Sisak	21
8.	Župa Kraljice sv. Krunice, Zagreb	20
9.	Župa Uznesenja BDM, Marija Bistrica	19
10.	Župa bl. Alojzija Stepinca, Budaševo Župa sv. Josipa, Šišljavić + Župa M. Magdalene, Donja Kupčina Župa sv. Petra i Pavla, Zagreb – Bešići Župa Krista Kralja, Zagreb – Trnje	18

• Najaktivnije župe po broju zapisnika

želimo temeljito obnoviti naš vjernički život. Veliku ulogu u ovom završnom dijelu nadbiskupijskog savjetovanja odigrali su upravo vjernici laici koji su pokazali spremnost staviti se u službu svoje župe, svoje Crkve i svog naroda. Oko 2000 animatora i svećenika svojim su trudom i zalaganjem dali poseban pečat pripremi Sinode. U mnogim je zajednicama prepoznata korist predinodskih rasprava i vjernici su izrazili želju za nastavkom ovakvih susreta kako bi se i dalje izgrađivali, rasli u vjeri i međusobnom zajedništvu. U nekim su župama ovakvi susreti nastavljeni i vjernici svoje konkretne prijedloge i dalje šalju Tajništvu za pripremu Sinode. Svojevrsni pokazatelj zauzetosti vjernika za dobro vlastite župne zajednice i mjesne Crkve je svakako i činjenica da je u brojnim zajednicama premašena brojka od najmanje 8 rasprava koliko je trebalo održati tijekom protekle godine.

Treba spomenuti da je u nekim župnim i drugim zajednicama vjernika bilo i određenih poteškoća. U nekoliko su župa svećenici iz raznih razloga »ostali« bez animatora i morali se osloniti na svoje snage, a u drugima su pak animatori pokazali

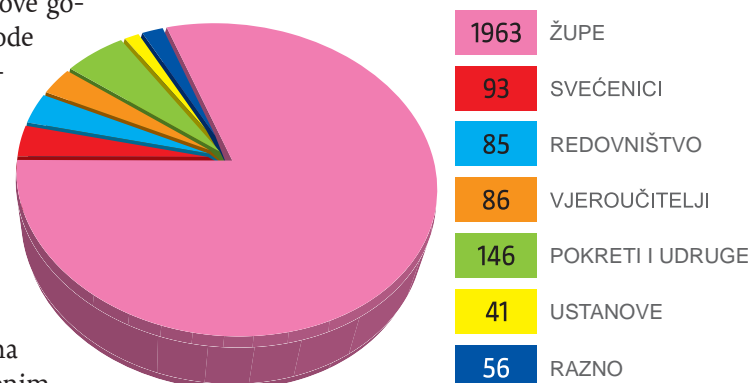
više inicijative od svećenika. Osjetilo se u nekim našim župama da ima još mnogo prostora za rast u međusobnom zajedništvu. Ipak, najveći izazov u svim je zajednicama bilo pitanje kako animirati, zainteresirati i potaknuti što veći broj sudionika na predinodskoj raspravi i tu su često od velike važnosti bili poticaji svećenika i kreativnost animatora. Evidentno je kako je o entuzijazmu i žaru svećenika i animatora ovisio odaziv i uspjeh samih rasprava.

Sudionici rasprava

Do kraja travnja ove godine u Tajništvo Sinode stiglo je 2470 zapisnika. O temama predinodskih rasprava koje su krajem 2005. godine dostavljene svim zajednicama vjernika i svim animatorima, raspravljalo se na mnogo razina. U župnim zajednicama vjernika okupljali su se članovi župnih pastoral-

nih i ekonomskih vijeća, članovi župnih Caritasa, župnih zborova, molitvenih, biblijskih, obiteljskih i drugih zajednica, ministranti, čitači i drugi župni suradnici. U velikom broju župa posebne su rasprave organizirane za roditelje prvopričesnika i krizmanika kao dio pripreme za sakramente njihove djece na kojima su doneseni i mnogi konkretni zaključci i prijedlozi. Najveći dio rasprava ipak je organiziran za sve zainteresirane vjernike, a ima i župa gdje se nisu okupljale pojedine skupine nego su sve rasprave bile otvorene za sve. Posebno su se u župama okupljali mladi, a bilo je slučajeva gdje su se animatori potrudili i rasprave organizirali za učenike u srednjim školama na području župe. Bilo je tu i originalne dosjetljivosti svećenika i animatora pa su tako u župnim zajednicama priređeni predinodski susreti i za vatrogasce i lovce, tete u vrtiću, nastavnike u osnovnoj školi i medicinske sestre u Domu zdravlja, mladence na zaručničkom tečaju u jednom našem dekanatu. Jedan je župnik sa svojim animatorima posjetio zatvorenike u zatvoru na području svoje župe i s njima raspravljao o jednoj predinodskoj temi.

Na dekanatskoj su se razini okupljali i raspravljali svećenici, redovnici i redovnice te vjeroučitelji. Članovi crkvenih pokreta i vjerničkih udruga raspravljali su unutar svojih zajednica, a mnogi su bili uključeni u rasprave i u župama. Od crkvenih ustanova svoj su doprinos Sinodi najviše pružili sjemeništarci i bogoslovi, a uključili su se i kandidati za trajni đakonat, učenici iz Nad-

• Do kraja travnja ove godine stiglo je 2470 zapisnika

biskupske klasične gimnazije te studenti laici na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Razni susreti u organizaciji pojedinih tijela i ureda Nadbiskupije bili su dijelom ili u cijelosti posvećeni predsinodskim raspravama. Na poseban su se način u ovaj nadbiskupijski događaj uključili Povjerenstvo za pastoral mladih, Povjerenstvo za pastoral obitelji i Katehetski ured. Svakako treba spomenuti i one svećenike i vjernike laike koji su svoje prijedloge (44 dopisa) uputili samoinicijativno, neovisno o raspravama koje su se održavale u njihovim zajednicama. Tajništvo za pripremu Sinode u prvoj polovici ove godine nastavlja priređivati predsinodske susrete za vjernike angažirane u pojedinim područjima društvenog života (šport, zdravstvo, prosvjeta, znanost, mediji, politika, gospodarstvo, kultura i umjetnost) kako bi i od njih čuli određena mišljenja.

Najzastupljenije teme

U predsinodske su se rasprave aktivno uključile 263 od 315 župa Nadbiskupije, što iznosi 83,5 %. Zapisnike sa zajedničkih rasprava poslali su svećenici iz 33 dekanata (od ukupno 34 dekanata koliko ih ima u Nadbiskupiji), redovnici i redovnice iz 13 dekanata te vjeroučitelji iz 24 dekanata. Redovnici i redovnice su se osim na dekanatskoj razini, okupljali i u svojim samostanima i kućnim zajednicama, te se na taj način u pripremu Sinode uključilo 15 redovničkih kućnih zajednica iz 10 dekanata. Posebno su se u rasprave uključile i tri od pet naših klauzurnih ženskih redovničkih zajednica: Red pohoda Marijina iz Zagreba, Karmelićanke iz Marije Bistrice i iz Kloštra Ivanića. Svoj doprinos pripremi Sinode pružilo je i 26 crkvenih pokreta i vjernih udruga koji su rasprave održavali unutar svojih zajednica, a neki i na razini dekanata.

Na predsinodskim raspravama sudjevalo je ukupno oko 41000 vjernika. Broj sudionika po susretu kretao se redovito prosječno od 15 do 20 osoba, a zabilježen je na nekoliko susreta i najmanji broj od 3 sudionika, kao i najveći broj od 250 sudionika na jednom susretu. Kad se zbroji vrijeme trajanja svih susreta koje je poznato (za 85 susreta nema podataka), ono iznosi 210636 minuta, tj. 3510,6 sati. Ovo znači da je prosječno vrijeme trajanja svakog pojedinog susreta iznosilo 85 minuta, što odgovara prijedlogu

Tajništva Sinode od 90 minuta po susretu. Naravno, bilo je i onih koji nisu baš previše gledali na sat, pa su u zanosu i žaru raspravljanja ostajali i duže od dva, a neki čak i četiri sata. Pri izboru tema uz smjernice iz Tajništva Sinode animatori su se u velikom broju

Mnogi su vjernici posvjedočili da je protekla godina doista bila godina milosti za sve. Po prvi puta u povijesti sav Božji narod u našoj Nadbiskupiji, svaki pojedinac i svaka zajednica, baš svi su mogli iskreno i otvoreno raspravljati o raznim pitanjima našeg crkvenog i društvenog života

slučajeva vodili i načelom korisnosti koje iz rasprava mogu postići za svoju župnu ili drugu zajednicu. Nisu rijetki slučajevi da su se kao plodovi predsinodskih susreta rodile nove ideje, novi prijedlozi, poticaji i zaključci, te su se odmah počeli i provoditi, ne čekajući službeni završetak Sinode. Najčešće se na predsinodskim susretima raspravljalo o temama vezanima uz brak i obitelj, pastoral odraslih vjernika, nedjelju kao Dan Gospodnji, sakrament potvrde, medije te liturgijsku glazbu.

Sinoda ide dalje

Čim su u siječnju prošle godine u Tajništvo Sinode počeli pristizati prvi zapisnici s predsinodskih rasprava, Tajništvo je okupilo skupinu od 15-ak studenata završnih godina studija teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu kako bi se brže i uspješnije započelo i završilo s obradom samih zapisnika. Neke je zapisnike bilo potrebno i prepisati, a sve ih je trebalo do-

bro analizirati i svaku riječ i svaku rečenicu uvrstiti u posebne tablice te navode povezati s određenim ključnim riječima ovisno o temama na koje se prijedlozi i razmišljanja odnose. Važno je reći da je svaki prijedlog, svako razmišljanje i svaki zaključak uvršten

u obradu i ništa nije ispušteno. U ovoj prvoj i osnovnoj obradi, koja je završena u travnju ove godine, iz 2470 zapisnika izdvojeno je 15404 pojedinačnih navoda. Kako o određenim temama ima istih prijedloga, potrebno je sada

objediniti sva ponavljanja, sve srodne i slične prijedloge, te izraditi sažetke po pojedinim temama. Ovaj drugi i završni korak u obradi zapisnika započeo je odmah po završetku osnovne obrade i prema predviđanjima bit će završen do kraja ljeta. Važno je reći da ni u ovom koraku ni jedan prijedlog i ni jedno razmišljanje neće biti izgubljeno, ispušteno i zanemareno. Upravo će ovaj doprinos vjernika i svih subjekata našeg crkvenog života biti važnim dijelom završnog radnog dokumenta (*Instrumentum laboris*) na temelju kojeg će se raspravljati na sinodskim zasjedanjima. Pred nama je i izbor članova Sinode koji će se izvršiti na način koji je propisan crkvenim dokumentima, a potom će moći započeti sinodska zasjedanja. Na budućim članovima Sinode leži velika odgovornost, a svi mi imamo zadaću pripremu i održavanje naše Sinode pratiti svojom molitvom i tako pomoći našem Nadbiskupu u vođenju naše mjesne Crkve i traženju novih putova kako bismo hodili u novosti života. ■

Mjesto	Tema	Broj zapisnika
1.	Pastoral obitelji (Radni listovi 60, 62 i 63)	160
2.	Pastoral odraslih (Radni listovi 5, 8, 54)	129
3.	Nedjelja – Dan Gospodnji (Radni listovi 35 i 58)	116
4.	Sakrament Potvrde (Radni listovi 20 i 21) Mediji i Crkveno izdavaštvo (Radni listovi 9, 104-107)	115
5.	Liturgijska glazba (Radni listovi 39 i 40)	91
6.	Propovijed (Radni listovi 1 i 38)	88
7.	Poziv i poslanje vjernika laika u Crkvi i svijetu (Radni list 85)	83
8.	Slavlje Euharistije (Radni list 22)	72
9.	Župni Caritas (Radni list 47)	70
10.	Svjetla i sjene blagoslova obitelji i kuća (Radni list 57)	59

● Najzastupljenije teme

PREDSTAVLJAMO RAD I ULOGU TAJNIŠTVA SINODE

Ured s odlično razvijenom mrežom volontera

Mladen Škvorc

Sjećam se Stepinčeva 2002. godine. Bio sam bogoslov treće godine. Iako nisam pjevao u bogoslovskom zboru, uspio sam doći do katedralnog kora i od tamo sudjelovati na Misi. Željno smo očekivali homiliju našeg nadbiskupa, jer je Stepinčevo uvijek iznimna prigoda da se progovori o nekoj suvremenoj temi ili naglasi neki problem koji bi trebalo riješiti. Odjednom, pri kraju homilije začuo sam riječi: »Svima vama i svem svećenstvu, redovništvu i vjernicima laicima diljem Nadbiskupije zagrebačke danas službeno najavljujem Nadbiskupijsku sinodu«. Na trenutak katedralom je zavladao potpuni tajac, nakon čega se mogao čuti gromoglasan pljesak i odobravanje svega okupljanog Božjeg naroda. Tako su počele i pripreme za Drugu sinodu Zagrebačke nadbiskupije.

Odmah na početku priprema trebalo je objasniti što Sinoda jest. Posljednja je, naime, sinoda u Zagrebačkoj nadbiskupiji održana davne 1925. godine pa su neki tek na Stepinčevo 2002. godine po prvi puta imali priliku čuti tu riječ. Na tim je temeljima rad započelo i Tajništvo za pripremu Sinode. Za tajnika pripremnog razdoblja imenovan je vlč. Tomislav Markić koji je u vrlo kratkom vremenu oko sebe okupio veću skupinu volontera. Neki od njih su u međuvremenu postali i stalni zaposlenici Tajništva za pripremu Sinode.

Glas o Sinodi i potrebama Tajništva vrlo je brzo dopro i do Bogoslovije te su za mišljenja pitani i bogoslovi koji su dali svoje konkretne prijedloge. Drugi su se na konkretniji način uključili u rad Tajništva. Pravi poticaj je došao opet od Nadbiskupa: »Svi: biskupi, svećenici, redovnici i redovnice, bogoslovi, sjemeništarci, redovnički kandidati i kandidatice i svi drugi Kristovi vjernici laici naše Nadbiskupije odgovorni su za Sinodu i trajno pozvani na molitvu za taj važan nadbiskupijski pothvat. Samo tako će Sinoda postati milosni događaj za našu mjesnu Crkvu«. Na tim temeljima Taj-

ništvo je krenulo u opsežan posao izrade niza prezentacija kako bi se doista svim ljudima približila ideja Sinode i sve ono što ona sa sobom nosi. Svi su bili pozvani dati svoja mišljenja i prijedloge o mogućim temama o kojima bi se raspravljalo na samoj Sinodi.

Tajništvo Sinode prikupljeni je materijal obradilo, a sedamnaest studijskih skupina uobličilo u upitnike koji su ođslani na adrese svih župnih zajednica, redovničkih samostana, institucija, pokreta i udruga naše Nadbiskupije. Na potezu je opet bio narod Božji koji je zdušno prihvatio mogućnost na neposredan način sudjelovati u davanju svojih mišljenja i oblikovanju konačnih tema za rad Sinode. Odgovori na radne listove dolazili su u

Tajništvo zaključno s mjesecom siječnjem ove godine. Kako se radi o doista velikom broju zapisnika na temelju radnih listova (u Tajništvo ih je stiglo preko 2400), paralelno ih se počelo i obrađivati kako bi se čim prije sastavio onaj krajnji dokument Instrumentum laboris na temelju kojeg će raspravljati sama Sinoda.

Na kraju mogu zaključiti kako je Tajništvo Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije mali, ali dobro organiziran ured s odlično razvijenom mrežom volontera koji svesrdno pomažu pripremi velikog događaja Sinode u našoj Nadbiskupiji. Sve ovo govori u prilog tezi kako u našoj Nadbiskupiji ima interesa, volje i želje, a napose snage i mladosti za najzahtjevnije izazove vremena u kojem živimo. ■

• Djelatnici Tajništva Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije: pravni savjetnik dr. Zvonimir Kurečić, Mirjana Anđić i Verica Kraš Villa te generalni tajnik Sinode dr. Tomislav Markić

DJELATNICI TAJNIŠTVA SINODE NA BISKUPIJSKOJ SINODI U BERGAMU

Veliki biskupijski sabor o župi

»Svi s kojima smo razgovarali bili su jako iznenađeni, gotovo oduševljeni našim dolaskom na zasjedanje. Prepoznali su u našem dolasku jedinstvo Crkve. Raspitivali su se o našim koracima koje smo učinili u pripremi za Sinodu, o veličini naše Nadbiskupije, sudjelovanju vjernika itd. Na kraju zasjedanja pomoćni biskup mons. Belotti molio je za uspjeh zagrebačke Sinode.«

Mirjana Anđić

Rado bih podijelila predivan doživljaj s našeg puta u talijansku biskupiju Bergamo. Naime, doznali smo da se upravo tamo odvija zasjedanje njihove 37. biskupijske sinode. Kako se zasjedanja održavaju svake druge subote, odlučili smo se »pozvati u goste«, kako bismo malo »snimili« situaciju i vidjeli odvijanje jednog zasjedanja sinode u praksi. Odmah smo se prihvatili organizacije puta

i najavili svoj dolazak Tajništvu sinode u Bergamu, generalnom tajniku don Gianluci Marchettiju. Čak smo izvlačili slamčice kako bi odlučili tko će ići. Na koncu smo svi izvukli »kraći« kraj (duljega nije ni bilo), pa smo na put pošli svi - dr. Tomislav Markić, generalni tajnik zagrebačke Sinode, dr. Zvonimir Kurečić, pravni savjetnik, Verica Kraš Villa i moja malenkost. Za posjet našim dalekim »suputnicima« na sinodskom putu, odredili smo subotu, 10. ožujka 2007. godine. Nismo dugo morali

- Nakon razgovora s generalnim tajnikom, djelatnici Tajništva Sinode predstavili su se i pozdravili mjesnog biskupa Roberta Amadeia, te mu prenijeli pozdrave kardinala Josipa Bozanića

Pripreme za 37. sinodu u biskupiji u Bergamu započele su u listopadu 2004. godine kada je tiskana Knjižica za pripremu Sinode, koju je pripremila (redakcijska) komisija (nije bilo prvog kruga savjetovanja tj. sakupljanja prijedloga). Tema Sinode je »Župa«, koja je u toj knjižici razrađena kroz 64 podteme. Knjižica je bila polazište za rasprave po župama i zajednicama vjernika od veljače 2005. do svibnja 2006. godine, nakon čega su prikupljeni plodovi rasprava. Tijekom ljeta, Središnja komisija i još deset drugih komisija izradile su radne materijale tzv. *Instrumentum laboris* za sinodsko zasjedanje koje je započelo u rujnu 2006. godine euharistijskim slavljem otvaranja Sinode. U sinodskim zasjedanjima sudjeluje 300 članova Sinode. Prisutan je značajan broj laika, većinom žena, a čini se kako su mladi zastupljeni - najmanje.

tražiti smještaj, jer neki među nama izvrsno poznaju taj kraj. Na oduševljenje svih, smjestili smo se u Institutu sestara Svete Obitelji u Comonteu, nedaleko Bergama, kojeg je osnovala, sada već sveta Paola Elisabetta Cerioli, čiji su nam život i karizma tih dana postali puno bliži.

Jedinstvo Crkve

Sestre su nas u petak navečer, nakon šest-satnog putovanja, srdačno dočekale. Subotnje jutro započeli smo sv. Misom u kapelici Instituta i tako okrijepljeni krenuli u obilazak donjeg i gornjeg Bergama. Pri tom smo iskoristili priliku i za kupnju nekih knjiga u izdanju »Edizioni San Paolo«. Malo smo fotografirali, nešto pojeli i već je bilo vrijeme za susret s don Gianlucicom. Na ulazu u biskupijsko sjemenište »Ivan XXIII.« dočekala nas je policija. Naime, kroz samu jezgru gornjeg starog grada Bergama, morali smo se »mukotržno probijati« automobilom kroz uske jednosmjernice ulice, ali u suprotnom smjeru (nije da smo tako htjeli!). Laknulo nam je svima kad smo vidjeli da su policajci zapravo volonteri Sinode u službi redara. Na ulazu nas je dočekao i don Gianluca, izrazio nam dobrodošlicu i uveo nas u dvoranu. Za to vrijeme nam je ukratko objasnio sve korake koji su poduzeti u pripremi Sinode i što su do sada za sinodska zasjedanja učinili. Predao nam je dvije pune torbe sa sinodskim materijalima koji su do tada bili otisnuti.

A tada je započelo 12. zasjedanje na temu »Župa i obitelj«. Tema prošlog zasjedanja nosila je naziv »Župa i svjedočenje ljubavi«, ali je usvojen prijedlog o izmjeni naziva teme u »Župa i kršćansko svjedočenje«. Do listopada ove godine predviđa se još 10 zasjedanja, ukupno 22, kada bi trebala biti dovršena Sinoda i objavljeni sinodski dokumenti.

Nakon razgovora s generalnim tajnikom, predstavili smo se i pozdravili mjesnog biskupa mons. Roberta Amadeia, prenijeli mu pozdrave kardinala Josipa Bozanića i zahvalili na gostoprimstvu u njegovoj biskupiji. Čestitali smo mu i 50. obljetnicu misništva koju je slavio tih dana. U pauzi vrlo zanimljivog zasjedanja koje je trajalo oko četiri sata, iskoristili smo prigodu upoznati se malo više s članovima Sinode. Svi s kojima smo razgovarali bili su jako iznenađeni, gotovo odu-

ZA USPOREDBU:

- Biskupija Bergamo ima 918.036 stanovnika, 389 župa i 798 dijecezanskih (+226 redovničkih) svećenika.
- Ordinarij: mons. Roberto Amadei
- Pomoćni biskup: mons. Lino Bortolo Belotti
- Trajni đakonat u biskupiji ustanovljen je 2003. godine, a trenutno su u formaciji četvorica aspiranta za trajni đakonat.
- Zagrebačka nadbiskupija ima 1.647.621 stanovnika (1.460.514 katolika), 314 župa i 382 dijecezanska (+ 275 redovničkih) svećenika.
- Ordinarij: kard. Josip Bozanić
- Pomoćni biskupi: mons. Vlado Košić i mons. Valentin Pozaić
- Formacija aspiranata za trajni đakonat u Zagrebačkoj nadbiskupiji započela je 2006., a za službu se priprema 8 kandidata.

- Generalni tajnik don Gianluca Marchetti gostima iz Zagreba predstavio je radne materijale Sinode

ševljeni našim dolaskom na zasjedanje. Prepoznali su u našem dolasku jedinstvo Crkve. Raspitivali su se o našim koracima koje smo učinili u pripremi za Sinodu, o veličini naše Nadbiskupije, sudjelovanju vjernika itd. Na kraju zasjedanja pomoćni biskup mons. Belotti molio je za uspjeh zagrebačke Sinode.

Sjemenište »Ivan XXIII.«

Obilazak sjemeništa »Ivan XXIII.« bio je zaista poseban. U tom velikom kompleksu na nekoliko razina, kojeg smo trčecim korakom s tajnikom bergamske Sinode obišli u sat vremena, živi 200 sjemeništaraca i bogoslova, a velik je broj odgojitelja, profesora i pomoćnog osoblja. Tu su: malo sjemenište od 5. do 8. razreda osnovne škole i od 1. do 4. razreda srednje

škole; bogoslovija - prve 2 godine i bogoslovija - zadnje 4 godine, uključujući 6. pastoralnu godinu. Sjemenište nas je zaista fasciniralo svojom veličinom, arhitektonskim rješenjem i cjelokupnim interijerom. Važno je još reći kako imaju predivnu dvoranu za zasjedanja koja se nalazi u sklopu sjemeništa s vrlo modernom tehničkom opremom što zasigurno pridonosi kvaliteti zasjedanja same Sinode.

Umalo zaboravih opisati još jednu zanimljivu zgodu. Tijekom pauze na zasjedanju, pristupio nam je fotograf i zamolio za fotografiju. Mislili smo da je iz Tajništva sinode. No, bio je to reporter lokalnog dnevnog lista »L'eco di Bergamo«. Sutra dan je u nedjeljnom izdanju tog lista osvanula naša fotografija uz prigodni tekst poput kakve male »udarne« vijesti. ■

O SINODSKIM RASPRAVAMA...

Bila sam prezadovoljna i oduševljena, po ne znam koji put, žarom i polemikom mladih za raspravom, za promjenama na bolje, za boljim sutra, ponajprije njihovih obitelji, a i budućih - vlastitih. U našoj radnoj skupini bili su buduća pravica, vjeroučitelji i vjeroučiteljice te mlada udana žena. Već se iz toga vidi kako smo temu pokušali sagledati sa svih aspekata, stručnog, ali i onog temeljenog na osobnom iskustvu. Smatram da je rasprava uspjela i to ne samo kao formacija budućih animatora (a oni to žarko žele biti), već kao osobna nadgradnja i svjedochanstvo koje će zajedno s molitvom za Sinodu ponijeti svojim kućama.

Mladi Zagrebačke nadbiskupije na hodočašću u Mariju Bistricu

Osobno mi je vrlo drago što sam sudjelovala u raspravi na ovu temu, jer o njoj se vrlo malo govori. Na većinu pitanja uspjelo se opširnije odgovoriti, što nije bio problem, jer su sugovornici bili dosta pričljivi i zainteresirani za temu, a i pitanja su bila vrlo konkretna. Da je bilo više vremena, rasprava bi sigurno još toliko i trajala, jer se o ovoj temi ima što za pričati i mnogo toga za naučiti. Drago mi je da su se i mnogi slušatelji odazvali u ovu raspravu i tako u njoj sudjelovali. Vrlo je pohvalno što se i na ovakav način, putem etera, može raspravljati, jer ima mnogo onih koji možda ne vole ili ne mogu ići u svoje zajednice gdje bi mogli sudjelovati u nekoj raspravi.

Zainteresirani vjernici, slušatelji Hrvatskog katoličkog radija

Mi roditelji osjećali smo se posebno počašćenima što smo mogli dati svoj doprinos u ovoj predsinsodskoj raspravi. Prvi put smo sudjelovali u ovakvoj raspravi u okviru svoje Nadbiskupije o tako važnoj temi koja se odnosi na vjerski odgoj naše djece. U raspravi smo bili vrlo samokritični, kritični i određeni, a susret ocjenjujemo vrlo uspješnim. Rad u skupinama bio je visoko motivirajući i osjećala se zajednička težnja svih za promicanjem katoličkog vjerskog odgoja u što više vrtića.

Roditelji djece polaznika dječjih vrtića

INTERVJU Dr. Đuro Hranić, pomoćni biskup đakovački i srijemski i generalni tajnik Druge

Đakovačka i Srijemska biskupija na

Mihael Sokol

Dijecezanski biskup Đakovačke i Srijemske biskupije dr. Marin Srakić uoči svetkovine Duhova, 30. svibnja 1998. godine, za vrijeme svečanog euharistijskog slavlja u katedrali u Đakovu, sazvaio je Druge biskupijsku sinodu đakovačku i srijemsku pod geslom »Ti si Krist - za nas i za sve ljude«. Kako Đakovačka i Srijemska biskupija ima nedavno iskustvo Sinode, koja je završena, a uskoro se očekuju i njezini zaključci, o samoj Sinodi i njezinim već sada vidljivim plodovima, razgovarali smo s pomoćnim biskupom đakovačkim i srijemskim dr. Đurom Hranicom, generalnim tajnikom Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske.

— **Koji su razlozi i potrebe u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji doveli do sazivanja Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske?**

MONS. HRANIĆ: Biskupa đakovačkog i srijemskog dr. Marina Srakića na sazivanje Druge biskupijske sinode potaknule su određene okolnosti u kojima se našla Biskupija, kojoj je godinu dana prije samog sazivanja Sinode došao na čelo. Padom komunizma, dolaskom slobode i demokracije, te uspostavom Hrvatske države potpuno su se promijenile okolnosti i mogućnosti crkvenog djelovanja. Pred Crkvu su se postavila nova očekivanja i nove zadaće. Od nje se očekuje da u društvu bude jedan od važnih čimbenika odgoja mladih generacija, učiteljica čovječnosti i promicateljica dostojanstva svakog čovjeka.

Duhovna i materijalna obnova čitave Biskupije

Višestruke posljedice sustavne i dugotrajne ateizacije u bivšem režimu te materijalne i druge posljedice ratnih razaranja u minulom Domovinskom ratu, zahtijevale su ozbiljnu i dobro vođenu te organiziranu duhovnu i materijalnu obnovu čitave Biskupije. Dogodila su se i ozbiljna

Sazivanjem i slavljenjem Druge biskupijske sinode u našoj je Biskupiji počeo zaživljavati novi stil crkvenog života. Sinodalnost postupno postaje stil crkvenog života te su se otvorila nova područja pastoralnog djelovanja.

migracijska kretanja tijekom rata, neke su župe (osobito u srijemskom dijelu Biskupije) praktički prestale postojati. Već i prije rata rasli su gradovi, a sela su ozbiljno opustjela. Sve je to zahtijevalo i ozbiljno promišljanje nad organizacijskim strukturama u Biskupiji, preraspodjelu svećenika na terenu kako bi svi bili podjednako opterećeni i kako bismo bolje organizirali pastoral u gradovima, a osjetila se potreba rada i na izgradnji međusobnog mira i pomirenja.

U nekim područjima crkvenog života prije nije bila moguća zahtjevna obnova Biskupije usklađena sa smjericama Drugog vatikanskog sabora, stoga je za budućnost Crkve na našim prostorima bilo potrebno to učiniti barem u zakašnjenju i naknadno. Posljednjih petnaestak godina došlo je i do snažnijeg uključivanja laika teologa u život i poslanje Crkve, osobito na području školskog vjeronauka. No, potrebno je raditi i na većem uključivanju i doprinosu i svih ostalih vjernika laika u životu župnih zajednica te na otvaranju mogućnosti za njihov dobrovoljni (volonterski) rad u različitim područjima crkvenog života i kršćanskog služenja u

Višestruke posljedice sustavne i dugotrajne ateizacije u bivšem režimu te materijalne i druge posljedice ratnih razaranja u minulom Domovinskom ratu, zahtijevale su ozbiljnu i dobro vođenu te organiziranu duhovnu i materijalnu obnovu čitave Biskupije.

društvu. Sinoda je željela biti pastoralno usmjerena i sveobuhvatna. Nije htjela unaprijed nametnuti niti isključiti bilo koje pitanje, nego je htjela ostati otvorena za sve prijedloge najširih slojeva vjernika iz čitave Biskupije. Željela je stvarati ozračje u kojem će se svi vjernici osjetiti pozvanima promišljati i kritički vrednovati stanje kršćanskog života i crkvenosti u Biskupiji te suodgovorno iznositi svoja očekivanja, prijedloge i mogućnosti vlastitog doprinosa s obzirom na život Crkve na našim prostorima u budućnosti.

— **Kroz koje je etape prolazila priprema same Sinode i na koji je način održana? Jesu li u njoj sudjelovali samo klerici, redovnici i redovnice ili su u nju bili uključeni i vjernici laici?**

MONS. HRANIĆ: U pripremnoj etapi Sinode bila su oblikovana 4 sinodska odjela, a unutar svakog odjela više pripremnih odbora (ukupno 32). Odvijala se kroz predsinodske razgovore u manjim skupinama vjernika uz pomoć 130 radnih listova koje su pripremali pripremni odbori. Vjernici su sa svojih susreta i razgovora Tajništvu Sinode slali svoja pismena izvješća, koja su poslužila kao temelj za pripremu materijala za sinodsko zasjedanje. U Tajništvo Sinode prispjelo je ukupno 5857 izvješća sa susreta u kojima je sudjelovala ukupno 81831 osoba. Budući da su pojedine osobe sudjelovale u nekoliko susreta, broj osoba uključenih u sinodske razgovore je manji. Kreće se negdje oko 20000. Sinoda se u punom i pravom smislu te riječi odvijala na sinodskim zasjedanjima na kojima je

biskupijske sinode đakovačke i srijemske

počecima nove obnove

sudjelovalo ukupno 180 sinodskih članova (48 po pravu, 19 po izboru i 113 po slobodnom biskupovom pozivu). Među njima su 92 klerika (89 svećenika / 82 dijecezanska i 7 redovnika / te 3 biskupa / pokojni umirovljeni dijecezanski biskup Ćiril Kos i nas dvojica pomoćnih biskupa) i 88 laika (od kojih 14 časnih sestara i još 26 drugih žena te 48 muškaraca). Održana su četiri sinodska zasjedanja: 1. o evangelizaciji (15.-18. listopada 2000.); 2. o liturgiji (15.-17. ožujka 2001.); 3. o kršćanskom pozivu i služenju (25.-27. listopada 2001.); 4. o ustroju biskupijske zajednice (3.-5. listopada 2002.).

— **Premda još uvijek nisu doneseni ključni Sinode, čini se da je ona već urodila svojim plodovima. Na temelju rasprava i zasjedanja u Biskupiji su osnovani novi uredi za pastoralne potrebe vjernika. Koji su to uredi i osjeti li se po njihovom radu poboljšanje pastoralnog djelovanja?**

MONS. HRANIĆ: Sazivanjem i slavljenjem Druge biskupijske sinode u našoj je Biskupiji počeo zaživljavati novi stil crkvenog života. Sinodalnost postupno postaje stil crkvenog života te su se otvorila nova područja pastoralnog djelovanja.

Novi poredak pastoralnih prioriteta

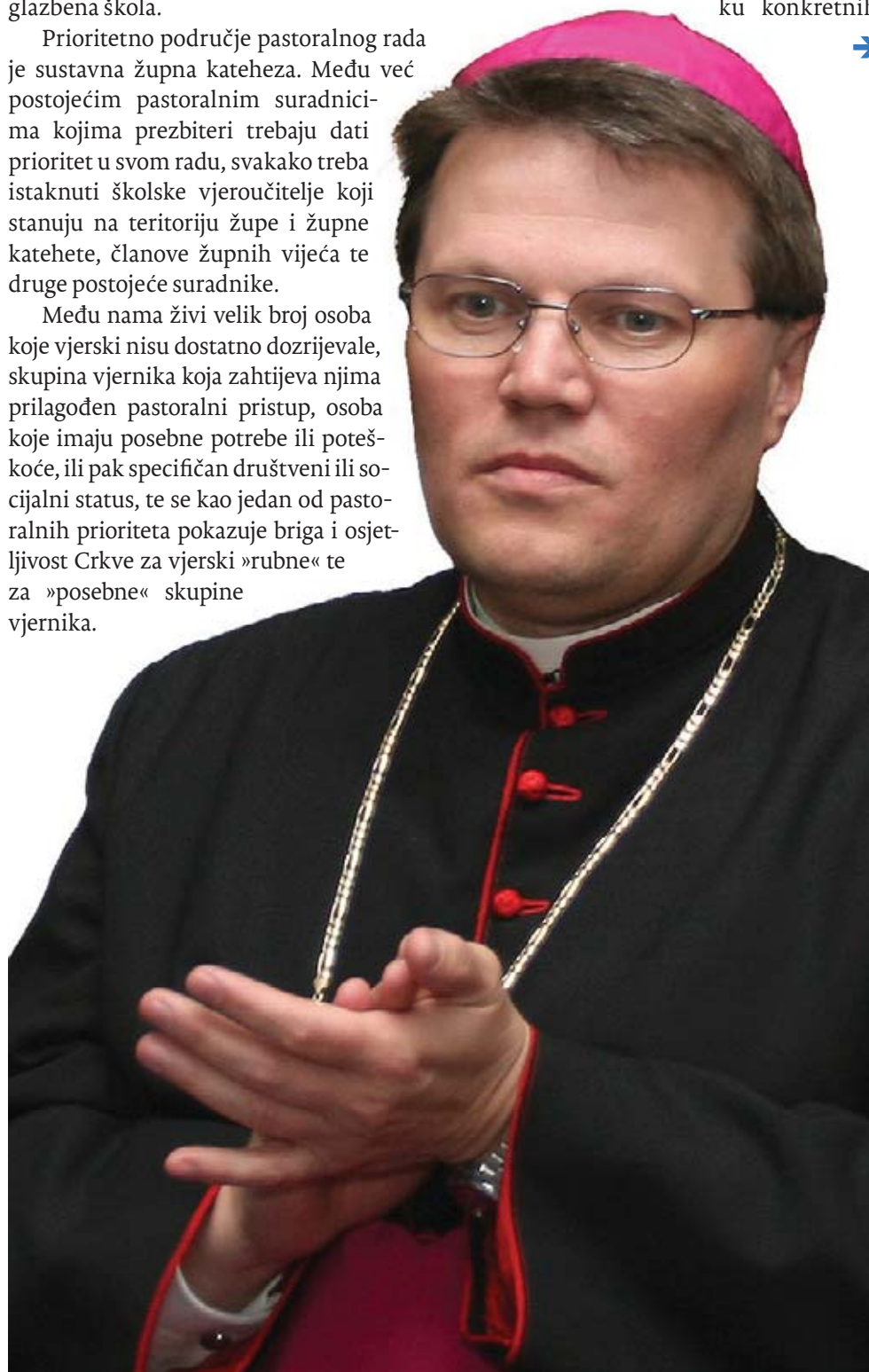
Stvara se novi poredak pastoralnih prioriteta u životu Biskupije u odnosu na dosadašnje (tzv. uslužni pastoral koji se zaustavlja na udovoljavanju religioznim potrebama vjernika), postupno se produbljuje svijest crkvenosti kod svih vjernika te se stvaraju novi teološki zreliji mentalitet i novi unutarcrkveni odnosi. Sinoda je pridonijela porastu svijesti o važnosti župnih suradnika i o važnosti rada s njima. U Biskupiji je došlo do postupnog otvaranja za nove oblike pastoralnog rada, porasla je svijest o važnosti poosobljenog pristupa (osobito u radu s odraslima) te se u župnoj katehezi odraslih sve više koristi dinamika rada u skupinama. Oživljeno je djelovanje Biskupijskog pastoralnog

centra i razgranava se njegovo djelovanje s povjerenstvima za pojedina područja pastoralnog rada. Pokrenuta je i prilično je dobro prihvaćena Škola za župne suradnike, a u njenom okrilju i Biskupijska glazbena škola.

Prioritetno područje pastoralnog rada je sustavna župna kateheza. Među već postojećim pastoralnim suradnicima kojima prezbiteri trebaju dati prioritet u svom radu, svakako treba istaknuti školske vjeroučitelje koji stanuju na teritoriju župe i župne katehete, članove župnih vijeća te druge postojeće suradnike.

Među nama živi velik broj osoba koje vjerski nisu dostatno dozrijevale, skupina vjernika koja zahtijeva njima prilagođen pastoralni pristup, osoba koje imaju posebne potrebe ili poteškoće, ili pak specifičan društveni ili socijalni status, te se kao jedan od pastoralnih prioriteta pokazuje briga i osjetljivost Crkve za vjerski »rubne« te za »posebne« skupine vjernika.

Nabrojena prioritetna pastoralna područja i skupine vjernika nameću i zahtijevaju ne samo poznavanje te praćenje društvenih i socijalnih pitanja, vrijednosnih strujanja, osjetljivost za problematiku konkretnih

ljudi, razvijanje crkvenih struktura i oblika pastoralnog rada na do sada neutrim područjima, nego i suradnju s društvenim institucijama koje vode brigu za čovjeka te primjeren crkveni doprinos radu tih institucija. Naslijeđena baština komunističkog razdoblja u kojem je Crkva bila gurnuta na rub života sve to otežava. Jedan od iskristaliziranih pastoralnih prioriteta su i sredstva društvenog priopćavanja. Okolnosti nameću važnost otvorenosti Crkve za nove medije te među pastoralne prioritete stavljaju i potrebu korištenja suvremenih elektroničkih sredstava komunikacije u evangelizacijske svrhe.

Nabrojani pastoralni prioriteta nameću i novi stil pastoralnog rada svećenika te su nametnuli i osnivanje te određeni preustroj ranije biskupijskih pastoralnih struktura unutar Biskupijskog pastoralnog centra kao i novo lice župnih zajednica i njihova pastoralnog djelovanja.

— **Kao bitni plodovi Sinode jesu i aktivni pastoral branitelj i pastoral osoba s invaliditetom i njihovih obitelji. Kako i koliko je on zaživio u samoj Biskupiji i koji su daljnji ciljevi?**

MONS. HRANIĆ: Među prvim plodovima Druge biskupijske sinode valja istaknuti određene iskorake u planiranju i koordinaciji pastoralnog rada na biskupijskoj razini. Tako svake godine izlazi godišnji »Kalendar susreta«; oživljen je Biskupijski pastoralni centar kao koordinacijsko tijelo i pokretač koordiniranog i planiranog pastoralnog djelovanja; ustrojena su određena povjerenstava unutar Biskupijskog pastoralnog centra za pojedina područja pastoralnoga rada; došlo je do postupnog razvoja i podizanja razine suodgovornosti svećenika i vjernika u životu Crkve; oživljena su neka već ranije postojeća te pokrenuta i nova područja pastoralnog djelovanja na župnoj i biskupijskoj razini; postupno zaživljava pastoralni rad s posebnim skupinama vjernika i formacija suradnika za ta posebna područja pastoralnog rada; za istaknuti su i pomaci na planu aktivnog volonterskog uključivanja vjernika laika u život župnih zajednica te na planu kršćanskog služenja u društvu; počinju se ustrojivati župne skupine

odraslih vjernika; počela je rasti svijest o važnosti župne kateheze djece i mladih; priređen je projekt plaćenih i volonterskih službi vjernika laika u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji; zauzeta je skrb za postojeća i nova svećenička i redovnička zvanja; pokrenute su Škola za župne suradnike i Biskupijska glazbena škola koje nastoje pružiti inicijalnu teološko-pastoralnu i određenu stručnu formaciju volonterskim župnim suradnicima na različitim područjima župnog života.

Aktivni pastoral branitelj i osoba s invaliditetom

Pastoral branitelj i pastoral osoba s invaliditetom i njihovih obitelji, koje spominjete, dva su segmenta unutar cjelokupnog pastoralnog djelovanja. Pastoral branitelj se pokazao kao specifična potreba naše Biskupije, zbog toga što je velik dio vjerske populacije bio zahvaćen ratnim stradanjima te izložen njihovim negativnim posljedicama, koje su daleko teže, dublje i ozbiljnije na duhovnom i psihološko-psihičkom području, nego li na materijalnom području. A pastoral osoba s invaliditetom i njihovih obitelji je počeo zaživljavati još prije Domovinskog rata, ali su rat i borba za puko preživljavanje mnogo toga paralizirali. Pastoralna je obnova potaknuta Sinodom, koju na biskupijskoj razini promiče i koordinira Biskupijski pastoralni centar, to osnažila te

Pastoral branitelj se pokazao kao specifična potreba naše Biskupije, zbog toga što je velik dio vjerske populacije bio zahvaćen ratnim stradanjima te izložen njihovim negativnim posljedicama, koje su daleko teže, dublje i ozbiljnije na duhovnom i psihološko-psihičkom području, nego li na materijalnom području.

shvatila kao jedno od područja redovitog pastoralnog djelovanja u Biskupiji. Ta dva područja pastoralnog rada za sada su dobro zaživjela na regionalnoj i biskupijskoj razini, te se nastoji da snažnije zažive i u župnim zajednicama, za sada osobito većim župama u kojima živi veći broj takvih osoba.

Tijekom ove godine bit će donesene sinodske izjave i odluke

No, svako područje pastoralnog rada zaživjelo je u onoj mjeri u kojoj je zaživjelo u župnom pastoralu. Smatramo zato da smo tek na počecima i da je potrebno još

mного toga postići da bismo mogli biti zadovoljni. Moram ipak naglasiti da ta dva područja pastoralnog rada (pastoral branitelja i pastoral osoba s invaliditetom i njihovih obitelji), kolikog god bila važna, ipak nisu i ne mogu ostati težište pastoralnog djelovanja. To želimo i moramo nastaviti, no valja ipak još jednom naglasiti da naši pastoralni prioriteta trebaju, u svjetlu sinodskog promišljanja, biti drugačije složeni.

— **Znaju li se rezultati i zaključci same Sinode i kada će oni biti objavljeni?**

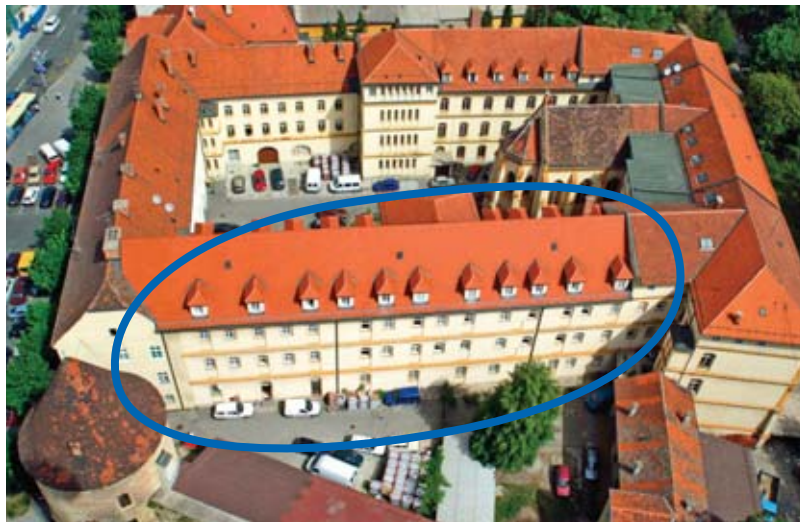
MONS. HRANIĆ: Sinoda je samo savjetodavno tijelo biskupu, koji je jedini zakonodavac u Biskupiji i samo on može objaviti i proglasiti sinodske izjave i odluke. Treba zato pričekati da naš biskup, na temelju sinodske rasprave, zaključaka i glasovanja izađe sa završnim sinodskim dokumentom. No, nije za očekivati da će biskup izaći s nečim što neće odraziti duh i zaključke sinodske rasprave.

Za uočiti je da su na sinodskim zasjedanjima bili postavljeni vrlo visoki ideali. No, konkretna pastoralna stvarnost pokazuje i određena opiranja zahtjevnim idealima. Nametnula nam se zato potreba provjeravanja određenih stvari u praksi. U pastoralnoj praksi nastojali smo proteklih nekoliko godina ozbiljno se truditi oko ostvarivanja započetog sinodskog hoda i zaključaka sinodske rasprave, kako bi dijecezanski biskup pri uobličavanju završnih sinodskih odluka (koje postaju krajevnim pravom), uvažavajući iskustva, postavio ciljeve i ideale posljednjeg sinodskog hoda i sinodske obnove naše Biskupije.

Mogu reći da se biskup Marin Srakić sprema još tijekom ove godine izaći sa završnim sinodskim izjavama i odlukama. Njegovim proglašenjem završnih sinodskih dokumenata, započet će nova, dugotrajna i najvažnija etapa Sinode, etapa pastoralne i kanonske primjene sinodskih zaključaka. ■

OSNIVA SE NOVI PASTORALNI INSTITUT

Plodovi Sinode prije same Sinode

• Novi Pastoralni institut bit će smješten u južnom krilu zagrebačkog Bogoslovnog sjemeništa

Tomislav Markić

Prikupljajući iskustva drugih mjesnih crkava u pripremi njihovih sinoda više puta se znao čuti savjet kako priprema Sinode slobodno smije potrajati i duže vrijeme, osobito ako je ispunjena aktivnostima oko animacije i uključivanja što šireg kruga ljudi u nadbiskupijsko savjetovanje. Razlog je tome, rekli su nam iskusniji, i u tome što već i sama priprema Sinode donosi neke dobre i lijepe plodove: ljudi se angažiraju i uključuju, nastaju nove povezanosti, stil komunikacije u župama i drugim zajednicama se mijenja na bolje, struje nove ideje kako produbiti vjeru, kako učiniti kvalitetnijim prijenos vjerskih sadržaja i vrednota novim naraštajima, kako doprijeti do onih dalekih i sl. Svatko se na neki svoj način, po osobno izabranoj mjeri, stavlja u pokret.

Novo lice župe i novo lice društva

Sinoda je »strašno pitanje«, duhovito primjećuje pisac jednog teksta u ovom broju Glasnika, a ja bih dodao: Sinoda je i »čudna biljka« pa počinje donositi plodove i prije negoli je izrasla, to jest u pravom smislu započela. O čemu se radi? Priprema za Drugu sinodu Zagrebačke nadbiskupije i njezin sastavni dio koji nazivamo nadbiskupijskim savjetovanjem iznjedrili su, naime, mnoga promišljanja, kvalitetne kritike postojeće crkvene i druge prakse te vrlo dobre i korisne prijedloge za budućnost, o kojima će svoje mišljenje ti-

jekom sinodskih zasjedanja izreći članovi Sinode. Mnogi su prijedlozi usmjereni na poboljšanje i pojačanje župnog pastorala, kao i veću zastupljenost i aktivnost vjernika laika u Crkvi i društvu.

S druge strane, naši su hrvatski biskupi u svom dokumentu »Župna kateheza u obnovi župne zajednice« potaknuli stvaranje živih vjerničkih krugova u župama, no, do sada nisu stvoreni drugi preduvjeti kako bi ti živi krugovi Crkve zaživjeli u većem broju naših župa. Vjerujem da mnogi svećenici i pastoralni djelatnici, kao i drugi vjernici laici sanjaju, kako o novom licu Crkve uopće, tako i o novom licu župne zajednice. Osjećamo kako je i našem hrvatskom društvu potrebno dati novo, humanije i pravednije lice. Kako bi se to, uz pomoć odozgor i neizostavni Božji blagoslov moglo ostvariti, potreban je stalan napor i rad pastoralnih djelatnika i suradnika te svih vjernika, osobito onih koji u društvu vrše različite službe u kulturi, znanosti, gospodarstvu, školstvu, zdravstvu, politici, medijima, športu i drugdje, na osobnoj vjerničkoj izgradnji, kao i na intelektualnoj, pastoralnoj i duhovnoj formaciji.

Odgovor na sinodske prijedloge i znakove vremena

Stoga je naš zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, potaknut sinodskim prijedlozima i zahtjevima sadašnjeg trenutka, prepoznao potrebu osnivanja

nadbiskupijskog instituta koji bi imao za cilj ljudsku, intelektualnu, pastoralnu i duhovnu formaciju i trajno obrazovanje svećenika, đakona, vjeroučitelja i drugih crkvenih i župnih djelatnika i suradnika, kao i promicanje dijaloga sa suvremenim svijetom.

Ovaj Institut za pastoralnu formaciju i dijalog sa suvremenim svijetom, ili kraće Pastoralni institut, čije je osnivanje nadbiskup najavio, bit će smješten u južnom krilu zgrade Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa na zagrebačkom Kaptolu, a svoja će vrata za vjerničku i društvenu javnost, kako je planirano, otvoriti 2. listopada ove godine u sklopu programa Nadbiskupijskih dana, tijekom kojih će biti blagoslovljena i stavljena u funkciju obnovljena zgrada Bogoslovije, kao i nova Zbirka bl. Alojzija Stepinca.

Pastoralni institut se slobodno može nazvati plodom sinodskog nadbiskupijskog savjetovanja, budući da će se u djelovanju Instituta moći ogledati i prepoznati mnogi pristigli prijedlozi za našu Sinodu. U djelokrug Pastoralnog instituta ući će neki postojeći nadbiskupijski programi kao što su trajna formacija svećenika zaredenih u posljednjih sedam godina, đakonska pastoralna godina, formacija trajnih đakona i pratnja studenata laika koji se pripremaju za crkvenu službu. Osim toga, zadatak Pastoralnog instituta bit će da u suradnji sa stručnjacima izradi jedan cjelokupni nacrt permanentnog obrazovanja svećenika u našoj Nadbiskupiji, koji će svećenici prije prihvaćanja prodiskutirati na terenu. Posebnu cjelinu u radu Instituta činit će odjel za pastoralnu formaciju župnih suradnika, uključujući članove župnih vijeća, laičke liturgijske službenike, suradnike u župnoj administraciji, voditelje i animatore živih vjerničkih krugova, suradnike u pripremi za sakramente te voditelje crkvenog pjevanja. Rad Instituta bit će usmjeren i prema društvu pa će tako biti ponuđena platforma za okupljanje i umrežavanje vjernika djelatnih u različitim segmentima društva, kao i dijalog sa suvremenim svijetom.

Za poželjeti je i za očekivati da mnogi sinodski animatori, kao i drugi koji se žele aktivnije angažirati u župi i društvu, još dublje otkriju svoje kršćansko poslanje te pronađu svoje mjesto u budućim programima Pastoralnog instituta. ■

USKORO PRVI TRAJNI ĐAKONI ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE

- Službom trajnog đakonata moći će podjeljivati sakramente krštenja i ženidbe, dijeliti svetu Pričest, voditi obrede sprovoda, naviještati Riječ Božju i propovijedati, te služiti u ljubavi

Novi služitelji za novo lice Zagrebačke Crkve

Mirjana Anđić

Koncem 2005. godine započelo je u Zagrebačkoj nadbiskupiji vrijeme provjere kandidata koji su na Nadbiskupski duhovni stol poslali svoje zamolbe za prijem među aspirante za trajni đakonat. Od sedamnaest kandidata koji su uputili svoje zamolbe, s osmoricom je u rujnu 2006. godine započela prva godina formacije za trajni đakonat. Među aspirante za trajni đakonat primljeni su oženjeni muškarci stariji od 35 godina života, koji su najmanje osam godina u kršćanskom braku, koji imaju završen jedan od teoloških studija i koje je preporučio njihov župnik.

Prva sustavna formacija

Prije nego budu spomenute osnovne službe koje trajni đakon može vršiti u Crkvi, potrebno je istaknuti kako u početku, tj. u prvim kršćanskim zajednicama, uz riječ »đakon« nije bilo odrednice »trajni«. Odrednica »trajni« koristi se radi razlikovanja službe đakona koja se obavlja kroz određeno vrijeme, tj. do primanja sv. reda

prezbiterata (prijelazni đakonat) od službe đakona koja se vrši kroz cijeli život (trajni đakonat). Sve do 5. stoljeća sveti red đakonata mogli su primiti i oženjeni muškarci. Iako ga je Tridentski koncil (16. stoljeće) već pokušao »probuditi«, to se zapravo dogodilo tek Drugim vaticanskim koncilom (20. stoljeće). Neke su biskupske konferencije odmah po Vatikanskom koncilu krenule u ponovno ustanovljenje trajnog đakonata. Naše su prilike bile drugačije, no svejedno su biskupi Biskupske konferencije Jugoslavije odlučili ponovno ustanoviti trajni đakonat. Iako su tri trajna đakona na području Hrvatske biskupske konferencije već zaređena, ipak je prva sustavna formacija zapravo započela ove pastoralne godine u Zagrebačkoj nadbiskupiji.

Provjera i potvrđivanje poziva osmorice kandidata

Kako je već spomenuto, formaciju je započelo osam kandidata, tzv. aspiranata iz župa Zagrebačke nadbiskupije, a oni su: Miljenko Bošnjak iz župe Sv.

Antuna Padovanskog u Sesvetskim Selima, Josip Kajinić iz župe Sv. Petra u Zaprešiću, Krunoslav Kičinbači iz župe Bl. Ivana XXIII. u Zagrebu (Dubrava), Ivan Markulin iz župe Sv. Josipa u Zagrebu (Trešnjevka), Ivan Mandić iz župe Sv. Tri Kralja u Kraljevom Vrhu, Stanko Mikulić iz župe Uzvišenja Svetog Križa u Zagrebu (Siget), Marijan Spehnjak iz župe Sv. Vida u Brdovcu i Stipo Šarić iz župe Sv. Leopolda Bogdana Mandića u Zagrebu (Ljubljana/Voltino). Njihova će formacija trajati dvije godine tijekom koje će se provjeravati njihov poziv za takvu vrstu služenja u Crkvi. Službom trajnog đakonata moći će podjeljivati sakramente krštenja i ženidbe, dijeliti svetu Pričest, voditi obrede sprovoda, naviještati Riječ Božju i propovijedati, te služiti u ljubavi, tj. karitativno.

Svi su aspiranti na neki način već angažirani u svojim župnim zajednicama, bilo kao katehete, bilo kao izvanredni djelitelji svete Pričesti, kao članovi župnih vijeća ili pak voditelji župnih Caritasa. Cilj je formacije provjeriti i potvrditi njihov poziv na služenje (diakonija) i pomoći im molitvom i polaganjem ruku biskupa da svoje služenje mogu i dalje nastaviti na potpuniji način. ■

- Kandidati za trajni đakonat: Ivan Mandić, Ivan Markulin, Josip Kajinić, Krunoslav Kičinbači, Marijan Spehnjak, Miljenko Bošnjak, Stanko Mikulić i Stipo Šarić

ODRŽANI FORUMI SPORTAŠA, ZDRAVSTVENIH DJELATNIKA I ZNANSTVENIKA

Novi načini susretanja s vjernicima pojedinih struka

Mirjana Anđić

Usporedno s odvijanjem predsinsodskih rasprava u zajednicama vjernika koje su se najčešće odvijale u župama, Tajništvo Sinode je organiziralo posebne susrete s vjernicima pojedinih struka, tzv. forume.

Prvi takav forum održan je za sportaše u okviru četvrtog, već tradicionalnog, hodočašća sportaša u Mariju Bisticu, 8. svibnja 2006. godine. Okupilo se tada više od 500 sportaša svih uzrasta iz sportskih klubova i saveza koji djeluju na području Zagrebačke nadbiskupije. Forum je održan u Domu kulture u Mariji Bistrici, a govorilo se o vjeri, Crkvi i sportu. Na susretu je bio prisutan i biskup Josip Mrzljak koji je sportaše podsjetio da se bl. Alojzije Stepinac, čiji je rođendan bio upravo tog dana, također bavio sportom, tj. rukometom. O Sinodi je govorio dr. Tomislav Markić, generalni tajnik Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije, dok je mr. Žarko Relota, kapetan hrvatske svećeničke nogometne reprezentacije, moderirao susretom i postavljao pitanja našim istaknutim osobama iz svijeta sporta: Stojku Vrankoviću, Franji Arapoviću, Lini Červaru, Slavku Goluži, Gordanu Kožulju, Ivani Brkljačić, Zoranu Mamiću, Mariji Matužić, Eduardu da Silvi i Peri Šariću. Susret je završio euharistijskim slavljem koje je u Svetištu Majke Božje Bistričke predvodio biskup Mrzljak.

Za sljedeći forum, forum za **zdravstvo**, Tajništvo Sinode promijenilo je taktiku i 8. studenog 2006. godine preko bolničkog kapelana u Bolnici svetog Ivana u Jankomiru, o. Darija Grbca, organiziralo forum na temu »Crkva i zdravstvo u službi čovjeka«. Na raspravi se okupilo dvadesetak liječnika i drugog medicinskog osoblja, a ona se odvijala na temelju radnog lista o zdravstvu posebno prilagođenog za ovu skupinu adresata. Susret je protekao u vrlo zanimljivom razgovoru iz kojeg su se rodili konkretni i konstruktivni prijedlozi. Treći forum, forum za **znanost**, okupio je

• U susretu bolničkog osoblja u raspravi su dotaknute aktualne teme morala, etičnosti te ostalih aktualnih pitanja u zdravstvu

17. veljače ove godine u Duhovnom centru Kćeri Božje ljubavi u Granešini dvadesetak mladih znanstvenika s područja prirodnih znanosti, ali i teologa, sociologa i filozofa, na cjelodnevni susret s temom »Crkva i znanost u službi čovjeka«. Kroz međusobno upoznavanje, druženje, raspravu, molitvu, rodili su se vrijedni prijedlozi mogućnosti suradnje Zagrebačke nadbiskupije i vjernika u znanosti, a sve u cilju učinkovitijeg služenja suvremenom čovjeku koji se često nalazi »u vrtlogu znanosti«. U prvom dijelu susreta dr. Tomislav Markić, generalni tajnik Sinode, dr. Željko Tanjić, profesor fundamentalne teologije Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i dr. Valerije Vrčec s Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održali su uvodna predavanja. Dr. Markić je govorio o Sinodi kao sredstvu promicanja dijaloga, dr. Tanjić o duhovnoj dimenziji znanosti, a dr. Vrčec o znanosti od autonomije do odgovornosti. Uslijedile su rasprave po skupinama i to na teme: »Odnos znanosti i javnosti«, »Čovjek u vrtlogu znanosti« i »Zaštita prirode i okoliša - novo susretnište znanstvenika«. Susret je završen euharistijskim slavljem na kojem su »vrlo

aktivno« sudjelovala i djeca znanstvenika za koju je bilo organizirano čuvanje, a koja su svojom spontanošću i razigranošću susretu dala poseban topao i gotovo obiteljski pečat. Tajništvo Sinode, ohrabreno dosadašnjim forumima, ne odustaje, već polaganano, ali sigurno organizira i susrete vjernika i svih ljudi dobre volje u ostalim područjima našeg društvenog života. Dana 24. travnja ove godine održan je forum za djelatnike u medijima, a predstoji organizacija foruma za područja gospodarstva, politike i umjetnosti. ■

O SINODSKIM RASPRAVAMA...

Diskusija je ukazala da je danas više nego ikad potrebna solidarnost prema slabijima i bespomoćnima. Crkva treba tu prednjačiti u svakom pogledu. Mi vjernici morali bismo više sudjelovati u volonterskim udrugama, svojim djelima i ljubavlju pomagati onima kojima je naša pomoć najpotrebnija. Svatko treba djelovati u svojem djelokrugu i u okviru svoje karizme.

Vjernička udruga Kolping - Katoličko društvo djetića, Zagreb

GODINA PREDINODSKIH RASPRAVA

Poziv na obnovu nade

Nema sumnje kako je Sinoda snažan poticaj Duha Svetoga našoj partikularnoj Crkvi. Ona je zajednički hod pastira i vjernika u traženju i pronalaženju konkretnih rješenja na pojedine poteškoće i nedostatke koji su vidljivi u crkvenoj zajednici

Ivan Grbešić, bogoslov III. godine

Pripremajući otvaranje Drugog vaticanskog koncila, blaženi papa Ivan XXIII., pozvao je na »otvaranje prozora i vrata u Crkvi«. Ovim slikovitim izričajem Papa je želio naglasiti kako Crkva nije niti može biti zatvoren i statičan prostor. U njoj se mora osjetiti svježina i snaga Duha Svetoga koji prodire u srce i volju svakog kršćanina, podsjećajući ga na Spasiteljevu oporuku: »Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeci ih čuvati sve što sam vam zapovjedio« (Mt 28,19).

Snažan poticaj Duha Svetoga

Na Stepinčevo 2002. godine, zagrebački nadbiskup Josip Bozanić, u prepunoj prvostolnici najavio je Drugu sinodu Zagrebačke nadbiskupije. Tada sam bio sjemeništarač druge godine Međubiskupijskog dječakog sjemeništa na Šalati u Zagrebu. Godine 2005. završilo je pripremno razdoblje Sinode, a već sljedeće 2006. godine započinju rasprave širom Nadbiskupije. Iste godine poglavari Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu, meni kao i bogoslovima druge godine, povjeravaju službu zapisničara

predsinodskih rasprava koje će se održavati u Bogosloviji. Ove rasprave, te druge kojima sam prisustvovao - u svojoj župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Gori s mladima, kao i ovdje u Rimu s bogoslovima - pomogle su mi ući u bit Sinode.

Što je to Sinoda? Što se od nje očekuje? Hoće li ostati samo na trajan spomen budućim generacijama vjernika Zagrebačke Crkve ili će uroditi konkretnim plodovima te tako postati vidljivi znak prisutnosti Božjeg Duha na prijelazu u treći milenij?

Nema sumnje kako je Sinoda snažan poticaj Duha Svetoga našoj partikularnoj Crkvi. Ona je zajednički hod pastira i vjernika u traženju i pronalaženju konkretnih rješenja na pojedine poteškoće i nedostatke koji su vidljivi u crkvenoj zajednici. Ovaj zajednički hod bio je intenzivan kroz predsinodske rasprave koje su se održavale u cijeloj Nadbiskupiji kroz proteklu godinu.

Često se moglo čuti kako kršćanima nedostaje žara! Što to znači? Ima li danas u životu našeg kršćanina dovoljno prostora za svjedočenje Istine koja mu je povjerena? Naime, današnji se čovjek sve više uvjerava kako znanost i moderno doba nisu u stanju odgovoriti na njegova temeljna pitanja. Iako okružen materijal-

nim dobrima kao nikad do sada, u njima ne pronalazi smisao vlastitog postojanja. Razlog je to beznađa koje prodire u živote pojedinaca, a već je znatno vidljivo i u hrvatskom društvu. Ne trebaju li kršćani, a napose pastiri, prepoznati u ovome plodno tlo za Kristovo Evanđelje?

Evo, dakle, svrhe Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije! Rasplamtjeti žar vjere i snagu volje u srcima pastira i vjernika kako bi postali nositelji nepotamnijve Nade. Vjernici i pastiri moraju postati živi svjedoci vjere braći i sestrama koji su na putu traženja.

Naći i prihvatiti istinu

Sinoda, naime, mora ukloniti strašnu zabludu našeg vremena, kako si zemaljske dužnosti i vjerski život nemaju što reći. Ova zabluda vrlo je raširena među vjernicima, a nije strana ni svećenicima. Premošćivanje ovog bespotrebnog jaza pomoći će svakom kršćaninu naše Nadbiskupije hrabro sijati istinu Evanđelja na onim mjestima gdje za nju dotada nije bilo previše plodnog tla, ili ako ga je bilo, manjkali su hrabri sijači.

Ovim će se uvelike pomoći braći i sestrama da po jasnom svjedočanstvu vjernika nađu Istinu i da je prihvate. Zasiurno je želja mnogih vjernika koji su sudjevali na predsinodskim raspravama da se među mnogima nađu oni najprikladniji za naviještanje Evanđelja. Rasprave su zasiurno kroz bogatstvo i različitost ponuđenih tema pomogle rastu zajedništva u župama, kao i spoznavanju pravila, istina i neiscrpnog bogatstva katoličke vjere. To je već golemi plod Sinode. Kada se tome pridoda ono najbitnije - rast u vjeri i ljubavi prema Gospodinu - onda je to ono najdragocjenije što treba služiti kao pokretač sinodskih zaključaka koji će biti doneseni.

Sinoda treba biti veliki poticaj - kako pastirima, tako i vjernicima, a napose mladima - na snažnu obnovu nade, a potom na šire otvaranje vrata naše Crkve onima koji traže put prema Istini koja je jedna i jedina. Zato će Sinoda biti događaj nove Pedesetnice samo onda kada se dopusti Duhu Svetom da prosvijetli naše ljudske logike, očisti ih od nepotrebnih teorija, a osnaži volju za naviještanje vrlo jednostavnih, ali spasonosnih riječi Kristova Evanđelja! ■

● Bogoslovi Zagrebačke nadbiskupije na studiju u Rimu: Ivan Grbešić i Anđelo Maly

GODINA PREDINODSKIH RASPRAVA

Preispitivanje o konkretnom životu svojih karizmi

s. M. Dubravka Moharić, FDC, animatorica redovništva Remetskog dekanata

Unajavi Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije kardinala Josipa Bozanića na Stepinčevo, 10. veljače 2002. godine, redovnici i redovnice su prepoznali velik događaj za mjesnu Crkvu. Po preporuci samog Nadbiskupa prva priprava bila je molitva za uspjeh Sinode. Uz molitvu unutar naših zajednica razgovaralo se, savjetovalo, i predlagalo ono što bi bilo dobro da uđe u građu za predsinodsku raspravu.

Molitvom časoslova posvećuje se redovništvo

Takve rasprave probudile su redovništvo na preispitivanje o konkretnom životu svojih karizmi i svog identiteta. Osim toga, iz perspektive našeg područja rada i poslanja koje nam je povjereno kao redovnicima i redovnicama, uključili smo se u predsinodske susrete sa župljanima i drugim suradnicima, te tako dali svoj

doprinos za što bolju pripravu za Sinodu. Budući da je u Zagrebu smješten velik broj redovničkih zajednica, mnoge od njih su same imale nekoliko predsinodskih rasprava. Manje zajednice uključile su se na rasprave na razini dekanata u kojem se nalaze. Na takvim susretima bili su prisutni različiti muški i ženski redovi. Držali smo se tema iz Građe za predsinodske rasprave, koje su jako dobro pripremljene i puno su nam pomogle za konstruktivne razgovore.

Odabrali smo teme koje se više odnose na redovnički život i poslanje. Kroz raspravu smo željeli odgovoriti na pitanje: kakav odjek ima redovništvo svojim poslanjem u ovoj mjesnoj Crkvi. Također su teme o Časoslovu, Euharistiji, o slavljenju redovničkih zavjeta, o posvećenom životu koji je dar Crkvi, potakle na žive rasprave.

Tako smo si ponovno posvijestili da molitvom časoslova posvećujemo naš rad i svakodnevni napor, da euharistijskim slavljem dolazimo do vrhunca susreta s

Gospodinom kojem smo se odazvali na Njegov poziv, te da je slavije redovničkih zavjeta u našim zajednicama zapravo velik događaj za sveopću Crkvu.

»Sol zemlje« i »svjetlo svijeta«

Rasprava nam je pomogla da budemo svjesniji svog poslanja u posvećenom životu, kao oni koji bi trebali biti »avangarda« u Crkvi koja je neprestano usmjerena prema Vječnosti. Isto tako, trebali bi prema enciklici »Vita consecrata« biti kao miomiris u ovom današnjem svijetu.

Budemo li vjernije živjeli svoje redovničko poslanje, sve više ćemo se suobličiti Kristu svome Zaručniku i s Njegovim osjećajima promatrati i pomoći današnjem svijetu. Tako postajemo »sol zemlje« i »svjetlo svijeta«.

Uvidjeli smo da se trebamo snažnije povezati ondje gdje vršimo svoje poslanje, jer se zajedničkim silama više postiže. Vjerujem da su ovi susreti i rasprave doprinijele kvaliteti našeg zajedničkog hoda u redovničkom poslanju. ■

Zajedništvo u različitosti

s. M. Pavla Adžaga, FDC

Najava Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije u meni nije pobudila neke snažnije osjećaje. Premlada sam da bih se sjećala Prve sinode i događaja vezanih uz nju pa nisam imala nikakvu viziju o tome što Sinoda jest i što ona sa sobom nosi. Sve mi je bilo vrlo daleko. Počeli smo u zajednici moliti i govoriti o Sinodi, ali niti to me nije puno potaknulo da ozbiljnije pristupim tom događaju. Uvijek iznova sam slušala kako se zapravo pripremamo za Sinodu, a ja sam se pitala: »Kad li će Sinoda već jednom početi?«

Kad smo dobili Građu za predsinodske rasprave kao bližu pripravu za Sinodu, sve mi je postalo puno bliže i jasnije. Shvatila sam da se Sinoda ne tiče užeg kruga ljudi u Crkvi, već da je ona stvar svakog vjernika, pa tako i nas redovnica i redovnika.

Svi smo uključeni cijelim životom u taj veliki događaj. Osjetila sam se dionicom Tijela Kristova - Crkve, spoznala sam da i ja imam svoju ulogu u njoj. Naši susreti i predsinodske rasprave otvorili su mi nove vidike svih događanja u mjesnoj Crkvi, a osobito osvijestili mjesto i zadaću redovnika i redovnica po svom poslanju. Sviđalo mi se što su se susreti održavali po dekanatima. Raspravljajući određene teme, više smo se upoznali sa sadržajem i konkretnim sadašnjim djelovanjem, s obzirom na različitost redova i njihovih karizmi u Crkvi. Osobno me veoma obogatilo životno iskustvo redovnika i redovnica iz trajne formacije. Doživjela sam da različita iskustva i vjerska razmišljanja šire naše obzore i vidike i usmjeruju nas k jedinstvu i zajedništvu. Zajedništvo u različitosti, a istodobno jedinstvo u krilu Crkve ispunja nas mlade radošću i sigurnošću.

● I redovnice Nadbiskupije aktivno su uključene u pripremno razdoblje Sinode

Za mene je to znak da trebamo jedni druge poticati i pomagati u osobnoj izgradnji, i time doprinijeti životnosti ove naše mjesne Crkve. Zato smatram da su ovi susreti od velike koristi i pomoći za Drugu sinodu Zagrebačke nadbiskupije. Nadam se da, u ovo naše vrijeme koje je obilježeno s puno govora i riječi, nećemo ostati samo na izrečenim riječima, već da će one biti konkretno provedene u djelo. ■

GODINA PREDNODSKIH RASPRAVA

Vidljivi plodovi predsinodskih rasprava

Zlatko Koren, rektor Svetišta i župnik župe Uznesenja BDM, Marija Bistrica

Svaki početak nečeg novog s jedne strane je težak, a s druge strane donosi radost te pobuđuje u čovjeku duh kreativnosti što je i u našem slučaju održavanja predsinodskih rasprava dobilo svoju potvrdu. Naša su sastajanja bila uspješna i urodila konkretnim prijedlozima. S nekim su se temama sudionici »mučili«, jer im nisu bile baš jasne neke filozofsko-teološke konstrukcije iznesene u ponuđenom materijalu za raspravu, ali to nije bio neki nedostatak ili prepreka, jer su im te iste nepoznate stvarnosti pobudile dodatno zanimanje, konkretno želju da se malo bolje upoznaju s crkvenim dokumentima i životom Crkve.

Župljani aktivni u svim područjima

U raspravama, u kojima su župljani dali velik doprinos, dotakli smo se onih tema koje kroz konkretne stvarnosti postoje u našoj župi, o kojima se može raspravljati sa željom ispravljati loše prakse i obogaćivati postojeće. Raspravljali smo o mnogim temama, a nastojali smo u njih uključiti što više sudionika različitih struka i različitog stupnja uključenosti u župni vjerski život. Tako smo temu »Kultura u svjetlu vjere« obrađivali s učiteljima naše osnovne škole. O pastoralu hodočašća, osim sa članovima liturgijske skupine, raspravljali smo i s lovcima i članovima vatrogasne zajednice Marija Bistrica, jer smo ih i na ovaj način željeli potaknuti da se još bolje i to konkretno uključe u život župe, kroz hodočašća drugim Svetištima, kao i njihovim uključivanjem u svečane procesije u kojima oni već sada sudjeluju, a time i u liturgiju. S mladima smo raspravljali o temama »Župne zajednice mladih, crkveni pokreti i vjerske udruge mladih« i »Liturgijska glazba«. O »Liturgijskoj glazbi« raspravljali smo i s pjevačima našeg župnog zbora »Tomislav«, a uključili smo ih i u raspravu o temi »Pučke pobož-

nosti - Križni put«, budući da pobožnost Križnog puta, koja je na poseban način obilježje našeg Svetišta i župe, uvijek privlači ljude da hodajući putem Kalvarije razmišljaju o svom životu, a zbor svojim pjevanjem tu pobožnost često animira. Karitativna skupina i karitativni suradnici bili su sudionici rasprave na temu »Župni Caritas«. Želja i potreba za teološkim obrazovanjem, doškolovanjem i primjenom stečenih znanja u konkretnom životu često se pojavljivala u našim predsinodskim raspravama, što je vjerujem slučaj i u drugim župama gdje su se rasprave održavale. To je posebno istaknuto u raspravi s djelatnicama dječjeg vrtića »Pušlek« u našoj župi koje su bile sudionice rasprave na temu »Dječji vrtići i predškolski odgoj«. O temi »Župne knjižnice i čitaonice«, raspravljali smo s voditeljem naše župne knjižnice koja sa svojih 4000 naslova može pokriti potrebu svakog

vjernika koji čitanjem želi saznati nešto više o samoj Crkvi i teološkim temama. U sklopu Svetišta Majke Božje Bistričke djeluje i Radio Marija Bistrica s čijim smo djelatnicima raspravljali na teme »Liturgija i masovni mediji« i »Crkveno izdavaštvo, mediji«. O ovoj posljednjoj temi razgovarali smo i s uredništvom »Milosti puna«, glasila Svetišta Majke Božje Bistričke. »Kršćansko vrednovanje nedjelje« bila je tema rasprave s Udrugom »Hrvatska žena« - Marija Bistrica. O temama »Bolesničko pomazanje« i »Poslanje župne zajednice« raspravljali smo sa župnim Ekonomskim i Pastoralnim vijećem. Iznošenjem prijedloga o novim aktivnostima u župi, zaključili smo da prostora za djelovanje doista ima, ali za to je u svakoj župi potrebna čvrsta jezgra educiranih laika. O temama »Sakrament Potvrde - najprikladnija dob« i »Sakrament Potvrde - način slavljenja« raspravljali smo s roditeljima krizmanika. Zaključili smo da

Općenito gledajući, rasprave su uvijek poticaj, nešto novo, prilika da se ljudi nađu zajedno, porazgovaraju, suprotstave mišljenja, izraze prijedloge, što je bio slučaj i s našim predsinodskim raspravama koje su obilovale konstruktivnim prijedlozima i kritikama; stoga, slobodno mogu zaključiti da su stigle u pravom trenutku i da će zasigurno Zagrebačkoj nadbiskupiji dati poleta, novo usmjerenje i životnost koja joj pomalo nedostaje.

• Župljani Marije Bistricke, između ostalog, raspravljali su i o pastoralu hodočasnika

su današnji mladi, konkretno kandidati za sakrament Potvrde, svjesni svoje uloge u društvu i Crkvi, samo trebaju nekoga tko će taj elan usmjeriti u onom pravcu u kojem oni žele, a žele biti kreativni, odgovorni i zauzeti.

Djelovanje i pastirsko vodstvo usmjeriti u pravom smjeru

Iako smo osim ovih obradili i neke druge teme, i iako su u našoj župi očiti mnogi plodovi predsinodskih rasprava, kao prve plodove navodim odluku koju smo donijeli s krizmanicima i njihovim roditeljima da svi krizmanici na dan podjeljivanja sakramenta svete Potvrde budu obučeni u bijele haljine te dogovor s djelatnicama dječjeg vrtića da im omogućimo doškoloavanje kako bi u svoj rad mogle implementirati odrednice vjerskog odgoja.

Spomenut ću i dvije anegdote s naših okupljanja. Naime, članovi Vatrogasne zajednice Marije Bistrice zatražili su da im dam sinodske materijale kako bi ih ponijeli svojim kućama kao ispričnicu i dokaz suprugama da su doista sudjelovali na sastanku povodom Sinode. Druga anegdota je s jednog susreta prilikom kojeg sam jednoj skupini ukazivao da ih nedjeljom nema na Misi, na što mi je jedan »dobacio« da je, otkad sam ja u župi, 400% povećao svoj dolazak na misna slavija te mi nabrojao sve procesije u kojima u jednoj godini sudjeluje.

Općenito gledajući, rasprave su uvijek poticaj, nešto novo, prilika da se ljudi nađu zajedno, porazgovaraju, suprotstave mišljenja, izraze prijedloge što je bio slučaj i s našim predsinodskim raspravama koje su obilovale konstruktivnim prijedlozima i kritikama; stoga slobodno mogu zaključiti da su stigle u pravom trenutku i da će zasigurno Zagrebačkoj nadbiskupiji dati poleta, novo usmjerenje i životnost koja joj pomalo nedostaje. Same rasprave pomogle su ponajviše nama koji živimo i djelujemo u Svetištu i župi, jer su nam dale onu toliko potrebnu povratnu informaciju da bismo znali svoje djelovanje i pastirsko vodstvo usmjeriti u pravom smjeru, onom koji je jedini moguć kako ne bismo zalutali i izgubili se na putu življenja Radosne vijesti, Kristovog Evanđelja. Nema razloga ne vjerovati da to nije slučaj i u drugim župama gdje je duh Sinode zaživljen ili su mu otvorena vrata. ■

- Na mnogim hodočašćima u Mariji Bistrici moli se i za uspjeh Sinode

O SINODSKIM RASPRAVAMA...

Susret je vrlo dobro otvorio neka pitanja, koja često puta ne postavljamo ili se bojimo postaviti. Dobro je uvijek i uvijek ponovno promišljati o našem svećeničkom poslanju i što je to što u našoj Crkvi držimo u ruci kao »vruće krumpire« - naši gorući problemi. Susret je dobro otvorio vidike i potakao na razmišljanje, ne samo o onom što svakodnevno susrećemo, nego i o pitanjima o smislu našeg djelovanja. Mislim da ovaj susret, kao i mnogi drugi, mogu pomoći svima za izgradnju boljeg svijeta, bolje budućnosti za Crkvu, ali i boljeg sutra za nas svećenike. Onoliko koliko uložimo truda u ono do čega nam je stalo, toliko će trud i napor biti za sve nas više blagoslovljen, a život jednostavniji i ljepši.

Sudionici trajne formacije svećenika

Susret ocjenjujemo vrlo uspješnim. Protekao je u ugodnoj atmosferi prijateljskog druženja, ali je bio i vrlo sadržajan i konkretan. Iz rasprave se moglo vidjeti da svećenici ulogu medija doživljavaju bitnom u današnjem vremenu. Iako su svjesni da je Crkva uvijek postupala promišljeno, ne brzajući s prosudbama, uviđaju da suvremeni trenutak zahtijeva drugačiji način reagiranja na aktualna zbivanja, kojem i Crkva treba znati odgovoriti, ne gubeći iz vida svoje poslanje i specifičnost. Znakovito je da je to stav svećenika i mlađe i starije generacije.

Svećenici Dubičko-kostajničkog dekanata

Svi sudionici su se složili da je uspjeh rasprave vidljiv po aktivnom sudjelovanju svih prisutnih svećenika. Svakako je hvalevrijedan i pomalo provokativan nastup voditelja rasprave koji je unio pozitivno ozračje među sudionike te ih pobudio na dijalog. Uspjeh je u tome što smo uspjeli uočiti osobne nedostatke povezujući ih uz opće nedostatke u trajnoj formaciji svećenika. Nitko od prisutnih nije ostao ravnodušan na prikazano stanje u Nadbiskupiji kao ni u tijeku rasprave po zadanim elementima rasprave. Raduje da su sudionici svjesni nedostatka kolegijalnosti, supsidijarnosti, duhovnosti, jednostavno trajne formacije kako mlađih, tako i starijih kolega. Kao i uvijek do sada usuđujem se ustvrditi da neuspjeha u cjelokupnoj raspravi nije ni bilo. Zadana tema nas je na neki način pokrenula barem u dobru vjeri da nešto treba učiniti na osobnoj izgradnji kao i na izgradnji zajedništva. U nama je pobudila interes jednako za potrebom duhovne izgradnje kao i intelektualne izgradnje, a sve za naše osobno dobro i dobro vjernika i župnih zajednica koje su nam povjerene. Nadamo se da će ovih nekoliko naputaka dobro doći i u duhovnom i intelektualnom rastu cijele Crkve Zagrebačke. Hvala svim suradnicima Sinode koji su nas ovom temom zainteresirali da počnemo razmišljati, kako o osobnom, tako i o općem dobru, a sve radi spasenja duša koje su nam povjerene.

Svećenici Sesevsko-vugrovečkog dekanata

GODINA PREDINODSKIH RASPRAVA

Rasprave oživjele i osvježile župnu zajednicu

Norbert Ivan Koprivec, župnik župe Presvetog Srca Isusova u Karlovcu i dekanatski koordinatorski pripreme Sinode u Karlovačkom dekanatu

Dolaskom u župu Presvetog Srca Isusova u Karlovcu nastojao sam župnu zajednicu što bolje upoznati s održavanjem Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije. Najprije sam pozvao na molitvu za njezin uspjeh, a onda u raznim prigodama govorio što je to Sinoda. Također sam najavljuvao i naglašavao važnost predsinodskih rasprava koje će se održavati u župnim zajednicama za sve zainteresirane vjernike kao i druge župne skupine koje će moći dati svoj doprinos Sinodi. Prije samih rasprava izabrani su župni animatori i animatori župnih zajednica mladih. Izabrani su animatori zauzeti vjernici ili članovi Župnog pastoralnog i Ekonomskog vijeća te aktivni mladi župljani. Na zajedničkim susretima animatori su bili upoznati s načinom održavanja predsinodskih rasprava. Nakon dobivanja građe za predsinodske rasprave održan je susret s animatorima. Na tom susretu je ponovno predstavljena Sinoda, izabrane su teme i način odvijanja rasprava. Odredili smo da će se izabrane teme održati za sve za-

interesirane vjernike, župni zbor, župni Caritas, zajednicu mladih, župna vijeća i za roditelje. U međuvremenu smo naučili himan Sinode koji povremeno pjevamo i za vrijeme misnih slavlja.

Zainteresiranost vjernika laika

Najviše tema bilo je namijenjeno za sve zainteresirane vjernike. Tim se htjelo potaknuti što više župljana da sudjeluju u raspravama koje su se održavale po modelu redovitih susreta i to u dva ciklusa od sedam tjedana - u veljači i ožujku te listopada i studenom 2006. godine.

Izbor tema je bio dobar što se potvrdilo

Predsinodske rasprave potaknule su u župi i dekanatu lijepe susrete, rodile su se različite ideje, prijedlozi, razmišljanja... Osjetilo se veće zajedništvo koje je pomoglo boljem upoznavanju i produbljivanju vjere kao i svijesti o odgovornosti za mjesnu Crkvu. Želja mnogih da se nastave zajednički susreti, razgovori, izmjena iskustava i kateheze već je plod predsinodskih rasprava

kroz same rasprave, jer je njihova aktualnost i sveprisutnost u životu vjernika urodila kvalitetnim raspravama. Među njima posebno zanimanje vjernika izazvale su teme »Propovijed« iz studijske skupine »Navještaj« i »Sakrament pomirenja« iz skupine »Liturgija«, zatim teme koje obrađuju mjesto i zadaću Crkve u obitelji i društvu - »Kršćansko vrednovanje nedjelje«, »Poslanje obitelji u društvu«, »Dječji

vrtni i predškolski odgoj«. U sadašnjem društvenom trenutku sudionici rasprave ocijenili su teme »Pravda i pravednost« i »Rad i poduzetništvo« kao najvažnije, a kvalitetnim zaključcima rezultirala je i rasprava na temu »Sustavna prisutnost Crkve u medijima«.

Treba reći da je puno truda uloženo u animiranje vjernika i to plakatima na oglasnoj ploči, zatim kroz župne obavijesti, a najviše neposredno, tako da su nakon nedjeljnih Misa župljanima dijeljene preslike radnih listova s naznakom mjesta i vremena održavanja rasprave. Međutim, odaziv na rasprave, s obzirom na veličinu župe, bio je relativno mali - na raspravama je u prosjeku sudjelovalo 30 sudionika. S druge strane, činjenica da su se pozivu odazvali župljani koji su zaista bili zainteresirani za

ponuđenu temu, sigurno je bila presudna za kvalitetu rasprave. Kroz ovakav način animiranja župljana ipak se uspjelo širem krugu vjernika približiti i predstaviti teme predsinodskih rasprava i na taj način, makar posredno, omogućiti da prepoznaju pitanja o kojima će se raspravljati na predstojećoj Sinodi. Sam tijekom rasprava odvijao se uvijek po preporučenom obrascu, tako da je u svakom trenutku bilo moguće kontrolirati i usmjeravati tijekom diskusije. Kroz rasprave su se iznosili prijedlozi, mišljenja pa i kritike prema pojedinim pitanjima na zadane teme. Dobrim se pokazala želja da se nastavi trajna formacija i odraslih vjernika kroz cijelu godinu.

Mladi sve aktivniji

Da bi predsinodske rasprave, ali i ostale aktivnosti u župi bile što učinkovitije i kvalitetnije, izabrani su mladi animatori od kojih po dvoje svake godine odlazi u »Školu animatora« na Mali Lošinj. Tamo kroz razna zaduženja i kreativne radionice stječu nova iskustva koja mogu prenijeti u svoje župne zajednice. Da je to tako, pokazalo se i u predsinodskim raspravama, ali i u drugim aktivnostima u župi. Predsinodske rasprave potaknule su mlade da

● Animatori Sinode karlovačkog područja na susretu pod vodstvom vlč. Kopriveca

- Novoizgrađena crkva Srca Isusova u Karlovcu prepuna je na nedjeljnim euharistijskim slavljinama

kroz susrete rastu u vjeri, zajedništvu, da prepoznaju i razumiju svijet u kojem žive. Posebno su mladi bili pozivani na rasprave koje su se održavale na redovitim susretima mladih subotom. Tu su kroz razgovor i razmišljanja o različitim pitanjima mogli stvarati zreli vjernički pogled koji će im pomoći u suočavanju s mnogobrojnim problemima sadašnjeg, ali i budućeg vremena. Ti susreti htjeli su potaknuti veće zajedništvo i zalaganje mladih u župi. Oni koji su se odazvali svakako su kroz izabrane teme mogli učiti, ali i dati svoje prijedloge kako animirati druge mlade u župi, pogotovo mlade nakon primanja sakramenta potvrde.

Vjerujem da je plod tih susreta, zajedništva i molitve bila i organizacija Europskog susreta mladih Europe u Zagrebu - Hodočašća povjerenja na zemlji. Naša župa ugostila je 170 mladih iz Europe. Susret je ostvaren s puno ljubavi i veselja, u zajedništvu s mnogim župljanima.

Da je susret uspio, upravo je najviše zaslužna zajednica mladih, koja se duže vrijeme za to pripremala. Jedno od nastojanja mladih je i osnivanje zbora koji pjeva na nedjeljnoj Misi. Osim toga, mladi ove župe sudjeluju na godišnjem su-

sretu mladih karlovačke srednjoškolske mladeži, zatim se uključuju u hodočašće mladih na Mariju Bisticu, nacionalni susret mladih, a sudjeluju i na duhovnim vježbama. Predsinodske rasprave, kao i ostali susreti, potaknuli su mlade da se još više upoznaju i angažiraju za dobro župne zajednice.

I župni vijećnici dali prijedloge

Po svojim pravilnicima župna vijeća se trebaju sastajati nekoliko puta godišnje. Te susrete ovog put usmjerili smo intenzivnije na predsinodske rasprave. Tako su se izabrani predstavnici župe također uključili u predsinodske rasprave na pojedine izabrane teme. Naročito se htjelo na temelju izabranih tema i rasprava članovima župnih vijeća naglasiti njihovu važnu ulogu u župi, osobito članovima Župnog pastoralnog vijeća koji za glavnu zadaću imaju »proučavati stvarne prilike u župi, a nadbiskupske pastoralne planove prilagodavati svojim prilikama, njih provoditi i provjeravati« i »težiti zajedničkom pastoralu po planu Nadbiskupije« (Članak 17, Pravilnik ŽPV).

U raspravama su dani mnogi dobri prijedlozi koji će vjerujemo potaknuti

članove župnih vijeća na još zauzetije djelovanje u župi.

Planirati i provoditi projekte

U predsinodskim raspravama za svećenike, redovnice i vjeroučitelje do izražaja je došlo zajedništvo, izmjena mišljenja i prijedloga na zadane teme kao i prijedlog da se vjeroučitelji i redovnice u dekanatu redovitije sastaju te izmjenjuju iskustva za zajedničko dobro u svom poslanju. Svećenici pak u svojim redovitim dekanatskim susretima mogu još kvalitetnije raspravljati o svim aktualnim temama te zajednički planirati i provoditi još više dekanatskih projekata.

Predsinodske rasprave potaknule su u župi i dekanatu lijepe susrete, rodile su se različite ideje, prijedlozi, razmišljanja... Osjetilo se veće zajedništvo koje je pomoglo boljem upoznavanju i produbljivanju vjere kao i svijesti o odgovornosti za mjesnu Crkvu. Želja mnogih da se nastave zajednički susreti, razgovori, izmjena iskustava i kateheze već je plod predsinodskih rasprava. Iz mnogih rasprava izašli su mnogi dobri prijedlozi, koji će doprinijeti u sastavljanju radnog dokumenta Druge sinode za dobro naše Zagrebačke nadbiskupije. ■

ODRŽAN SUSRET MEDIJSKIH DJELATNIKA

Crkva mora razvijati i razmišljati

Branko Murić

Susret ili forum za djelatnike u medijima pod nazivom »Crkva i mediji« održan je 24. travnja 2007. godine u Duhovnom centru sestara Kćeri Božje Ljubavi u zagrebačkoj Granešini u sklopu priprema za Drugu sinodu Zagrebačke nadbiskupije. Na susretu se okupilo četrdesetak novinara katolika, koji djeluju u crkvenim i svjetovnim tiskanim i elektroničkim medijima na području Zagrebačke nadbiskupije.

Biti novinar i vjernik katolik

Generalni tajnik pripremnog razdoblja Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije dr. Tomislav Markić održao je uvodno izlaganje na temu »Sinoda kao sredstvo promicanja dijaloga«. Uz izlaganje o važnosti vizija, programa i zajedništva za djelovanje mjesne Crkve, ukratko je predstavio tijek priprema za Sinodu, s posebnim naglaskom na predsinsodske rasprave vezane uz temu medija. O načelima etike u novinarstvu govorio je potom djelatnik Glasa Koncila i predavač na Hrvatskim studijima dr. Danijel Labaš. Na primjerima nedavno objavljene knjige »Ivan Pavao II. Tajna Karola Wojtyła«, njemačkog reportera Andreasa Englischa, koji je pratio »Papu putnika«, izložio je koja su to načela za kojima polaze mediji. Ustvrdio je kako danas u medijima, iako su tehnički bolje opremljeni nego ikada do sad, prevladava trostruki mediokritet: »Prvo, zabrinjava nas estetsko mediokritetstvo; na drugom mjestu trebala bi nas zabrinjavati intelektualna praznina prisutna u medijima. Zadnje, ali ne manje važno: primjetno je moralno mediokritetstvo«. Na osnovu toga, zaključio je: »Crkva se svojim medijskim djelovanjem, uvjerena u ispravnost svojih stavova, nastoji zauzimati za istinu i prenositi istinu; zauzimati se za slobodu i dostojanstvo ljudske osobe. To nije jednostavno, jer svijet komunikacija danas valja

Odgoj za služenje Internetom u najvećoj mjeri morao bi biti u obitelji, a potom u školi i drugim medijima u skladu s državnim zakonima.

S obzirom na sadržaj koji nude crkveni mediji, primijećeno je da postoji zadovoljavajuća ponuda i različitost pristupa, no ti sadržaji ne privlače dovoljno pozornosti vjernika. To ukazuje na potrebu promišljanja načina na koji se nude teme. Stoga su sudionici ukazali na potrebu što boljeg primjenjivanja načela »biti u svijetu, ali ne od svijeta« te od Evanđelja znati učiniti »vijest«.

• Posebno zanimljivi bili su rezultati radnih skupina

upoznati i teorijski i tehnički. Osim toga, potreban je i odgoj za korištenje medijima, jer mediji mijenjaju sustav vrijednosti. Živimo u kulturi komunikacija, u kojoj mediji stvaraju novi prostor i novo vrijeme«, zaključio je dr. Labaš. Glavna urednica Informativne katoličke agencije i predavačica na Hrvatskim studijima mr. Suzana Peran izlagala je na temu »Vjernik i(li) novinar«. Istaknula je kako se tim pitanjem već desetak godina bavi Međunarodna udruga katoličkog tiska iz Ženeve (UCIP), kao i Hrvatsko društvo katoličkih novinara, a i sami crkveni dokumenti progovaraju o toj temi. Osvrćući se posebno na raspravu tko može biti katolički novinar, odnosno tko se može tako zva-

ti, podsjetila je kako se na tragu preporuke predsjednika Papinskog vijeća za sredstva društvene komunikacije nadbiskupa Johna P. Foleyja i UCIP-a došlo do zaključka da je bolje govoriti o novinaru katoliku koji može biti djelatnik crkvenih i svjetovnih medija: »I za novinare katolike koji rade u svjetovnim medijima, a koji ne prate vjerske teme, u izvještavanju vrijede napuci socijalnog nauka Crkve«, kazala je predavačica.

Susret je nastavljen radom u skupinama na teme predsinsodskih rasprava: »Crkveni mediji«, »Svjetovni mediji« i »Crkva i Internet«.

»Crkveni mediji odražavaju sliku Crkve iznutra«

Radnu skupinu »Crkveni mediji« vodila je mr. Tanja Popec, urednica vjerskog programa Hrvatskog katoličkog radija. Iznoseći svoja iskustva i analizirajući u radnom listu prika-

o novim vlastitim medijima

zано stanje u Nadbiskupiji, novinari su zaključili kako vjernici imaju nepotpunu sliku o crkvenim medijima, jer im pristupaju na isti način kao i svjetovnicima te od njih očekuju isti pristup temama. Novinari smatraju da vjernici dovoljno ne poznaju ponudu crkvenih medija, jer traže tematske časopise kojih u našoj Crkvi ima, iako ne dovoljno. Time je otvoreno pitanje promidžbe vjerskog tiska i crkvenih medija uopće, u čemu značajnu ulogu imaju i župnici, ali i drugi pastoralni djelatnici.

Govorilo se i o vrijednosti informacije iz katoličkih medija i prepoznatljivosti katoličkih sadržaja. S obzirom na sadržaj kojeg nude crkveni mediji, primijećeno je da postoji zadovoljavajuća ponuda i različitost pristupa, no ti sadržaji ne privlače dovoljno pozornosti vjernika. To ukazuje na potrebu promišljanja načina na koji se nude teme. Stoga su sudionici ukazali na potrebu što boljeg primjenjivanja načela »biti u svijetu, ali ne od svijeta« od Evanđelja znati učiniti »vijest«.

U ovoj radnoj skupini se raspravljalo i o ideji katoličke televizije. Sudionici smatraju da je ona pohvalna, no čini im se nerealnom, jer je za njezino funkcioniranje potrebna snažna logistika (ljudi, tehnika, financije) koja će osigurati neprestano emitiranje i proizvodnju programa. Govoreći o izvoru informacija i o potrebi pravovremenog informiranja, sudionici su naglasili da tu važnu ulogu treba imati Ured za odnose s javnošću Zagrebačke nadbiskupije. Proizašla su i dva konkretna prijedloga: Ured bi trebao biti organiziran na način da ga vodi tim stručnjaka za promociju i medije, a s druge strane, predložena je bolja povezanost s ostalim crkvenim medijima koji bi tako prvi mogli ispravno informirati javnost o crkvenim zbivanjima, a ne da se u svjetovnim medijima stvaraju različite medijske konstrukcije o Crkvi. Za poboljšanje informiranosti o našoj mjesnoj Crkvi, sudionici su uputili hitan apel: »Hitno je potrebna internetska stranica Nadbiskupije!«.

Na taj bi način crkveni mediji postali bolje susretno mjesto izmjene mišljenja i dijaloga te bi se postigao afirmativan način komunikacije, jer »crkveni mediji odražavaju sliku Crkve iznutra. Dakle, ako u medijima

- Crkva se svojim medijskim djelovanjem, uvjerena u ispravnost svojih stavova, nastoji zauzimati za istinu i prenositi istinu; zauzimati se za slobodu i dostojanstvo ljudske osobe

nedostaje dijaloškog pristupa, izmjene mišljenja i susreta različitih, to znači da i u Crkvi primjećujemo nedostatak istog«, smatraju djelatnici u crkvenim medijima.

Odgoj za služenje Internetom

Radnu skupinu koja je govorila o odnosu Crkve i Interneta, vodio je novinar i fotoreporter Glasa Koncila Mihael Sokol. Sudionici su primijetili kako Crkva za sada nije provodila posebnu edukaciju za korištenje Internetom u smislu »ispravnog« služenja, budući da odabir tema koje se nalaze na internetskim stranicama proizlazi iz temeljnog stava svakog kršćanina prema dobru i zlu. Dokument »Crkva i Internet« preporuča korištenje Interneta na svim razinama kao pomoć u kreativnom ispunjavanju svoje odgovornosti i vršenju crkvenog poslanja. Nedostaci tog medija su nemogućnost kontrole i cenzure štetnih sadržaja (nasilje, pornografija, nemorral itd.). Stav vjernika prema Internetu je redovito pozitivan, osobito kod mladih, te se niti ne postavlja pitanje je li Internet kao medij dobar ili ne, već je problem što su na njemu zastupljeni i brojni loši sadržaji.

Odgoj za služenje Internetom u najvećoj mjeri morao bi biti u obitelji, a potom u školi i drugim medijima u skladu s državnim zakonima. Mlađi svećenici u najvećoj mjeri prihvaćaju služenje Internetom kao načinom za naviještanje i komuniciranje, dok se kod starijih svećenika zbog dobi to u tolikoj mjeri ne očekuje.

I ova je skupina dala svoje mišljenje i prijedloge na koji bi način trebalo što bolje oblikovati daljnji rad biskupijskog Ureda za odnose s javnošću. Zaključili su kako bi on trebao biti tehnički dobro opremljen uz dobro sastavljenu ekipu suradnika s pomno odabranim voditeljem ili glasnogovornikom Ureda. Uz odlično poznavanje medijskog komuniciranja i ponašanja, voditelj bi morao biti odlično upućen u crkvena zbivanja i dobro učvršćen u vjeri i crkvenom nauku. Za svoj bi rad trebao biti adekvatno plaćen. Takav bi Ured obavezno morao imati uvijek ažuriranu internetsku stranicu.

Pored toga, sudionici radionice su donijeli još jednu zanimljivu ideju. Naime, pokazuje se potreba izrade katoličkog portala kao i adresara za sve veći broj ➔

katoličkih internetskih stranica. Na Internetu bi se trebali naći osobito crkveni dokumenti te svi drugi sadržaji koji su potrebni u radu i naviještanju. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti izradi i dizajnu internetskih stranica, a sadržaji bi trebali biti besplatni, osim gdje je to drugačije određeno zbog autorskih prava. Crkva bi možda trebala ulagati u školovanje kadrova koji će se profesionalno baviti radom na Internetu ili u novinarstvu.

Prema nekim sadašnjim podacima, svaka treća župa u prosjeku ima svoju internetsku stranicu, a isto tako i većina crkvenih redova. Takve stranice često su plod inicijative pojedinaca ili entuzijasta, a mnoge skupine vjernika koje su se samoinicijativno organizirale, također se javljaju svojim internetskim stranicama. Stav je sudionika u raspravi da bi sve župe, redovi i institucije u Crkvi trebali biti prisutni na Internetu, a u svojoj aktivnosti nastojati se povezivati, koliko je to moguće, s drugim sličnim inicijativama. Međusobno objavljivanje linkova dobar je pokušaj u tom smjeru.

Pored ovih prijedloga, sudionici su pohvalili susret te su kazali kako bi se forumi na temu Interneta i medija možda mogli povremeno organizirati i na drugim razinama (biskupija, dekanat, župe, redovničke zajednice, mladi, izdavači...), a od važnosti je i komunikacija sa svjetovnim medijima. Time bi se proširivala kultura dijaloga i međusobnog boljeg upoznavanja i odgovornosti u radu za opće dobro.

Važnost i snaga pravodobnog informiranja

Novinar i urednik na Hrvatskoj radio-televiziji Jozo Barišić bio je voditelj radne skupine koja je raspravljala o »Svjetovnim medijima«. Govoreći o sadašnjem položaju Crkve u medijima i analizirajući proteklih 15 godina, sudionici su primijetili kako je Crkva u tom razdoblju učinila mnogo, ali ne dovoljno i sigurno je da nije iskoristila sve mogućnosti koje joj se nude. Nedovoljan je broj kvalitetno obrazovanih novinara katolika, pa je izraženo očekivanje da će na Hrvatskom katoličkom sveučilištu u tom smislu biti pokrenut odgovarajući smjer. S druge strane, sudionici su primijetili da crkveni ljudi, bilo laici, bilo svećenici, često nisu dovoljno dobro pripremljeni za medijski nastup, pa predlažu osnivanje

- Budući da se od svjetovnih medija ne može očekivati poštivanje kršćanskih načela, sudionici su zaključili da Crkva mora razvijati i unapređivati postojeće te osnivati nove vlastite medije

»debatnih krugova« ili neki drugi oblik pripreme za nastup u medijima.

Naglašeno je, kao i u drugim radnim skupinama, da Crkva pravovremeno ne daje ključne informacije te da tako njezin pristup vijestima postaje »dokumentaristički«. Sudionici su stoga istaknuli važnost rada Ureda za odnose s javnošću. Kazali su da bi nadbiskupijskom uredu uzor trebao biti tiskovni ured Svete Stolice. U promociji crkvenih događanja, sudionici su ukazali da je potrebno u planiranju akcija, događanja i projekata, uključiti i medijski faktor. Često se događa da se mediji zovu tek kad se sam događaj održava, a ne »priprema« ih se za taj događaj unaprijed. Kao pozitivan primjer navedene su akcije Hrvatskog caritasa koji u začetku svakog projekta planira i medijsku prisutnost.

Budući da se od svjetovnih medija ne može očekivati poštivanje kršćanskih načela, sudionici su zaključili da Crkva mora razvijati i unapređivati postojeće te osni-

vati nove vlastite medije. Stoga su predložili dvije konkretne stvari: osnivanje katoličke televizije koja ne bi nužno trebala u nazivu imati riječ »katolički«, ali bi se u svojem programu vodila evanđeoskim načelima i vrijednostima; zakladu koja bi

počela prikupljati sredstva i koja bi osmislila programsku politiku takve televizije. Kako bi se korisnici zaštitili od zlouporabe koju vrše mediji, sudionici su predložili osnivanje Udruge korisnika medija koja bi imala zadatak štiti njihova prava.

Susret za djelatnike u medijima završio je predstavljanjem zaključaka te je izražena želja da ovaj susret bude tek prvi u nizu susreta u kojima bi se mogla izmjenjivati mišljenja, dijeliti iskustva i ostvarivati zajednički projekti.

Sudionici se nadaju da bi se tako nešto moglo ostvariti u okviru djelovanja Pastoralnog instituta koji se uskoro osniva u Nadbiskupiji, a u kojem bi i područje medija našlo svoje mjesto. ■

Sudionici su istaknuli važnost rada Ureda za odnose s javnošću. Kazali su da bi nadbiskupijskom uredu uzor trebao biti tiskovni ured Svete Stolice. U promociji crkvenih događanja, sudionici su ukazali da je potrebno u planiranju akcija, događanja i projekata, uključiti i medijski faktor.

GODINA PRED SINODSKIH RASPRAVA

Obogaćenje kršćanske zajednice

U svemu tome može nam biti pravi primjer i uzor bl. Ivan Merz koji je kao laik u Crkvi bio preteča mnogih koncilskih dokumenata Drugog vatikanskog koncila te svojim primjerom mnogim laicima pokazao kako se u Crkvi i pod vodstvom Duha Svetoga može i treba biti vizonar svog

Ilija Nikolić, vjeroučitelj

Biti mali kotačić u velikom mehanizmu koji se zove Druga sinoda Zagrebačke nadbiskupije velika je odgovornost, ali i radost za svakog animatora koji je izabran za ovu ili neku drugu zajednicu vjernika s kojom je trebao promišljati o važnim pitanjima našeg vjerničkog i društvenog života. To je vrlo lijep osjećaj s kojim smo kao sinodski animatori snažno motivirani krenuli u predsinodske rasprave. Kao župni animator posebno uključen u predsinodske rasprave s vjeroučiteljima, želim iznijeti pozitivno iskustvo i posvjedočiti da su za mene, kao i za sve sudionike rasprava, svi ti susreti bili dragocjeno iskustvo. Mno-

ge teme ponukale su nas na razmišljanje kako obogatiti svoju kršćansku zajednicu, kako izaći iz nekih stereotipa, kako u našem zajedničkom promišljanju i traženju osvježiti našu Zagrebačku Crkvu. Različite teme uvukle su nas u srž mnogih aktualnih problema, ponukale nas na razmišljanje da bismo svojim prijedlozima i idejama tražili ona najbolja rješenja koja će donijeti dobre plodove, ne samo nama, nego i generacijama koje dolaze poslije nas.

Raduje me i veseli velik angažman naš vjernika laika koji kao živi udovi Kristovog Tijela brinemo jedni za druge. Zato s pravom navodim riječi jednog našeg istaknutog vjernika laika: »Usudujem se vjerovati da se ova Sinoda tiče ponajprije vjernika svjetovnjaka«. Osobno bih volio da je to tako te sam duboko uvjeren da će to breme i odgovornost vjernici laici znati nositi i da ćemo mi kao jedan veliki duhovni mehanizam svojim sposobnostima, vlastitim primjerom i daljnjim zalaganjem činiti sve da se predložene ideje oživotvore u svjetlu naše crkvenosti i evanđeoskih vrednota. Sigurno da će biti poteškoća u realizaciji svih tih ideja, ali to ne znači da se kao vjernici trebamo odmah razočarati ako sva ta pozitivna očekivanja ne zažive odmah i ne postanu naša željena stvarnost. Svjesni smo da ni svi predloženi koncilski dokumenti četrdeset godina od Drugog vatikanskog koncila nisu potpuno zaživjeli u sveopćoj Crkvi - za sve je potrebno vrijeme i trenutak Božje inicijative u našem zajedničkom hodu.

No, mišljenja sam da sve ono što je dobro i pozitivno, a proizašlo je iz naših predsinodskih rasprava, treba po župnim zajednicama i kršćanskim krugovima odmah živjeti ne čekajući administrativne zaključke koji će na kraju biti

O SINODSKIM RASPRAVAMA...

Predsinska rasprava za vjeroučitelje Zaprešićkog dekanata bila je vrlo otvorena i svi su vjeroučitelji u njoj aktivno sudjelovali svojim odgovorima. Kod vjeroučitelja se mogla primijetiti jedna želja da izreknu i ono pozitivno i negativno s ciljem da se dođe do najboljeg rješenja. Vjeroučitelji sami smatraju da će ovakve predsinodske rasprave pomoći da se vjeroučitelji jednog dekanata još bolje upoznaju i povežu.

Iz samih odgovora na postavljena pitanja mogu se vidjeti mnoge ideje koje je u dekanatu moguće provesti uz malo truda i bolju međusobnu organizaciju samih vjeroučitelja i svećenika.

Vjeroučitelji Zaprešićkog dekanata

Susret ocjenjujemo vrlo uspješnim. Premda u našem dekanatu ne djeluje mnogo vjeroučitelja, na susretu smo mogli čuti mišljenje i svećenika, i redovnika i vjeroučitelja laika. Sve to doprinijelo je dinamičnoj, vedroj diskusiji. Sudionici su iskreno iznosili svoje mišljenje, nisu se sustezali reći i poneku kritiku, ali ona je uvijek smjerala unapređenju stanja i razjašnjavaњу nedoumica. Budući da djelujemo u različitim okolnostima (neki na više škola, neki u sredinama koje su multikonfesionalne), razgovorom smo obogatili svoje spoznaje, a tijekom druženja nakon susreta i dodatno se upoznali.

Vjeroučitelji Dubičko-kostajničkog dekanata

- Na svoje aktivno sudjelovanje u Sinodi pozvani su svi vjernici laici, a posebice vjeroučitelji

samo potvrda da djela i riječi idu zajedno. U svemu tome može nam biti pravi primjer i uzor bl. Ivan Merz koji je kao laik u Crkvi bio preteča mnogih koncilskih dokumenata Drugog vatikanskog koncila te svojim primjerom mnogim laicima pokazao kako se u Crkvi i pod vodstvom Duha Svetoga može i treba biti vizonar svog vremena. ■

GODINA PREDINODSKIH RASPRAVA

Od zagorskih brega do Kaptola

Od svih rasprava na kojima sam sudjelovao, najzanimljivije su mi bile one naših župnika i vikara. Tu sam bio u ulozi zapisničara. Od svećenika sam očekivao veliku kritičnost spram laika i bio spreman progovoriti u njihovu obranu, ali to nije bilo potrebno. Župnici prihvaćaju laike s velikom ljubavlju i razumijevanjem, iako među laicima ima iznimaka koji imaju nerazumne zahtjeve. Suradnju su ocijenili izvanrednom i žele nastaviti u

Danijel Herceg, animator mladih župe Tuhelj

U ovom dijelu priprema za Sinodu imao sam priliku i čast sudjelovati na raspravama u župi i u dekanatu. Voditelj rasprava, najčešće župnik, nije sam odgovarao na pitanja, već je to dopustio svim sudionicima. On je pojašnjavao nejasne stvari i poticao na što konkretnije sudjelovanje. Na taj način su do podruma u kaptolskoj kuli stigle misli i prijedlozi mnogih malih i velikih ljudi, vjernika Zagrebačke Crkve sa zagorskih brega.

Preko rasprava do Dana župnog zajedništva

Prva rasprava u našoj župi bila je za sve zainteresirane: odaziv je bio apostolski - 12 sudionika od kojih su gotovo polovicu činili animatori i zapisničari. Ta je rasprava bila vrlo konstruktivna i ponudila je nekoliko konkretnih prijedloga glede blagoslova obitelji. Neki prijedlozi su toliko napredni da čekaju »blagoslov Sinode« da bi se mogli ostvarivati. Uglavnom, vrlo poticajan početak. Očekivanja rastu.

Imali smo i dvije rasprave za članove Župnog pastoralnog vijeća. Pokazalo se da ŽPV okuplja probrane vjernike, jer su tu svi ravnopravno sudjelovali i nisu osjećali da se teme (Poslanje vjernika laika i Sakrament pomirenja) njih ne tiču. Naprotiv, dali su velik doprinos, i ponovno, konkretne prijedloge za neke pastoralne probleme koji dugo čekaju svoje rješenje.

Raspravu je održao i župni Caritas. Drago mi je da je iz tog uskog kruga vjernika koji su poslani širiti ljubav, do najpotrebnijih došlo nekoliko prijedloga koji su uspješno ostvareni. Tu ističem Dan župnog zajedništva koji slavimo zadnje

nedjelje u svibnju u kapeli Majke Božje u Risvici. Naime, našu župu čine dvije općine, dva krila - Tuhelj i Kumrovec. Tako se vjernici redovito okupljaju u ta dva središta. No, kad Tuhljani dođu u Kumrovec, ne osjećaju se baš kao na svom terenu. Jednako vrijedi i obrnuto. Stoga je Risvica, brijeg koji je nekako na sredini između ta dva središta, poveznica u kojoj se i jedni i drugi osjećaju kao kod kuće. Nakon Euharistije tu slijedi zajednički zabavni program i druženje. Tako i naše župno zajedništvo raste.

I mladi i roditelji imaju ideje

I mladi su dali svoj doprinos Sinodi. Odabrane su teme koje se uklapaju u pa-

• Danijel Herceg u ulozi animatora Sinode bez kojih Sinoda ne može uspjeti

storalni program, a ove godine razmišljamo o zajedništvu potaknuti Europskim susretom mladih zajednice iz Taizéa kojoj se namjeravamo na ljeto uputiti. Tako se raspravljalo o pastoralu srednjoškolaca, o novim religioznostima, o križnom putu s osobitim naglaskom na planinarske križne putove. Odaziv nije bio velik, možda zato jer mladi više traže odgovore na neka svoja pitanja, a za davanje odgovora na ponekad previše teološka pitanja ne osjećaju se dovoljno kompetentnima, a i nedostatak iskustva čini svoje.

Najteže su bile rasprave s roditeljima prvopričesnika i krizmanika. U sklopu roditeljskih sastanaka redovito su održane rasprave o prikladnoj dobi za sakrament potvrde, o odgoju u osnovnim školama i drugim ustanovama. Tu su svoja mišljenja mogli izraziti i oni vjernici koji možda nemaju naviku ići svake nedjelje u crkvu, distancirani i indiferentni, koji se možda ne osjećaju kao dio zajednice Crkve. Za neke od njih Crkva su samo svećenici, biskupi, redovnice, vjeroučitelji. Tu se pokazalo da zna biti nezgodno ostaviti animatora samog u skupini s takvim sudionicima, jer u svim odgovorima na pitanja sipali su napadi na Crkvu, bez obzira na postavljeno pitanje. U skupinama u kojim je prisustvovao župnik mišljenja su se iznosila diskretnije ili su zadržavana za sebe, iako je i tu bilo otvorenih suprotstavljanja župniku i, prije svega, vjeronauku. Roditelji su ponekad nastupali više buntovnički od svoje djece koja su u za to primjerenim godinama. Na spomen Crkve ili škole odmah su se svrstavali na drugu, »protivničku« stranu pa se dobilo dojam o borbi između Crkve i škole s jedne, te roditelja s druge strane.

Na sreću, ima onih roditelja koji se ne ustručavaju »izgubiti ugled« među drugim roditeljima zastupajući iste vrijednosti koje zastupa Crkva. Možda jer su shvatili da su prvi odgojitelji svojoj djeci upravo oni - roditelji. I ako oni zakažu, ni Crkva ni škola ne može puno učiniti za njihovu djecu. Ali zajednički se puno može ostvariti. Naš crkveno-liturgijski zbor ras-

- I mladi su dali svoj doprinos Sinodi. Odabrane su teme koje se uklapaju u pastoralni program, a ove su godine razmišljali o zajedništvu potaknuti Europskim susretom mladih zajednice iz Taizéa kojoj se namjeravaju na ljeto uputiti

pravljao je o liturgijskoj glazbi. U toj primjerenosti temi definirana su neka pitanja koja su se već duže vremena provlačila (npr. pitanje voditelja zbora). Znakovito je da se nakon te rasprave više vodi briga o liturgijskom izboru pjesama za slavljenje Euharistije, u povezanosti s liturgijskim čitanjima i drugim molitvama. To osobito vrijedi za psalme. Dosad je bila praksa da se umjesto psalama koji »nije za pjevanje« pjeva neka druga pjesma ili psalam koji se zna. Od ove rasprave uče se pjevati psalmi koji su predviđeni u lekcionaru.

Župnici s ljubavlju prihvaćaju laike

Imao sam čast sudjelovati i na dekanatskim raspravama vjeroučitelja, svećenika i redovnica. Vjeroučitelji su raspravljali o temama usko vezanima uz vjeronauk i odnos sa župnicima. Na tim se susretima rodio prijedlog da se dekanatska suradnja vjeroučitelja nastavi i ubuduće, povremenim susretima, izletima, duhovnim obnovama na kojima će moći izmijeniti svoja iskustva, izjadati se, pomoći jedni drugima.

Od svih rasprava na kojima sam sudjelovao, najzanimljivije su mi bile one

naših župnika i vikara. Tu sam bio u ulozi zapisničara. Od svećenika sam očekivao veliku kritičnost spram laika i bio spreman progovoriti u njihovu obranu, ali to nije bilo potrebno. Župnici prihvaćaju laike s velikom ljubavlju i razumijevanjem, iako među laicima ima iznimaka koji imaju nerazumne zahtjeve. Suradnju su ocijenili izvanrednom i žele nastaviti u tom smjeru. Bio sam neugodno iznenađen mišljenjima koja su župnici iznosili spram Nadbiskupije u kojima se daju iščitati izmiješani osjećaji osamljenosti, nerazumijevanja, neprihvatanja. Župnici kažu da često ne znaju kome bi se obratili, jer u Nadbiskupiji nema nikog s kime bi mogli razgovarati, kome bi mogli iznijeti svoje poteškoće, zamoliti za pomoć. Smatraju da ih zovu na razgovor samo ako trebaju disciplinski odgovarati ili ako je riječ o premještanju u drugu župu. Drugim riječima, samo administracija. Zato su poželjeli više razgovora, susreta i kontakata s uredima u Nadbiskupiji, ali ponajprije s ljudima koji će ih saslušati, i s pastirima - biskupima. Župnici su raspravljali najživlje i najkonstruktivnije iznoseći sve svoje

O SINODSKIM RASPRAVAMA...

U raspravama smo najprije morale učiti poštivati mišljenje svake pojedine, ne upadati u riječ, saslušati do kraja mišljenje koje nam je podiglo tlak. Vrijeme je uvijek bilo prekratko i tako smo započele samostalnim pripremanjima po nekoliko dana prije susreta. Ukupno smo prošle 10 tema. Osim tema o redovništvu i redovničkom poslanju, raspravljale smo o temama iz područja liturgije, socijalnoga govora Crkve i dr. Posebno bih istaknula »Dijalog«. Oko te smo se teme dugo mučile i nikako da je privedemo kraju. Zapravo još uvijek je naš dijalog u reviziji. Ne želimo da to o čemu smo raspravljale ostane samo na papiru, da smo samo obradile i ništa više. To nam je zadaća za daljnji hod, za novi početak na putu.

*s. M. Alojzija Martinčević,
klauzurna redovnica*

probleme i poteškoće, ali i brojna rješenja. Sudjelovao sam i na raspravama redovnica našeg dekanata koje su bile nešto suzdržanije od župnika, ali sve u skladu sa svojim karizmama. Tu se pokazala želja i potreba za više takvih susreta, ne samo redovnica međusobno, već i redovnica s vjernicima laicima osobito u župama u kojima redovnice nisu prisutne.

»Sinoda je strašno pitanje!«, komentar je župnikana jedno od postavljenih pitanja u raspravi. To pitanje bilo je teško pročitati, a kamoli na njega odgovoriti. Nadam se da će dokumenti Sinode biti pisani jednostavnije, i tako biti dostupni i poželjni za čitanje svakom vjerniku laiku, a ne samo stručnoj teološkoj komisiji. Naime, u osvrtima na Crkveno učiteljstvo i stanje u Nadbiskupiji često je sudionicima bilo nerazumljivo »što je pjesnik htio reći«, pa je to, više ili manje, uspješno pojašnjavano. Ovaj primjer pokazuje da i najkompetentniji nisu razumjeli što je sastavljač pitanja želio reći. Da bi Sinoda istinski zaživjela, potrebna je jednostavnost i konkretnost, a dosada je upravo to odlikovalo male župne i dekanatske Sinode. ■

GODINA PREDINODSKIH RASPRAVA

Putovanje za novi početak

Anđelo Maly, bogoslov IV. godine, Rim

Često mi se dogodi da u onim dugim poslijepodnevim gledam kroz prozor kako bih se malo opustio. Dođe mi da otputujem mislima daleko od sebe i daleko od ljudi, ali opet ne uspijevam tako lako. Ritam života je toliko ubrzan da ponekad i nadilazi naše mogućnosti. Stara latinska izreka *festina lente*, požuri polako, kao da je izgubila smisao i iz svog sadržaja izbacila izraz polako. Tako nam ostaje samo riječ požuri, potrči, ubrzaj... Užurbanost je postala poput neke bolesti ili poremećaja... Nažalost! Također se govori: »Tko se zaustavi, taj je izgubljen«, ali izgubljen je i onaj koji se nikad ne zaustavi. Izgubljen je u mnoštvu riječi, slika, informacija i osjećaja današnjice, koji kao da se vrte u krug bez smisla i razloga, tako da se naposljetku događa proces u kojem umjesto da mi, kao osobe usvajamo stvari, stvari postaju one koje usvajaju nas. Život u tom slučaju, nije više nalik putovanju, nego postaje samo jedna vrsta prolaznosti. Nemamo vremena za razumijevanje i radosti svakodnevice. To bih mogao opisati kao putovanje autocestom kada želimo proći neku udaljenost što je brže moguće, bez imalo osjećaja za krajolike kojima prolazimo. Zar ne bi trebalo putovati da se pobjegne od te užurbanosti, od vlastitog nemira, od jednoličnosti života, jednostavno da se čovjek odmori? Svako novo putovanje, donosi neke nove spoznaje, nova iskustva, nove prijatelje. Treba se samo odvažiti i krenuti. Tko zna, možda svako putovanje donosi i novi život...

Put u zajedništvo, istinu i suradnju

Prošlo je već više od 80 godina otkako je Crkva Zagrebačka proslavila svoje prvo putovanje u nešto novo. U vremenu u kojem se osjetila velika potreba za promjenom, za bijegom od nemara prema Crkvi, za izlaskom iz jedne kritične situacije, Crkva Zagrebačka krenula je na put kojim je željela naučiti i ostvariti nešto novo. Bio je to put Sinode. Na tom prvom zajedničkom hodu Zagrebačke nadbiskupije bile su izli-

- Vjernici uključeni u predsinodske rasprave često dolaze do novih saznanja te rado daju svoje prijedloge

ječene rane pretrpljene kroz dugo vrijeme njene povijesti. Za ljude onog vremena nije bilo lako uključiti se u hod mjesne Crkve, jer su bili prečesto omalovažavani zbog teških političkih situacija, ali uvijek je bilo onih koji su unatoč tim činjenicama bili spremni svjedočiti svoju vjeru. Sinodski hod bio je pretežito zadaća pastira. Biskupi i svećenici bili su ti koji su usmjerili korake Zagrebačke Crkve prema boljoj budućnosti, prema onome što se moglo zvati hodom prema novosti. Naravno, trebalo je vremena da se vjernici priključe tom putu, jer oni su željeli puno aktivnije sudjelovati u radu Nadbiskupije. Vjernici su polako otkrivali kakva se istina krije iza te novosti, ali im je nešto nedostajalo. Nedostajao je život, životnost u tome svemu.

Prvi koraci tog novog života bili su kasnije obilježeni jednim novim hodom, jednim novim putem. To novo putovanje bilo je označeno puno univerzalnijim putovanjem, putem Drugog vatikanskog sabora. Kao što i sam Sabor kaže u svojim odlukama, bio je to način na koji je Krist postao jasnije Svjetlo naroda, da ljudi povezani u Kristu, u sadašnjim prilikama u

svijetu, postignu što veće jedinstvo i slogu. I tako je put Crkve postajao sve više putem zajedništva, istine i međusobne suradnje.

Ma što ja to govorim? Probudi se! Sve je to prošlo, ta nisi valjda tradicionalist da o tome razmišljaš? Bilo, pa prošlo... Eh, da, bilo pa prošlo... Lako je to reći, ali plodovi su ostali i treba ih znati okusiti. Znam da je mnogo godina prošlo otkako su se zbila ta putovanja prema novosti, kako moje Crkve Zagrebačke, tako i one sveopće. Ali, što se može? Da nije bilo tih divnih putovanja, tko zna bih li ja danas bio ovdje i ako bih bio, kako bih bio? Tko zna?... Znam samo jedno, a to je, da i ja moram krenuti u potragu za nečim novim. Moram krenuti na put, na zajednički put s onima koje ne poznajem dovoljno, s onima koji su tu zbog mene, a možda sam i ja zbog njih. Ništa, ustaj ću i krenuti! Tko zna što me čeka? Idem, pa kako mi bude...

Potreba za povratkom k izvoru

Jednom prilikom papa Pavao VI. je rekao: »Suvremeni čovjek radije sluša svjedoke, nego učitelje; ili, ako sluša učitelje,

čini to stoga što su svjedoci«. I mi često kada odlučimo krenuti na neko putovanje, prvo što učinimo jest da se raspitamo među znancima je li netko već bio na tom mjestu, ili ako je za, da krene s nama. Isti takav potez učinila je i Crkva Zagrebačka kada je odlučila učiniti putovanje prema novom, prema svojoj Drugoj sinodi. Među putnicima sam se našao i ja. Nisam znao što me čeka. Odvažio sam se i krenuo u potragu za tom novošću. Bilo mi je zanimljivo. Otkrio sam mnoštvo novih stvari, zajedničke interese među onima koji su mi možda bili i daleko te smisao zajedništva. Na putu sam surađivao s onima koji su kao i ja željeli još više biti dio avanture sinodskog hoda. Ponekad smo se i prepirali, ponekad smo se i šalili, ali na kraju smo shvatili da je ono što nas povezuje od velikog značaja.

Kroz zajedništvo na putu otkrio sam što nedostaje i što je ono što bi se moglo popraviti. Teško je bilo ostvariti neke interese koji su se pojavljivali u našim razmišljanjima dok smo se korak po korak približavali cilju.

Svaka pojedinačna riječ bila je od velikog značaja svakom od nas. Svaki novi susret bio je novo svjedočanstvo. Svako novo svjedočanstvo bilo je ispunjeno ljubavlju. Svaki novi korak ostao mi je urezan duboko u srce i nadam se da će mi to putovanje pomoći da bolje shvatim sebe,

Ponekad smo se i prepirali, ponekad smo se i šalili, ali na kraju smo shvatili da je ono što nas povezuje od velikog značaja. Kroz zajedništvo na putu otkrio sam što nedostaje i što je ono što bi se moglo popraviti.

bližnjeg i Crkvu. Ono što bih htio nadodati jest činjenica da smo često osjećali potrebu za povratkom k izvoru. Na svakom putovanju, čovjek se treba opskrbiti onim što će ga okrijepiti u trenucima odmora i umora. Naš izvor bio je u osobi Isusa Krista. Svakodnevno razmatranje Njegovih riječi i proslava Njegove smrti i uskrsnuća u Euharistiji ono su što je potrebno svakome na putu. Takva proslava nema smisla ako nema svjedočanstva. Prva činjenica koja je za primijeniti jest da se trebamo pomaknuti s periferija djelovanja pomoću različitih metoda i planova - koji nisu isključivi, ali su pod uvjetima - na izvor djelovanja, na svjedočenje koje pretpostavlja svetost i unutarnji život. Dakle, sve ono što smo

proživjeli na putu jest za primijeniti, ali ako nema trajnog i dnevnog svjedočanstva proživljenog, sve pada u vodu. Iskreno se nadam da će sve odluke i nadanja zajedničkog puta Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije smjerati u tom pravcu. Kako bismo ponovno počeli s nečim novim, trebamo imati u mislima i u srcu Onog koji je za sebe rekao da je Put, Istina i Život. S jednom takvom nadom, radujem se što će ubrzo započeti novo putovanje, još iskrenije i vjernije onom što su nam naši pastiri poželjeli - putovanje kao odgovor na Božji poziv za novi početak. ■

proživjeli na putu jest za primijeniti, ali ako nema trajnog i dnevnog svjedočanstva proživljenog, sve pada u vodu. Iskreno se nadam da će sve odluke i nadanja zajedničkog puta Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije smjerati u tom pravcu. Kako bismo ponovno počeli s nečim novim, trebamo imati u mislima i u srcu Onog koji je za sebe rekao da je Put, Istina i Život. S jednom takvom nadom, radujem se što će ubrzo započeti novo putovanje, još iskrenije i vjernije onom što su nam naši pastiri poželjeli - putovanje kao odgovor na Božji poziv za novi početak. ■

- Sinoda nije zaboravila na medije. Održane su brojne radio emisije, a o njoj se govorilo i na televiziji te pisalo u novinama

O SINODSKIM RASPRAVAMA...

Susret je bio vrlo dobar. To znači da smo lijepo obrazložili odgovore na pitanja koja se odnose na ovu temu, a vezana su uz našu župu. Opet su sudionici rasprave bili ugodni i voljni sudjelovati. Uspjelo nam je ostvariti zajedništvo i složnost.

Osjećamo da su ljudi sve više zainteresirani za sudjelovanje u raspravama. To se vidi i u jačoj popunjenosti crkve za vrijeme nedjeljne Mise. Iskreno se nadam da će sve ovo vrlo pozitivno djelovati na naše krizmanike, jer ih mi svojom prisutnošću u crkvi ohrabujemo i na neki način zovemo natrag i nakon što prime sakrament. To je naš zadatak i potruditi ćemo se da ga što bolje obavimo kako bi svi postali jedan bolji svijet.

*Vjernici župe Sv. Tome apostola,
Tomašica*

Današnji susret nam je pokazao nove smjernice u razmišljanjima o ulogama obitelji u Crkvi, društvu kao i prihvaćanju rastavljenih i ponovo civilno oženjenih osoba. Na nekim smo pitanjima bili zatečeni zbog neznanja kako nešto pokrenuti ili kako nekome pomoći, ali smatramo da bi cijela društvena zajednica trebala imati zadatak odgoja od mladih dana da bi što manje imala problema kasnije te da bi društvo moralo pomoći u socijalnom i materijalnom aspektu kako bi bilo što manje razloga za rastave.

*Vjernici župe Sv. Katarine,
Komarevo*

Trebalo bi ovakve rasprave održavati bez obzira na Sinodu. Zadaju se teme po župama o kojima bi se trebalo razgovarati kroz godinu i voditi zapisnike o tome te ih dostavljati u Nadbiskupiju. Bilo bi korisno za župljane, a i za Nadbiskupiju da čuju kako im vjernici dišu cijelu godinu, a ne samo sada za Sinodu.

*Vjernici župe Sv. Ivana Krstitelja,
Zlatar Bistrica*

MISIJSKO DJELOVANJE I MJESNA CRKVA

Poziv i odgovor na konkretne potrebe Crkve

p. Ivica Gregurec, lazarist iz Zagreba, misionar na Solomonskim otocima

Još od ranih godina u sjemeništu, misijsko mi je djelovanje bilo vrlo zanimljivo. I danas se sjećam zgoda iz životopisa hrvatskih misionara, prvenstveno nezaobilaznog o. Ante Gabrića iz Indije. Nakon što je ta serija knjiga bila iscrpljena, posezao sam za ponešto starijim izdanjima priča iz misija, izdanih prije Drugog svjetskog rata. Preko uredništva »Radosne vijesti« koje je u to vrijeme bilo na Šalati, bili smo u doticaju s misionarima i njihovim potrebama. Ubrzo je pokrenuta i misijska grupa koja je redovito molila i pomagala misije. I sama činjenica da sam u to vrijeme već bio kandidat Misijske družbe svetog Vinka Paulskog - lazarista pomogla je u mom opredjeljenju za misije i misijsko djelovanje.

Ipak, imao sam prilike čuti i različita mišljenja. Mnogima su misije nekakvo egzotično događanje koje nikako nema veze s njihovim životima. Misionari su neka vrst suvremenih Robinsona, koji su se odlučili provesti svoj život, ili dio njega, »tamo negdje daleko, među siromasima«. Vrlo često, i kada se priča o misijama, puno toga upravo ostaje na tome. Netko će pak zabrinuto ustvrditi da nije potrebno slati misionare u misije, jer velike su potrebe i kod nas. Meni se, pak, čini da je potrebno

promotriti odnos misije - lokalna Crkva iz jedne potpuno drugačije perspektive. Da bismo to razumjeli, želio bih ponuditi nekoliko tema za razmišljanje.

Katolička Crkva je jedna na svijetu

Zadaća koju je Isus dao svojim učenicima na koncu svog zemaljskog boravka među ljudima: »Idite, učite sve ljude..., krstite ih...«, zadaća je koju Crkva postojano čini već dvije tisuće godina. Veliki apostol naroda, sv. Pavao, kršćansku je vjeru prenio iz Azije u Europu, iz semitskog svijeta u okruženje grčko-rimske civilizacije. Odatle se Crkva širi i u mnogobrojne narode i plemena takozvanih barbara. I naš je narod, na taj način, došao u kontakt s kršćanskom vjerom. Činjenica je da i danas ima krajeva gdje je potrebno Isusa Krista naviještati kao da je On u potpunosti nepoznat. To sa sigurnošću mogu reći za otok Guadalcanal na Solomonskim otocima, na kojima i sam djelujem. Kršćani današnje Europe nisu ništa manje povezani s kršćanima diljem svijeta, nego što su to bili naši preci u vjeri kad su primili kršćanstvo. Bismo li se mi mogli danas dičiti trinaest (i više) stoljetnom kršćansko-katoličkom tradicijom, da u određenom povijesnom trenutku nismo bili izloženi misionarskom djelovanju kršćanskih misionara? »Besplatno primiste, besplatno dajte!«, savjet je kojeg je

Isus dao svojim učenicima. Upravo zbog toga, u naravi je Crkve da bude misionarska, otvorena širenju Evanđelja, ne samo u svojim granicama, u svojim okvirima, u svojoj biskupiji, nego širom svijeta. Iako, možda, po načinu života drugačiji, katolici Crkve Zagrebačke i malih pacifičkih otoka dijele istu vjeru. Vjerujem da je prvi korak prema uistinu zauzetom misijskom djelovanju mjesne Crkve, posvijestiti si u potpunosti, da smo jedno u Kristu Isusu, po vjeri s katolicima diljem svijeta. I ne samo to: vjerujem da nam je povijesni dug slati misionare tamo gdje je to potrebno, jer je to bio način na koji smo i mi primili Evanđelje.

Misionari vrše poslanje Crkve

Često se puta, u prigodnim slavljinama, posebice o Misijskoj nedjelji, može čuti nešto o misijama. Što riječ »misije« uopće znači? Sigurno da u redovitoj, svakodnevnoj upotrebi te riječi ne pomaže termin »mirovna misija u Afganistanu« ili »izaslanici Svjetske banke došli su s misijom«.

Svakako, u korijenu je latinska riječ »missio«, što znači poslanje. Kao što se, općenito govoreći, raznolike ljudske djelatnosti mogu smatrati poslanjem, pa čak i poslom, misije u kršćanskom svijetu poprimaju specifično značenje naviještanja Isusa Krista. Misionari, u tom smislu, vrše ono poslanje koje ima Crkva. Oni nisu djelatnici neke od međunarodnih kompanija koji djeluju na opasnom području. Misionari su u misijama, jer je Crkva poput kvasca pozvana širiti Evanđelje. Utoliko misionar neprestano razmišlja i otkriva smisao i zadaću svog djelovanja. Misionar nije u misijama zbog svog osobnog odabira, iako se možda stavio na raspolaganje za tu službu i donio vlastitu odluku. U pitanju je poziv i odgovor na konkretne potrebe Crkve. Kao što ni svećeništvo ni obiteljski život nisu prvenstveno pitanje osobnog odabira, nego poziva kojim nas Bog poziva da ga slijedimo te mu se posvetimo, misijski je poziv odgovor na Božji poziv. Zbog toga i nije moguće odvojiti misionara od poslanja Crkve.

● P. Ivica Gregurec s mladima sa Solomonskih otoka snašao se prilikom snimanja glazbenog materijala

Svaki misionar je predstavnik svoje mjesne Crkve

U prva dva odjeljka razmišljao sam o odnosu misija i cijele univerzalne Crkve. No, kakva je uloga mjesne Crkve, biskupije, u misijskom djelovanju? Prije svega, misionar je predstavnik konkretne mjesne Crkve na svom području poslanja. Prije nego su me upitali kojoj zajednici pripadam, lokalni su me mještani pitali odakle dolazim i kakva je situacija Katoličke Crkve u mojoj rodnoj domovini.

Svatko od nas ima određene datosti, pozitivne i negativne, po kojima je prepoznatljiv. Vjerujem da je zbog toga neophodno da mjesna Crkva prije svega otvara obzorja i shvati svoju misijsku zadaću. Ponekad je teško vidjeti potrebe drugoga, ako si i sam u potrebi. Ako je nedostatak duhovnih zvanja poteškoća s kojom se suočavamo, sigurno da je teško odlučiti se staviti misije »ad gentes« u središte pastoralnog djelovanja. Ako su pastoralni izazovi biskupije veliki, kako možemo misliti o pastoralu u misijama? No, može li uspješna pastoralna suradnja biskupija u domovini i misijama doprinijeti da mlađi svećenici provedu barem neko vrijeme služeći misijskim Crkvama, kako bi na taj način stekli jedno drugačije iskustvo i obogatili svoj poziv? Naime, misijski poziv nije niti privilegij, niti zadaća isključivo redovnika i redovnica, nego, već ponavljam toliko puta, cijele Crkve.

Danas je, u velikoj mjeri, smanjen broj misionara koji su »jednom, zauvijek« napustili svoj kraj i otišli u misije. Bolji uvjeti prijevoza i sveukupni napredak doprinijeli su lakšoj komunikaciji. Često puta i redovničke zajednice ne šalju svoje članove doživotno u misije. Zbog toga bi iskustvo misijskog djelovanja bilo osvježeno apostolata u mjesnoj Crkvi. Na taj način bismo i mi, koji sada predstavljamo domovinsku Crkvu (a ja u mom služenju i Crkvu Zagrebačku, u kojoj sam rođen i u kojoj sam živio, iako trenutno nisam član njenog prezbiterija), bili dodatno ojačani u svom poslanju.

Svi su pozvani na solidarnost s misijama

Veliku važnost u misijskoj animaciji u Domovini imaju Nacionalna uprava Pa-

- Usprkos siromaštvu, ljudi su u misijskim područjima veoma složni

pinskih misijskih djela, kao i misijski dijecezanski ravnatelji. Svima nama, koji se vraćamo u Hrvatsku na odmor, taj je kontakt dragocjen i znamo da se imamo kome obratiti. Oni i pomažu na konkretan način našim misijskim projektima. Čini mi se, ipak, da je potrebno i nešto više. Sv. Vinko Paulski je još u 17. stoljeću shvatio da se kršćanska ljubav ne može institucionalizirati ili monopolizirati. Isto je i s misijskom sviješću. Razmišljanje: »Misijski ured pomaže misije, pa ne moram ja« nije

Iako, možda, po načinu života drugačiji, katolici Crkve Zagrebačke i malih pacifičkih otoka dijele istu vjeru. Vjerujem da je prvi korak prema uistinu zauzetom misijskom djelovanju mjesne Crkve, posvijestiti si u potpunosti, da smo jedno u Kristu Isusu, po vjeri s katolicima diljem svijeta. I ne samo to: vjerujem da nam je povijesni dug slati misionare tamo gdje je to potrebno, jer je to bio način na koji smo i mi primili Evanđelje.

od velike pomoći misionarima. Mnogobrojne, često puta po nazivlju i katoličke međunarodne organizacije ne pomažu isključivo pastoralne projekte. Rijetko će se koja od takvih organizacija odlučiti darovati neka sredstva za gradnju crkve ili seoske kapele. Možda će još pokoja i odvojiti nešto za pastoralni centar (koji se mora zvati centar mjesne zajednice) u kojem moraju biti aktivnosti od šireg društvenog značenja. O kući za misionara ne treba ni pisati zamolbe, jer će svi odgovori biti negativni. To je upravo moje konkretno iskustvo.

Zbog toga vjerujem da je konkretni angažman svakog vjernika katolika jedino što će uistinu pomoći da se misij-

ski projekti pokrenu i dovrše. I mi smo u Hrvatskoj u prošlom desetljeću primali, posebice tijekom ratnih godina. Sada je vrijeme da to, što smo naučili, dijelimo i dajemo.

Misijske će skupine pomoći i svakoj župi i našim biskupijskim misijskim ravnateljima u njihovom djelovanju. Posjet misionara župi tijekom boravka u Domovini pomoći će u izmjeni iskustava i međusobnom obogaćenju. Podrška konkretnim misijskim projektima je nezamjenjiva (na taj način, u stanju sam već drugu godinu plaćati školarinu za preko osamdeset srednjoškolaca). Biskupijske (ne samo nacionalne) misijske akcije, misijska svijest kroz časopis »Radosna vijest«..., sve su to mogućnosti koje su tek pred nama.

Crkva je misijska u svom poslanju i zbog vjernosti Isusu Kristu, pozvana je biti osjetljivom za potrebe onih koji su u većoj nevolji od nas samih. Kad kažem Crkva, mislim ne samo na onu institucionalnu, nego ponajprije na zajednicu svih vjernika. Ponekad, posebice u selima u džungli, susrećući ljude u njihovim potrebama, bude mi žao za sve propuštene prilike koje kao Crkva imamo. No, istovremeno, od velikog je značenja kad osjetim u mom misijskom poslanju da je mjesna Crkva, ili župa, ili zajednica, tamo daleko, iza mene. Tada je i misijsko djelovanje lakše i tada se može nastaviti obnovljenim žarom. ■

IZ NADBISKUPIJSKIH PASTORALNIH UREDA

Poruka nade za obitelj

Marijan Kušenić, povjerenik za obiteljski pastoral

U organizaciji Papinskog vijeća za obitelj, od 1. do 9. srpnja 2006. godine, u Valenciji je održan V. svjetski susret obitelji. Hrvatsku delegaciju sačinjavalo je petnaestak članova, od kojih su dvoje bili predstavnici Zagrebačke nadbiskupije. U okviru V. svjetskog susreta obitelji, 4. srpnja, započeo je međunarodni teološko-pastoralni kongres na temu »Prenošenje vjere u obitelji« na kojem se raspravljalo o različitim problemima koji se tiču obitelji u naše doba - o vjeri, bioetici, gospodarstvu, odgoju, moralu i pastoralu. Službeno otvaranje započelo je uvodnim izlaganjem kardinala Lópeza Trujilla, predsjednika Papinskog vijeća za obitelj, a potom bolonjskog nadbiskupa kardinala Carla Caffarra, koji je govorio o odnosu laičke države i obitelji.

Drugi dan kongresa obilježilo je izlaganje španjolskog primasa kardinala Antonija Cañizaresa Llovere o pastoralnim vidicima prenošenja vjere u obitelji, koji je, u odnosu na politiku španjolske Vlade, posebice istaknuo svetost bračne veze između muškarca i žene. U nastavku kongresa, u središtu su bila i izlaganja biskupa Ricarda Blázquez Péréza, predsjednika Španjolske biskupske konferencije, koji je govorio o teološkim vidicima prijenosa vjere. Kao što za Crkvu postoje ekološka i kulturna baština, tako je sakramentalna ženidba baština čovječanstva, istaknuo je biskup Pérez.

Benedikt XVI. uz brojne obitelji

Dolazak Svetog Oca Benedikta XVI. u Valenciju, 8. srpnja, popraćen je geslom »Obitelj, živi i prenosi vjeru!«. Papa je predvodio molitveno bdjenje s obiteljima. Nakon što je nekoliko obitelji iznijelo svoja svjedočanstva kršćanskog života, papa je pozvao braniti i širiti vrednotu obitelji - »nužno dobro za narode, prijeko potreban temelj za društvo«. Svet Otac je na početku propovijedi istaknuo da je obitelj povlašteno mjesto gdje svaka osoba uči darivati i primati ljubav; obitelj je ustanova koja se

Mala obiteljska jezgra, ako se osjeti odvojena od svoje rodbine i prijatelja, može naići na teško savladive prepreke. Stoga je crkvena zajednica odgovorna u pružanju potpore, poticaja i duhovne hrane koja jača obiteljsku povezanost, posebice u kušnjama ili teškim trenucima.

- Sveti Otac je istaknuo da je obitelj povlašteno mjesto gdje svaka osoba uči darivati i primati ljubav; obitelj je ustanova koja se nalazi između pojedinca i društva te ju ništa ne može u potpunosti zamijeniti

nalazi između pojedinca i društva te ju ništa ne može u potpunosti zamijeniti.

Mala obiteljska jezgra, ako se osjeti odvojena od svoje rodbine i prijatelja, može naići na teško savladive prepreke. Stoga je crkvena zajednica odgovorna u pružanju potpore, poticaja i duhovne hrane koja jača obiteljsku povezanost, posebice u kušnjama ili teškim trenucima. U tom je smislu vrlo važna uloga župa, kao i crkvenih udruga, pozvanih na suradnju kao potpora Crkvi, kako bi obitelj rasla u vjeri, poručio je Papa.

Neotuđiva dužnost prijenosa vjere djeci

Na misnom slavlju, 9. srpnja, Papa je ponovno stao u obranu bračne zajednice između muškarca i žene i pripisao joj najveću važnost u prenošenju vjere, koja nije puko kulturno naslijeđe, već stalno djelovanje višnje milosti. Roditelji, istaknuo je Papa imaju pravo i neotuđivu dužnost prenositi vjeru djeci, odgajati ih tako da ova pomalo otkrivaju vlastiti identitet;

imaju pravo i dužnost uvoditi ih u društveni život, učiti ih odgovornom služenju čudorednom slobodom i sposobnošću da ljube ljubavljaju koja izvire iz osobnog iskustva ljubavi, nadasve u susretu s Bogom. Kršćanski roditelji prenose vjeru učeći svoju djecu moliti i onda kada zajedno s njima mole, kada im približavaju sakramente i uvode ih u život Crkve, kada se zajedno okupljaju oko Božje riječi, prosvjetljujući obiteljski život svjetlom vjere, hvaleći Boga kao Oca. Papa je pozvao na poštivanje i prihvaćanje divne stvarnosti neraskidive bračne veze između muškarca i žene, koja je korijen obitelji. Iz Valencije je, dakle, upućena poruka nade za obitelj. No, ta poruka zahtijeva svijest i zalaganje sviiju; ona obvezuje sve, uključujući i vladajuće i zakonodavce, da shvate da je bračni savez po kojem muškarac i žena ustanovljuju trajnu vezu, veliko dobro za cijelo čovječanstvo. Papa se, također, molio za budućnost obitelji, za više ljubavi i vjernosti u brakovima, osobito u onima koji su u velikim patnjama i teškoćama. ■

Zaručnički tečajevi u gradu Zagrebu

Priprava za bračni i obiteljski život je trojaka: dalja, bliža i neposredna. Bliža priprava za ženidbu trebala bi započeti zaručničkim tečajem, koji je samo jedan dio bliže pripreme zaručnika za ženidbu i bračno-obiteljski život. Neposredna priprava se mora obavljati na župnoj razini. Direktorij za obiteljski pastoral određuje da se zaručnici prijave župniku godinu dana do šest mjeseci prije vjenčanja. Radi pravovremenog uključivanja zaručnika u zaručnički tečaj (na početku bliže pripreme) objavljujemo termine zaručničkih tečajeva u gradu Zagrebu i u drugim centrima/dekanatima Nadbiskupije.

7. do 11. svibnja u 20.00: Sveta Mati Slobode
 14. do 18. svibnja u 20.00: župe Novozagrebačkog dekanata
 14. do 18. svibnja u 20.00: Župa sv. Petra
 21. do 25. svibnja u 19.00: Župa sv. Blaža
 28. svibnja do 1. lipnja u 20.00: Župa sv. Križa
 28. svibnja do 1. lipnja u 20.00: Župa sv. Leopolda M., Dubrava

4. do 8. lipnja u 20.00: Sveta Mati Slobode
 11. do 15. lipnja u 20.00: župe Novozagrebačkog dekanata
 11. do 15. lipnja u 20.00: Župa sv. Petra
 18. do 22. lipnja u 20.00: Župa sv. Marka Križevčanina
 25. do 29. lipnja u 20.00: Župa sv. Križa
 25. do 29. lipnja u 20.00: Župa sv. Leopolda M., Dubrava

2. do 6. srpnja u 20.00: Sveta Mati Slobode
 9. do 13. srpnja u 20.00: Župa sv. Petra
 16. do 20. srpnja u 20.00: Župa sv. Antuna Padovanskog
 23. do 27. srpnja u 20.00: Župa sv. Križa

20. do 24. kolovoza u 20.00: Župa Srca Isusova
 27. do 31. kolovoza u 20.00: Župa sv. Križa

3. do 7. rujna u 20.00: Sveta Mati Slobode
 10. do 14. rujna u 20.00: župe Novozagrebačkog dekanata
 10. do 14. rujna u 20.00: Župa sv. Petra

17. do 21. rujna u 19.00: Župa sv. Blaža
 24. do 28. rujna u 20.00: Župa sv. Križa
 24. do 28. rujna u 20.00: Župa sv. Leopolda M., Dubrava

Zaručnički tečajevi po dekanatima i regionalnim centrima

7. do 12. svibnja: Velika Gorica - Navještenje BDM
 25. i 26. svibnja, 1. i 2. lipnja: Popovača
 4. do 6. lipnja: Zaprešić - Sv. Petar
 8., 9. i 10. lipnja: Novigrad na Dobri
 11. do 15. lipnja: Sisak - Sv. Križ
 13. do 16. lipnja: Bjelovar - Sv. Ana
 18. do 22. lipnja: Križevci - Sv. Ana
 7., 8., 14. i 15. srpnja: Karlovac - Dubovac
 20. do 25. kolovoza: Velika Gorica - Navještenje BDM
 1., 2., 8. i 9. rujna: Karlovac - Dubovac
 12. do 15. rujna: Bjelovar - Sv. Antun
 17. do 21. rujna: Sisak - Sv. Križ
 24. do 28. rujna: Križevci - Sv. Ana
 5., 6. i 7. listopada: Novigrad na Dobri
 8. do 13. listopada: Velika Gorica - Navještenje BDM
 15. do 19. listopada: Visoko
 10., 11., 17. i 18. studeni: Karlovac - Dubovac
 19. do 24. studenog: Velika Gorica - Navještenje BDM
 28. studenog do 1. prosinca: Bjelovar - Sv. Terezija
 30. studenog, 1. i 2. prosinca: Novigrad na Dobri

Najava

Susret obitelji, članova obiteljskih župnih zajednica, suradnika u obiteljskom pastoralu i zainteresiranih vjernika održat će se u subotu 16. lipnja u župi Sv. Ivana ap. i ev. u zagrebačkom naselju Utrine. Početak radnog dijela susreta u prostorima župe započeti će u 10 sati, a sv. Misa za obitelji u kapeli na Bundeku. Nakon sv. Mise bit će prigodni program, ručak i druženje obitelji.

Obiteljsko savjetovalište Zagrebačke nadbiskupije

Branjugova 1, 10000 Zagreb

Radno vrijeme: od ponedjeljka do petka, 8 - 16 sati
Termini uz telefonsku najavu: (01) 4894 828

Novi e-mail Povjerenstva:

obiteljski-pastoral@zg-nadbiskupija.hr

IZ NADBISKUPIJSKIH PASTORALNIH UREDA

Mladi za mlade - mladi mladima

Antun Sente ml., povjerenik za pastoral mladih

Kao da je još jučer Zagrebom i okolicom hodalo nekoliko desetaka tisuća mladih kršćana Europe, koji su krajem prošle i početkom ove godine došli na jednu od postaja »Hodočašća povjerenja na zemlji« u našu domovinu. Bio je to novogodišnji susret koji organizira ekumenska zajednica iz Taizéa, a u organizaciji joj je mnogo pomogla i naša Nadbiskupija, koja je bila domaćin Susreta. Zagrebačke obitelji koje su otvorile svoja vrata i svoja srca mladim hodočasnicima i danas brižno čuvaju radosna iskustva Susreta, a mladi su se ljudi vratili svojim kućama preplavljeni radosnim entuzijazmom i novom snagom za nastavak hoda putem vjere.

Dođite u Taizé!

Mnogi se sada pitaju kada će se nastaviti druženje i molitva s novostečenim prijateljima. Odgovor je u ljetnim odlascima u Taizé, na jug Burgundije u Francu-

skoj, koji je dom međunarodne, ekumenske zajednice koju je osnovao brat Roger 1940. godine. Doći u Taizé znači biti ugošćen od zajednice koja od svojih početaka pomaže u nalaženju odgovora na pitanja: kako napredovati u zajedništvu s Bogom kroz osobnu molitvu i ljepotu zajedničke molitve i kako preuzeti odgovornost za mir i povjerenje među svim ljudima. U Taizéu se zajedništvo s Bogom može tražiti kroz molitvu, pjesmu, tišinu i osobno razmatranje. Unutarnji mir je moguć, u njemu se otkrivaju razlozi za život i pronalazi novi polet.

Posljednjih godina, ljeti u Taizé dolazi tri do šest tisuća mladih tjedno, ponekad iz osamdeset različitih zemalja u isto vrijeme. Tri se puta dnevno svi okupljaju u crkvi Pomirenja na zajedničku molitvu. Petkom navečer u središte se Crkve postavlja ikona Križa i oni koji žele mogu prići te u tišini oko nje moliti, predati Bogu svoje osobne terete i terete drugih. Svake subote uvečer slavi se svečanost svjetla, molitva nalik uskrsnom bdjenju.

Mogli bismo ove godine promijeniti već uobičajene ljetne planove i odlučiti se za nastavak *Hodočašća povjerenja na zemlji u Taizéu*, daleko od zaglušujuće buke i užurbanosti današnjeg svijeta. Za odlazak se može prijaviti u Ured HBK za mlade gdje se mogu dobiti i sve detaljnije informacije, a informacije se također mogu dobiti i u Povjerenstvu za pastoral mladih naše Nadbiskupije.

Svjetski dani mladih s Papom - Sydney 2008.

»Dodosmo pokloniti mu se« bilo je geslo XX. Svjetskog susreta mladih u Kölnu 2005. godine na kojemu se okupilo više od milijun mladih ljudi iz svih krajeva svijeta, a svi s istim ciljem - u pjesmi, molitvi, radosti i druženju slaviti Boga. Katolička Crkva još je jednom pokazala da je vjera među mladima vrlo živa i da cijeli svijet u budućnosti može računati s njezinim mladim vjernicima. Slika broda na kojemu Papa pozdravlja mlade, tisuće i tisuće mladih na obali i tisuće i tisuće mladih

- Još na prošlom susretu mladih u Kölnu, mladi cijelog svijeta pozvani su na susret u Sydney 2008. godine

● Mladi su, uz sve svoje susrete, aktivno bili uključeni u predsinsodske rasprave

koji stoje u rijeci i žele biti što bliže Papi, bdjenje s Papom na umjetnom brežuljku, plameni milijuna svijeća i milijuna srdača, molitva Očenaša na desetak svjetskih jezika, samo su dio onoga što nas sve motivira i potiče, jednostavno vuče u Australiju, u Sydney, od 15. do 20. srpnja 2008. godine na Svjetski susret mladih.

Geslo Susreta jest »Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci«. Susret želi ohrabriti mlade hodočasnike da uistinu budu Kristovi svjedoci. Prvi dio Svjetskog susreta mladih nazvan je »Dan u biskupijama«. Održat će se od 10. do 14. srpnja 2008. godine, kada će mladi hodočasnici posjetiti biskupije Australije i Novog Zelanda, upoznati tamošnje vjernike, pridružiti se lokalnim zajednicama u molitvi, slavlju i kulturalnoj razmjeni. Prilika je to za mlade hodočasnike da, okupljeni u zajednicama, obnove, kako svoju, tako i vjeru župe u kojoj će gostovati. Mladi iz Hrvatske bit će smješteni u Broken Bay biskupiji koja je udaljena 60 km od Sydneya.

Drugi, glavni dio Susreta sastoji se od Mise otvorenja, festivala mladih, poučnih i zanimljivih kateheza koje će predvoditi biskupi iz cijelog svijeta, dolaska Pape

u luku Sydneya i njegove dobrodošlice, šetnje (hodočašća) mladih sudionika do mjesta gdje će biti subotnje bdjenje i završna Misa koju će predvoditi papa Benedikt XVI. u nedjelju ujutro. Mnogi su se preplašili činjenice da je za vrijeme Susreta u Australiji zima, no straha nema, jer su australske zime uobičajeno blage i suhe, s prosječnom temperaturom između 10 i 18°C. Dalek je put do Australije, pa prema tome i prilično skup

Najnovije informacije vezane uz Svjetski susret mladih u Sydneyu mogu se dobiti u Povjerenstvu za pastoral mladih Zagrebačke nadbiskupije ili u Uredu HBK za mlade. Prijave će također ići preko Povjerenstva za mlade. Mladi se motiviraju da već sada počnu štedjeti za putovanje i hodočasnički paket koji će u sebi uključivati i smještaj u obiteljima i školama, hranu, troškove prijevoza u Sydneyu, zdravstveno osiguranje te hodočasničku vizu.

za studentski džep. Zato se mladi motiviraju da već sada počnu štedjeti za putovanje i hodočasnički paket koji će u sebi uključivati i smještaj u obiteljima i školama, hranu, troškove prijevoza u Sydneyu, zdravstveno osiguranje te hodočasničku vizu. Najnovije informacije vezane uz Susret uvijek će se moći dobiti u Povjerenstvu za pastoral mladih Zagrebačke nadbiskupije ili u Uredu HBK za mlade. Prijave će također ići preko Povjerenstva za mlade.

Što reći na kraju, osim - molite za Svjetski susret mladih i budite dio tog istog Susreta! Budite i vi oni koji će graditi mostove prijateljstva i nade među kontinentima, ljudima i kulturama! U duhu gesla Susreta u Sydneyu - budimo Kristovi svjedoci! ■

O SINODSKIM RASPRAVAMA...

Medicinske sestre nisu navikle ocjenjivati svoj rad, jer to čine drugi. Sretne su ako čovjek odlazi iz bolnice zdrav ili barem poboljšanog zdravstvenog stanja.

Na ovom susretu iznijele smo ono što »tišti« našu svakodnevicu. Smatramo da bi Sinoda mogla donijeti neka rješenja, a Crkva stati na kraj negativnim pojavama koje »blate« lice Crkve. Ako smo u tome uspjele, onda i ovaj susret s ciljem doprinosa radu Sinode smatramo uspješnim. Vrijeme će pokazati.

Milosrdnice - medicinske sestre, Zagreb

Zadovoljne smo tijekom i ishodom ovog našeg prvog susreta. Tekstove Crkvenog učiteljstva doživjele smo kao poticaj za preispitivanje i posvješćivanje vlastitog poslanja. Radeći na pripremljenom materijalu uključile smo se dublje u predsinsodska zbivanja u Nadbiskupiji što nam je oživjelo osjećaj zajedništva i suodgovornosti. Time bismo mogli zaključiti da je nova evangelizacija započela i po ovom radu.

Klanjateljice Krvi Kristove, Zagreb

Sestrama je bilo drago da su obnovile i produbile znanje o časoslovu. Odlučile smo uvesti i neke dijelove časoslova na latinskom. Počele smo uvježbavati pjevanje za časoslov pod vodstvom profesorice glazbe.

Red Pohoda Marijina (klauzurne redovnice), Zagreb

Susret je bio dosta kvalitetan i pitanja su promatrana vrlo ozbiljno i intelektualno. Pokušali smo što potpunije odgovoriti na pitanja te smo iznijeli svoje ideje kako bi Crkva u Zagrebačkoj nadbiskupiji bila što privlačnija i savršenija. Svi smo odgovarali na pitanja u želji da se poboljša stanje u Zagrebačkoj nadbiskupiji. Iako na neka pitanja nismo znali dati odgovore, mislim da je susret protekao vrlo kvalitetno.

Sjemeništarci iz Međubiskupijskog sjemeništa

IZ NADBISKUPIJSKIH PASTORALNIH UREDA

Pokreti i udruge o osobama u potrebi

Branko Murić, Vlatka Plazzeriano

Osobe u potrebi - put zajedništva u Crkvi i društvu« naziv je okruglog stola održanog 23. ožujka godine u prostorijama Tribine grada Zagreba na Kaptolu, na kojem je u sklopu svog posjeta Zagrebu sudjelovao Jean Vanier, utemeljitelj Zajednice »Arka« i pokreta »Vjera i svjetlo«. Organizatori okruglog stola bili su Centar za promicanje socijalnog nauka Crkve, **Ured za laičke pokrete Zagrebačke nadbiskupije**, zajednice »Vjera i svjetlo« i Udruga »Korablja«, koja je u osnutku. Pored Vaniera, na okruglom stolu su govorili zagrebački pomoćni biskup Vlado Košić, predstavnica Gradskog ureda za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje Marinka Bakula, tajnik Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve Damir Mravunac, predstavnica Caritasa i voditeljica podružnice za djecu s invaliditetom Doma »Bl. Alojzije Stepinac« u Brezovici Vlatka Klačnja, dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu dr. Tomislav Zdenko Tenšek, o. Antun Cvek, članica Družbe Klanjateljica Krvi Kristove s. Ruža Andlar i Isusova mala sestra Blaženka. Okrugli stol je moderirao Stjepan Lice. Na osobit način, uprizorenjem evanđeoskog teksta o dobrom Samaritancu, sudjelovali su članovi zajednica »Vjera i svjetlo« i »Cenacolo«.

Potrebno je zajedništvo i s onima koji umiru

Jean Vanier, vidno dirnut svime što je doživio u Zagrebu, kazao je: »Mislim da imate puno toga lijepog u Zagrebu«. Podsjetio je na riječi sv. Pavla o najkrhkijim udovima tijela. »Najslabiji i najnečasniji dijelovi tijela su nenadomjestivi Crkvi, i trebaju biti čašćeni jer trpe i vape. Uvijek trebamo slušati vapaj siromaha koji traži i pita: voliš li me, želiš li živjeti sa mnom? A mi se oglušujemo, jednostavno ga odbacujemo, bez da smo uzeli barem trenutak da bismo ga saslušali. Kako, dakle, otkriti da je i on vrijedan ljubavi? To se ne postiže poklonima, već iskrenim riječima: sretan sam što mogu biti s tobom. Potrebno je zajedništvo i s onima koji umiru. Biti tu,

● Jean Vanier pozvao je sve da postanu prijatelji odbačenima i ostavljenima

»Najslabiji i najnečasniji dijelovi tijela su nenadomjestivi Crkvi, i trebaju biti čašćeni, zato što vape. Uvijek trebamo slušati vapaj siromaha koji traže i pitaju: voliš li me, želiš li živjeti sa mnom?«

držati ih za ruku. Na taj način zauzima-
mo važno mjesto, poput Isusove Majke pod križem. Postanemo li prijatelji odbačenome i ostvarimo li s njim međusobni odnos zajedništva, to će nas promijeniti, osloboditi 'zatvorenosti', jer jedna od velikih opasnosti je upravo zatvoriti se u neki vlastiti krug - bilo nacionalni ili religijski, u moć koju taj krug ljudi može imati«, kazao je Vanier.

Tijekom Vanierovog boravka u Zagrebu organizirano je i bdjenje u zagrebačkoj katedrali pod nazivom »Siromah u srcu Crkve«, a za članove zajednice »Vjera i svjetlo« organizirana je dvodnevna duhovna obnova u samoborskoj Kući susreta »Tabor«.

Žeđ za zajedništvom

Knjige »Pronaći mir« i »Zajednica i rast« Jeana Vaniera predstavljene su u četvrtak 22. ožujka godine u prostorijama Tribine grada Zagreba. O knjigama su govorili pomoćni zagrebački biskup Vlado Košić, Anton Šuljić, Jadranka Brnčić, fra Mirko Kemiveš i sam autor. U prigodnom programu sudjelovali su članovi zajednica »Vjera i svjetlo« te »Korablja«. Knjige je izdala izdavačka kuća Kršćanska sadašnjost. Knjiga »Zajednica i rast« govori

o potrebi zajedništva među ljudima i različitim aspektima života u zajednici. Suvremeno društvo »boluje« od ugroženosti obitelji. Ljudi su nesigurni, zatvaraju se u sebe, iako su im potrebni životni suputnici, prijatelji s kojima mogu dijeliti svoj život, svoje vizije i ideale. U knjizi kroz 11 poglavlja autor pokušava pojasniti što je potrebno za život u zajednici. Iznosi misli koje potiču na razmišljanje, koje su plod Božjeg nadahnuća, kao i njegovog iskustva, plod vlastitih uspjeha i neuspjeha. Zaključuje kako je život u zajednici težak, ali je istodobno i divna pustolovina koja može postati izvor snage za život.

U knjizi »Pronaći mir«, koja je izrasla iz razgovora koje je vodio za kanadsku televiziju, Vanier kroz pet poglavlja govori o miru. Događaji koji su 11. rujna pogodili Ameriku, ali i cijeli svijet, pozvali su ga, kako sam kaže, da se osobno angažira oko uspostave mira, na razmišljanje o miru i izvorima nasilja u svijetu, u njemu i u svakom čovjeku. Donoseći primjere iz vlastitog iskustva suživota sa štíćenicima različitih vjera i poteškoća pokazuje kako se ljubavlju mogu nadvladati svi razdori. Mir nije samo sprečavanje neke katastrofe, već ponovno otkrivanje vizije i puta nade za čitavo čovječanstvo. ■

STALNA BRIGA ZA DUHOVNA ZVANJA KROZ MOLITVU I SUSRETE

Svećenik je danas pred izazovom vjere

Vlado Razum, Zoran Grgić

Ove godine održani su redoviti susreti ministranata u Dječaćkom sjemeništu na Šalati i to pod geslom »Moli i radi«. Na održanim susretima tijekom došašća i korizme okupilo se preko dvjestotinjak osmoškolaca. Želja Povjerenstva za duhovna zvanja bila je da se uz stari i poznati moto sv. Benedikta »Moli i radi« ministrante potakne na potrebu gradnje intenzivnijeg odnosa s Bogom. Susretima koji su za nama, ministrantima je približena važnost molitve u životu kršćana, a ujedno im je približena i važnost rada za cjelovito oblikovanje ljudske osobnosti i izgradnju kraljevstva Božjeg na zemlji. U korizmenom vremenu ministranti su promišljali o smislu i važnosti duhovnog poziva kojeg prožima molitva kao najizvršnija pomoć u traženju i otkrivanju vlastitog životnog puta.

Budućnost Malog sjemeništa

Ponuđenim susretima ministrantima se želi približiti i život u Sjemeništu. Ovo živo iskustvo nekima će pomoći u otkrivanju i odabiru daljnjeg mogućeg puta i kroz Sjemenište. Hvala Bogu, »grad na Šalati« još uvijek živi, ali ga sve više zapljuskuju valovi zapadnih strujanja. Svake godine u Sjemenište dolazi sve manje sjemeništaraca. Možemo si postaviti pitanje gdje su glavni uzroci takvog stanja? Zsigurno, postoje oni vanjski: sekularistički, hedonistički, materijalistički i konzumistički. Društvo našeg vremena nastoji negirati i potisnuti duhovno iz ljudske svijesti i potreba. Prisutna je i obiteljska problematika. Suvremena obitelj prolazi svoje krize, a svjedoci smo sve učestalijih rastava, sve manje rođene djece, a u obitelji se sve manje govori o vjeri i sve se manje moli. U takvom društvenom okruženju koje, nažalost, znatno otežava normalni proces rasta i duhovnog sazrijevanja mladih, ključne su duhovne osobe: župnik, kapelan, časna sestra... Duhovne osobe danas ne bi smjele zakazati. Ljubav prema vlastitom pozivu očituje se njegovanom ljubavlju prema povjerenom stadi. Mladi su danas itekako potrebni te ljubavi i pažnje. U obilju sva-

- Povjerenstvo za duhovna zvanja potiče svećenike na ponovno buđenje pobožnosti Prvih subota u mjesecu, na molitvu prikazanu za nova duhovna zvanja koja posebice kod ministranata može uroditi redovničkim i/ili svećeničkim pozivom

Molitva za duhovna zvanja

Molitva za duhovna zvanja naš je trajni zadatak kojeg smo primili od samog Gospodina. Za tu veliku nakanu Crkve pozvani smo poticati na molitvu i svoje vjernike. Na razini grada Zagreba održano je u crkvi sv. Jeronima i u Remetama molitveno bdjenje za nova duhovna zvanja. Zsigurno ima još divnih primjera molitvenih okupljanja naših vjernika kao što su mjesečna molitvena okupljanja mladih Zaprešićkog dekanata, te molitvene zajednice u zagrebačkoj župi Travno. Povjerenstvo za duhovna zvanja potiče svećenike na ponovno buđenje pobožnosti Prvih subota u mjesecu, na molitvu prikazanu za nova duhovna zvanja. Bilo bi lijepo i na nedjeljnim Misama u molitvi vjernika redovito moliti i na tu nakanu. Nedjelja Dobrog Pastira, kojom je ove godine obilježen 44. svjetski dan molitve za zvanja, želi biti snažan poticaj na trajnu molitvu za tu veliku nakanu Crkve. Glasnik »Dođi i vidi« svojim prigodnim katehezama i molitvama za zvanja želi poslužiti kao pomoć u radu oko zvanja. Nikada Crkva nije živjela u idealnim vremenima. Uvijek stoji pred izazovom svijeta u kojem živi i sa zadaćom dar Radosne vijesti naviještati, »bilo u zgodno ili nezgodno vrijeme«. Svećenik je danas pred izazovom vjere koja traži cjelovito predanje, hrabro svjedočenje i strpljivo naviještanje. Ako društvo sve više želi istisnuti »vjersko« iz života svakodnevnice, ako roditelji sve manje aktivno sudjeluju u vjerskom odrastanju svoje djece, kršćani tu ne bi smjeli zakazati. ■

kodnevnog pastoralnog rada i angažmana naših svećenika, susreti na Šalati poziv su i želja. Želi se da što više naših ministranata sudjeluje na susretima u Sjemeništu. Stoga Povjerenstvo za pastoral duhovnih zvanja potiče svećenike da svojim najvjernijim poslužiteljima kod oltara omogućuje sudjelovanje na susretima na Šalati. To je lijepa prilika za njihov duhovni i ljudski rast, a bit će koristi i za župu, za Sjemenište, kao i za cijelu Crkvu. Radost će biti još veća ako se u tim mladim ljudima nakon susreta probudi duhovno zvanje.

Dekanatski susreti ministranata

U više naših dekanata već je uspostavljena lijepa tradicija održavanja redovitih dekanatskih ministrantskih susreta. Tako je već ove pastoralne godine održano nekoliko susreta. Susret ministranata Dugoreško-mrežničkog dekanata održan je u Vojniću. Okupio je osamdesetak ministranata, dok je susret ministranata Tuhejsko-pregradskog dekanata održan u Taborskom i okupio je preko stotinu ministranata. Dana 14. travnja održan je susret ministranata Karlovačkog dekanata na kojem se okupilo 120 ministranata. U narednom razdoblju priprema se susret ministranata Jastrebarskog dekanata, a susret bi se trebao održati i u Popovači.

IZ NADBISKUPIJSKIH PASTORALNIH UREDA

Promicanje kvalitete vjeronaučne nastave u školi

Ivica Zlodi

Odlukom zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, dosadašnji Katehetski ured Zagrebačke nadbiskupije zbog pastoralnih je potreba od kolovoza 2006. godine podijeljen u dva ureda: Ured za vjeronauk u školi i Ured za župnu katehezu.

U Uredu rade: dr. Valentina Mandarić, predstojnica, vlč. Ivica Zlodi, zamjenik, Ivanka Petrović, savjetnica i Sanja Plev-

ko, tajnica. Nadležnost Ureda obuhvaća predškolske ustanove, osnovne i srednje škole te centre za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom. Glavne djelatnosti Ureda su praćenje kvalitete rada vjeroučitelja u navedenim ustanovama te promicanje kvalitete same vjeronaučne nastave. Ured vodi brigu oko izdavanja mandata vjeroučiteljima za poučavanje vjeronauka te se brine za njihovu adekvatnu rasporedbu u odgojno-obrazovnim ustanovama. Osim toga, kroz stalni

stručno-pedagoški nadzor, organizaciju seminara, stručnih skupova i duhovnih vježbi, Ured pruža vjeroučiteljima potporu u njihovom stručnom i duhovno-vjeroničkom usavršavanju. S tim ciljem je Ured prošle godine pokrenuo stručni časopis »Lađa« za promicanje religioznog odgoja i vrednota kršćanske kulture.

Novi Ured za vjeronauk u školi također sudjeluje u organizaciji i provedbi vjeronaučnih natjecanja osnovnih i srednjih škola na školskoj i nadbiskupijskoj razini. ■

Vjeronaučno natjecanje iz građe o Sinodi

• Ovogodišnja pobjednička ekipa bila je iz župe sv. Marije Magdalene iz Sunje

Željko Valjak

Podjelom Katehetskog ureda Zagrebačke nadbiskupije na Ured za župnu katehezu i Ured za vjeronauk u školi došlo je i do promjena u organizaciji vjeronaučnih natjecanja na području Zagrebačke nadbiskupije. Tako je Ured za vjeronauk u školi dobio u nadležnost organiziranje Vjeronaučne olimpijade za učenike osnovnih i srednjih škola, dok je Ured za župnu katehezu preuzeo organiziranje natjecanja iz građe o Sinodi. U skladu s navedenim promjenama nadležnosti, za natjecanje iz građe o Sinodi ove se godine nisu prijavljivale školske, nego župne ekipe. Svaka je župa mogla prijaviti jednu ekipu učenika osnovnih i jednu eki-

pu učenika srednjih škola od po pet učenika i jednog voditelja - katehetu. Na žalost, broj ekipa koje su se prijavile za natjecanje iz građe o Sinodi je prelaskom na župnu razinu drastično pao: prijavile su se samo 22 župe za natjecanje učenika osnovnih škola (prošle godine 115 škola) i svega 3 župe za natjecanje učenika srednjih škola (prošle godine 25 škola).

Zbog malog broja prijavljenih župa došlo je do promjena u sustavu natjecanja. Tako su se učenici osnovnih škola natjecali na arhiđakonatskoj razini u subotu 21. travnja 2007. godine (Katedralni, Bjelovarsko-kalnički, Karlovačko-gorički, Sisačko-gorski i Zagorski arhiđakonat), s kojih su se pobjednici plasirali na završno nadbiskupijsko natjecanje. To

su ekipe iz župa: Svih Svetih u Seseveta, Sv. Mihaela ark. u Miholcu, Sv. Petra u Dugoj Resi, BDM Snježne u Karlovcu - Dubovcu, Sv. Marije Magdalene u Sunji i Sv. Ane u Loboru.

Nadbiskupijsko natjecanje održano je u subotu, 19. svibnja 2007. godine u prostorijama Nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu. Prvo mjesto osvojila je ekipa iz župe sv. Marije Magdalene iz Sunje (voditeljica: Gordana Brkanac), drugo ekipa iz župe sv. Ane iz Lobora (voditelj: Krešimir Krivdić), dok je treća bila ekipa iz župe sv. Mihaela arkandela iz Miholca (voditelj: Krunoslav Novosel). Učenici srednjih škola (3 župe: Sesevetska Sela, Podsused i Hrvatska Kostajnica) natjecali su se samo na nadbiskupijskoj razini. Natjecanje je održano 12. svibnja 2007. godine u prostorijama Nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu. Na kraju natjecanja redosljed je bio: prvo mjesto osvojila je ekipa iz župe Sv. Nikole biskupa iz Hrvatske Kostajnice (voditeljica: s. Stela Kovačević), drugo mjesto ekipa iz župe Sv. Ivana Boska iz Zagreba - Podsused (voditeljica: s. Danijela Anić), a treće ekipa iz župe Sv. Antuna Padovanskog iz Sesevetskih Sela (voditeljica: Ivana Berić).

Tajništvo Sinode i uprava Nadbiskupije i ove će godine po tri prvoplasirane ekipe nagraditi ljetovanjem u Domu sv. Martina u Malom Lošinj. ■

TREBAJU LI KATOLIČKI MEDIJI NAŠOJ CRKVI I DRUŠTVU

Nezaobilazna uloga i značenje »Glasa Koncila«

Glas Koncila« već punih 45 godina kontinuirano odgovara na temeljnu potrebu članova Crkve hrvatskog jezika - da imaju mogućnost biti informirani o bitnim, osobito novim, momentima života i djelovanja u Katoličkoj Crkvi općenito te posebno u Crkvi hrvatskog jezika. Novinsko-izdavačka kuća čini to na više razina: tjednikom »Glas Koncila«, mjesečnikom za djecu »Malim koncilom« - »Makom«, časopisom za promicanje religioznog odgoja i vrednota kršćanske kulture »Lađa«, izdavanjem knjiga teološko-pastoralnog karaktera, prigodnih publikacija, glazbenih i multimedijalnih projekata te u najnovije vrijeme svojim web-portalom.

Izgradnja zajedništva

Katolički tjednik, koji je počeo izlaziti kao dvotjednik upravo s naglaskom na informiranje o II. vatikanskom koncilu i životu Katoličke Crkve u svijetu, i koji ima koncepciju i ulogu dnevnika koji izlazi tjedno, kontinuirano prati i svojim čitateljima posreduje poruke, odluke i djelovanja poglavara Katoličke Crkve i njegovih najbližih suradnika u vodstvu Katoličke Crkve kao i život, djelovanje, radosti i tjeskobe Katoličke Crkve u drugim narodima te na taj način svjesno promiče jedinstvo i zajedništvo u suvremenoj Crkvi omogućujući i hrvatskim vjernicima da budu informacijom i komunikacijom što tješnje integrirani u opću Crkvu.

Komunikacija bitnog

List kao crkveno glasilo omogućuje najodgovornijima u našoj Crkvi da svoje poruke, stavove, odluke i važna djelovanja komuniciraju cjelokupnoj crkvenoj i općoj javnosti te na taj način svima zainteresiranima u Crkvi i izvan nje omogućuje dokumentarno, često objavljujući i cjelovite dokumente, i autentično uvid u stvarne crkvene poglede. Budući da nema relevantnog stava, odluke ili djelovanja u našoj Crkvi koje list ne bi zabilježio, i budući da je tiskovina, tj. jer donosi pisani tekst kojemu se čitatelj uvijek može i više puta vratiti, glasilo omogućuje stvarno razumijevanje i pomno proučavanje stvarnih crkvenih pogleda. Premda je izdavač »Glasa Koncila«

• Uvijek na mjestu događanja

Zagrebačka nadbiskupija, list prati i bilježi život i djelovanje čitave naše krajevne Crkve u hrvatskom narodu, uključujući i hrvatsku dijasporu, stavljajući se na taj način u službu izgradnje jedinstva, zajedništva i skladnosti u našoj Crkvi i u hrvatskom narodu.

Profesionalni pristup

Slijedeći profesionalne novinske kriterije, tj. zahtjev da se u novinama iznosi ono što je novo, jedinstveno, neponovljivo te crkveno relevantno - za razliku od redovitog crkvenog života - list prati sva događanja na razini naše cijele Crkve, pojedinih mjesnih Crkava, crkvenih ustanova i organizacija kao i crkvenih zajednica na župnoj razini. Tako služi povezivanju i izgrađivanju Crkve, a često i komunikaciji dobrih postignuća, iskustava, praksa i pokušaja.

U službi općeg dobra

U službi promicanja općeg dobra naroda u koji je utjelovljena naša Crkva, list s vjerskog i etičkog stajališta tretira aktualna društvena, gospodarska, kulturna, socijalna i politička pitanja. List relativno sustavno prati događanje na socijalnom području u zemlji, informira čitatelje o zakonskim inovacijama na tom području, sudjeluje u predlaganju zakonskih rješenja te kritički upozorava na propuste ili ugrožavanje socijalne pravde, a često donosi i sasvim konkretne pravne savjete.

Susretište u kulturi

Budući da je kultura susretište sa suvremenim čovjekom, list posvećuje vrlo velik prostor likovnom, književnom,

znanstvenom, publicističkom, filmskom i TV-stvaralaštvu. U osvrtima na kulturna događanja, ne ulazeći u stručnu kritiku, pokušavaju se prenijeti pozitivne poruke i poticaji, a posebno su povlaštene nove knjige o kojima se piše tako da čitatelji steknu temeljni uvid u njihov sadržaj.

Vitalnost života

Želeći pomoći brojnim vjernicima koji nisu imali priliku steći informiranost o osnovnim sadržajima vjere da bi ih mogli u pluralnom društvu obrazlagati u svojim svakodnevnim razgovorima s ljudima koji nisu upoznali vjeru, list ima više izrazito formativnih rubrika. Sadržaji svih tih rubrika mogu biti dragocjena dopuna naporima u redovitom pastoralnom radu, osobito u manjim skupinama ili u individualnom radu s vjernicima. Na tom području posebno su značajni mjesečni tematski prilozi, koji su vrlo prikladni za one vjernike koje žele produbiti svoje osnovno poznavanje vjerskih i vjeronaučnih sadržaja. Tjednik donosi i svjedočenja suvremenih vjernika, vjerničkih obitelji koja pokazuju vitalnost i plodove suvremenog kršćanskog života i spremnosti na angažman u aktualnoj našoj crkvenoj zajednici.

Čitajte »Glas Koncila«!

»Glas Koncila« na svoj način dijeli sudbinu naše Crkve koja je i po sinodskom hodu zauzeta u naporima da tradicionalni vjernici postanu i osobno uvjereni i praktični vjernici. Želite li učiniti iskorak posadašnjenja svoje vjere i pripadnosti hrvatskom narodu - čitajte vjerski tisak, čitajte »Glas Koncila«! ■

O POVIJESTI ZAGREBAČKIH SINODA

Tridesetijedna skupština Crkve

Možemo zaključiti da i sve održane biskupijske ili nadbiskupijske skupštine ili sinode tvore jedan jedinstveni niz, pa ova skupština koja je sada u pripremnom razdoblju, nije tek druga, već trideset i prva skupština ili sinoda.

Stjepan Razum

Suvremenici smo, a mnogi i djelatni sudionici u pripremi za održavanje »Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije«. Međutim, redni broj »druga« koji se redovito pridjeva ovoj Sinodi koja je u pripremi jest relativan. Poznato je da je 1925. godine, od 24. do 28. kolovoza, održana »Prva sinoda Nadbiskupije zagrebačke«. Knjiga s opisom tijeka održavanja Sinode i s objavljenim sinodskim ili skupštinskim zaključcima i ispravama objavljena je već iste 1925. godine. Očito je da je upravo ta »prva« odredila ime ovoj »drugoj« Sinodi. Vodstvo Zagrebačke nadbiskupije dalo je toj Sinodi ime »prva«, očito zbog toga što je to uistinu bila prva Sinoda nakon uzdignuća Zagrebačke biskupije na stupanj nadbiskupije, što se dogodilo 1852., odnosno 1853. godine. No, Zagrebačka Crkva svoj početak nema u 1852. godini, već u 1094. godini. Kao što današnji nadbiskup kardinal Josip Bozanić nije tek osmi predstojnik Zagrebačke Crkve (ako bismo brojili od prvog nadbiskupa, Jurja Haulika), već 76., odnosno 77. predstojnik na zagrebačkoj biskupskoj stolici, tako ni ovo nije tek druga Sinoda Zagrebačke nadbiskupije, već 31. Sinoda, računajući sve poznate sinode održane u povijesti Zagrebačke biskupije i nadbiskupije.

Sve zagrebačke biskupijske skupštine ili sinode

Poznati povjesnik Zagrebačke nadbiskupije i kanonik Prvostolnog kaptola zagrebačkog, Janko Barlič, opisao je 1913. godine neke zagrebačke biskupijske sinode ili skupštine. Više od pedeset godina kasnije, Velimir Blažević popisao je, u sklopu svog doktorskog rada, sve ili gotovo sve sinode ili skupštine na području tadašnje

Jugoslavije. S obzirom da se radi o dugoj devetstoljetnoj povijesti Zagrebačke Crkve i jer nisu sačuvane sve sinodske ili skupštinske isprave, nije potpuno sigurno jesu li sve popisane skupštine stvarno i održane ili su neke samo najavljene. No, bez obzira na tu nesigurnost, prema navedenim djelima poznate su nam sljedeće sinode koje su održali zagrebački biskupi i nadbiskupi:

Biskup, bl. Augustin **Kažotić** (1303.-1322.) prvi je zagrebački biskup koji je održao biskupijsku sinodu ili skupštinu, i to čak tri sinode: 1. (1307./1308.), 2. (1314.), 3. (1318.). Zaključci ovih sinoda nisu sačuvani, osim onih navoda koji se nalaze u Kaptolskom statutu iz 1334. godine. Prema pojedinim povjesnicima, na sinodama se raspravljalo vjerojatno o bogoslužju i o zagrebačkom obredu.

Biskup **Demetrije** (1376.-1378.) održao je jednu sinodu: 4. (1377.). Osim podatka o njenom održavanju, nije sačuvan nikakav drugi podatak.

Biskup Ivan **Smilo** (1386.-1394.) održao je također jednu sinodu: 5. (između

- Svaka održana Sinoda postavila je određene ciljeve kako bi i najmlađi u budućnosti osjetili njezine plodove

1386. i 1391.). Isprava iz 1391. svjedoči da je biskup Smilo posljednju sinodu održao u Čazmi.

Drugi izvori govore, pak, da je biskup Smilo između 1386. i 1391. održao više sinoda. Za pretpostaviti je da se tu ne radi o sinodama u pravom smislu, već o skupštinama biskupskih podanika (predijalaca), na kojima je biskup uređivao gospodarstveni odnos sa svojim zemljišnim podanicima.

Biskup **Eberhard** (1410.-1419.), u svom drugom biskupskom razdoblju, održao je dvije sinode: 6. (1412.), 7. (1414.).

Biskup Ivan IV. **Alben** (1421.-1433.) održao je jednu sinodu: 8. (1431.). Njeni zaključci nisu sačuvani.

Biskup Osvald **Thuz** (1466.-1499.) održao je dvije ili čak tri sinode: 9. (1467.), 10. (1471.), 11. (1473.). Zbog izazvanog nasilja na sinodi 1467. u povjesnici je poznata kao »krvava sinoda«.

Biskup Luka **Baratin** (1500.-1510.) održao je jednu sinodu: 12. (vjerojatno 1505.). Plod ove sinode je Misal po zagrebačkom obredu, tiskan 1511. u Veneciji.

Biskup Šimun **Erdedski** (1518.-1543.) održao je također jednu sinodu: 13. (1535.).

Biskup Juraj **Drašković** (1563.-1578.) održao je tri sinode: 14. (oko 1566.), 15. (1570.), 16. (1574.). Na prvoj Draškovićevoj sinodi bilo je nazočno preko 200 svećenika. Tada su vjerojatno objavljeni zaključci Tridentskog sabora. Sačuvan je izvorni rukopisni dnevni red održavanja njegove druge sinode. Na trećoj sinodi bio je osuđen heretički župnik Mijo Bučić.

Biskup Gašpar **Stankovački** (1588.-1596.) održao je jednu sinodu: 17. (1591.).

Biskup Nikola **Stepanić Selnički** (1598.-1602.) održao je također jednu sinodu: 18. (1602.). Zaključci sinode objavljeni su 1918. godine.

Biskup Franjo **Ergelski** (1628.-1637.) održao je dvije sinode: 19. (1630.), 20. (1634.). Na drugoj sinodi potvrđena je opravdanost zadržavanja zagrebačkog obreda u bogoslužju.

Biskup Benedikt **Vinković** (1637.-1642.) održao je također dvije sinode: 21. (1638.), 22. (1642.).

Biskup Martin **Borković** (1667.-1687.) održao je čak četiri sinode: 23. (1669.), 24. (1673.), 25. (1677.), 26. (1687.). Biskup Bor-

● Biskup, bl. Augustin Kažotić prvi je zagrebački biskup koji je održao biskupijsku sinodu

ković jedinstveni je zagrebački biskup po svoje četiri održane sinode. Njihovim uzastopnim održavanjem u bitnome je popravio duhovno stanje u biskupiji.

Biskup Aleksandar Ignacije **Mikulić** (1688.-1694.) održao je jednu sinodu: 27. (1690.).

Biskup Juraj **Branjug** (1723.-1747.) održao je također jednu sinodu: 28. (1734.).

Biskup Maksimilijan **Vrhovac** (1787.-1827.) održao je jednu sinodu: 29. (1803.). Osim održane sinode, biskup Vrhovac je 1805. godine objavio zaključke sinoda trojice svojih prethodnika: bl. Augustina Kažotića (navode iz Kaptolskog statuta iz 1334.), Franje Ergelskog i Martina Borkovića, kao i zaključke svoje sinode.

Nadbiskup Antun **Bauer** (1914.-1937.) održao je jednu sinodu, ukupno 30. (1925.).

Ova je sinoda nazvana prvom nadbiskupijskom sinodom.

Nadbiskup Josip **Bozanić** (1997.-) priprema održavanje svoje prve sinode, a druge nadbiskupijske: ukupno 31. (200...).

Druga ili trideset i prva sinoda

Na svim ili gotovo svim sinodama raspravljalo se o bogoslužju, o pravovjerju i o svećeničkoj stezi. U tom smislu na sinodama su doneseni i zaključci. Kada, dakle, vidimo ovaj niz zagrebačkih biskupa i nadbiskupa, koji tvore uistinu jedan jedinstveni niz, tada možemo zaključiti da i sve održane biskupijske ili nadbiskupijske skupštine ili sinode tvore također jedan jedinstveni niz, pa ova skupština koja je sada u pripremnom razdoblju, nije tek druga, već trideset i prva skupština ili sinoda. ■

MOLITVA ZA SINODU

Bože, svemogući i dobri Oče!

Ti si nas u Kristu izabrao
prije vjekova, da bismo bili
tvoj sveti narod. Otvori nam srce
nadi i milosti Sinode kao tvojemu pozivu
na obnavljanje zajedničkoga doma
naše svete Zagrebačke Crkve,
da u svijetu bude vidljivi znak tvoje ljubavi
koja prihvaća, oprašta i spašava.

Gospodine Isuse, Dobri pastiru!

Ti vodiš Crkvu na životne pašnjake.
Daj da zajednički dijelimo
radosni napor Sinode,
kao put novoga navještaja
Radosne vijesti. Daj da u
vjerničkim zajednicama
poraste glad za tvojom riječju
i da je svjedoče životom,
preobražavajući svijet na sliku
tvoga Kraljevstva.

Duše Sveti, dare Ljubavi!

Poslan si od Oca i Sina,
da bi nas vodio prema zreloj vjeri.
U srcima svih vjernika,
pobudi iskrenu želju za solidarnošću,
kako bi Sinoda bila djelatan odgovor
na očekivanja ljudi.
Podari nam snagu svjedočenja;
budi zalag našega jedinstva,
izvor utjehe i nade
te sigurnost prepoznavanja istine!

Blažena Djevice Marijo, Majko Crkve!

U zajedništvu sa svetima
koji su nosili Evanđelje
u hrvatskoj Domovini,
prati naše korake,
da bismo zajedno živjeli događaj
Sinode kao dar nove Pedesetnice
kako bi svaka kršćanska
zajednica postala kvascem čovječnijega društva.
Po Kristu Gospodinu našem.

Amen

Tekst: Ivan Šaško

HIMAN

Druge sinode zagrebačke nadbiskupije M. Martinjak (2005.)

Moderato (cca ♩ = 75)

1. Mi - lo - stiv Bo - že, Sve - sil - ni ti
2. Kad grijeh nam put je pre - kri - o ti
3. Već du - gih de - vet sto - lje - ća za -
4. U mo - li - tvi smo za - jed - no, jer
5. Po - da - ri riječ nam pla - me - nu i
6. a Maj - ka, pu - na mi - lo - sti, ta
7. Au - gu - stin i A - loj - zi - je, te, svje -
8. Sva sr - ca u - sta sla - ve je - je -

1. stva - raš sve iz lju - ba - vi i
2. dar si svije - tu po - sla - o po
3. hva - lju - je - tu za - tvoj spas i
4. ti nas, Bo - mo - že, i za - bra, što
5. sna - gu Du - ha gor - lji - va; sve
6. Du - ša du - še hr - vat - ske i
7. do - ci ječ - ne hr - vat - ske i
8. din - stven, troj - stven I - sti - ne, s mar -

1. Crk - vu svo - ju o - kup - ljaš na
2. Si - nu smrt - ju po - bije - dio o - da
3. sla - ve - ci te, mo - li - mo: čuj
4. pri - mi - smo to da - je - mo, da
5. sta - ro, gle, već u - mi - nu
6. U - res Crk - ve u - mi - nu
7. kom su na - ma naj - ljep - ši, za
8. lju - ba - vi nas ob - sta - li trag

1. no - vi ži - vot po - zi - vaš i vaš
2. no - vim pu - tem ho - di - mo. i vaš
3. za - gre - bač - ke Crk - ve glas! po mo.
4. no - vi ži - vot is - kli - ja. i, glas!
5. no - vu na - du ra - dos - nu, ja.
6. go - va - ra sve vjer - ni - nu, sve
7. Du - ha tvo - je sve - to - sti, i
8. no - vo ne - bo, no - vi svijet. s Mar - sti.
U svijet.

Impressum

Izdavač: Tajništvo za pripremu Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije • **Glavni urednik:** Tomislav Markić • **Izvršni urednik:** Mihael Sokol
• **Uredništvo:** Mirjana Anđić, Ines Karačić, Verica Kraš Villa, Tomislav Markić, Branko Murić, Mihael Sokol, Mladen Škvorc • **Fotografije:** Arhiv Glasa
Koncila i Arhiv Tajništva Sinode • **Lektura:** Jelena Vuković • Tiskano u 65000 primjeraka
• **Adresa:** Kaptol 31, p.p. 553, Zagreb, tel.: 01 4894835, e-mail: sinoda@zg-nadbiskupija.hr • **Grafička priprema:** Glas Koncila, Dragica Šantić i
Tomislav Kučko, Kaptol 8, Zagreb • **Tisak:** Tiskara Zagreb d.o.o., Radnička cesta 210, Zagreb • **Glasnik, kao besplatni obiteljski primjerak, izlazi**